

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

12

LETO 2016
LETNIK LXXV
ISSN 0350-4573

Srečno 2017!

SLOVENSKI MUHARJI IZ ITALIJE PRAZNUJEJO 20-LETNICO SVOJEGA DRUŠTVA

Čarnik – muha in društvo

Po eni izmed najbolj lovnih umetnih muh se imenuje ribiško društvo, v katerem se že dvajset let združujejo slovenski muharji iz Italije. Ustanovni občni zbor so imeli 11. februarja 1996 v nekdanji osnovni šoli v Štmavru, vasi na desnem bregu Soče pri Gorici. Predlog za njegovo poimenovanje je dal dr. Tomo Korošec, slavist na ljubljanski filozofski fakulteti, dolgoletni predsednik Muharske sekcije pri Ribiški zvezi Slovenije in soavtor znamenite knjige Muharjenje.

»Mnogi pojmujejo ribolov kot nesmiselno dejavnost. Sliši se namreč, da to ni šport, ker se igra konča z usmrtnitvijo ujete ribe. Včasih je bil človek lovec in ribič iz življenjske potrebe, danes tega ne potrebuje več oz. ne bi smel potrebovati, zato je ohranil te dejavnosti le še kot rekreacijo in šport. Športni ribolov pa ni samo uplenitev rib. Mnogo drugih razlogov je, da se danes odločamo za ribolov. Želimo si tesnejšega stika z naravo, privlači nas ribiška družabnost in tudi sodelovanje pri čuvanju naravnih dobrin in ohranjanju okolja. Žal je človek s svojim ravnanjem posegel v ekosisteme že tako močno, da so v nekaterih primerih posledice kar težko popravljive. Vode so vse pogostejše in vse huje onesnažene. Čeprav so nekateri človekovi posegi v naravo delno tudi opravičljivi, kot na primer regulacije vodotokov, izkoriščenje vode za energetske namene in za namakanje, to v ničemer ne zmanjšuje škode, ki jo je človek prizadel vodnim bitjem,« je na ustanovnem občnem zboru povedal prvi predsednik Čarnika Silvan Bevčar in poudaril, da si morajo prav ribiči v prvi vrsti prizadevati za čiste vode. V svojem nagovoru je nadaljeval, da so se muharji Čarnika srečevali in se skupaj odpravljali na ribolov že vsaj deset let pred uradno ustanovitvijo svojega društva. Takrat so se pri svojih dejavnostih naslanjali na športno in kulturno društvo Naš prapor iz Pevme. Po prvih letih delovanja so navezali stike z Ribiško zvezo Slovenije, ki jim je zatem dala možnost,

da so opravili ribiški izpit, čeprav niso imeli slovenskega državljanstva; pri tem jih je obravnavala kot rojake v matici, kar ji je nedvomno v čast.

Pred ribiškim izpitom in ustanovnim občnim zborom so goriški muharji organizirali niz pripravljanih srečanj. Na enemu izmed njih jih je v Pevmi obiskal pokojni Marjan Fratnik, ki sodi med

ker je eden izmed tridesetih članov doma s Tržaškega, se društvo Čarnik lahko pohvali, da ima svoje člane v vseh treh pokrajinah: tržaški, goriški in videmski, kjer v Furlaniji-Julijski krajini živijo Slovenci. Veliko zaslug, da se je društvo nenehno razvijalo in da je med Čarnikovimi člani rasla želja po organiziranem ribolovu z visokimi etičnimi vrednotami, ki

opravlja izredno pomembno vlogo tudi pri vzdrževanju prijateljskih in upravnih stikov z RD Tolmin.

V zadnjih letih je društvo Čarnik navezalo prijateljske stike z nekaterimi člani RD Soča, nekaj prijateljev imajo tudi na Vipavskem. V redno dejavnost Čarnika, ki ima svoj sedež v nekdanji osnovni šoli v Štmavru, spadajo večeri z vezanjem muh v zimskih mesecih, poleti so na vrsti ribiška srečanja in skupinski ribolovi. Med Čarnikovimi člani po navdušenosti nad ribolovom še zlasti izstopa Walter Princi, ki je bil z množično podporo slovenskih in italijanskih ribičev že trikrat izvoljen za predstavnika goriškega ribiškega okoliša v deželnem zavodu Ente tutela pesca, ki upravlja z vodami v celotni Furlaniji-Julijski krajini. Njegova trikratna izvolitev je v čast vsem članom Čarnika, ki se vključujejo tudi v dejavnosti RD Tolmin – od čistilnih akcij do prvoaprilskega piknika in poletnih prazničnih srečanj. Številne prijatelje imajo tudi v italijanskih ribiških društvih, med katerimi jih je kar nekaj takih, ki se tudi sami navdušujejo nad lepoto slovenskih voda in nad njihovim zglednim upravljanjem. Ravno med lanskim poletjem se je skupina Čarnikovih članov odpravila na ribolov na reko Belo na avstrijsko Koroško, s katero gospodarji Podjunskega ribiškega kluba, v katerem se združujejo koroški Slovenci. Tudi njim ribolov pomaga pri ohranjanju slovenske narodne identitete in jezika.

Danjel Radetič

Zgodovinski posnetek, na katerem zdaj že pokojni Marjan Fratnik prikazuje vezavo svojih znamenitih muh.

slovenske muharske velikane. Med pevskim srečanjem je navezal nekaj puhovk in drugih muh, zaradi katerih ga poznajo po vsem svetu. Goriški muharji so se leta 1995 odločili, da bodo ustanovili svoje društvo. Na srečanju na domačiji pri Radikonu je dr. Tomo Korošec predlagal ime Čarnik, nad katerim so se takoj navdušili. Novo muharsko društvo je takoj začelo krepiti stike z RD Tolmin; vanjo so se včlanili vsi Čarnikovi muharji.

Z leti se je v društvo vključilo nekaj slovenskih ribičev iz nadiških dolin;

jih ponuja muharjenje, velja pripisati tudi nekdanjemu predsedniku ZRD Primorske, iskrenemu in dolgoletnemu prijatelju Antonu Jesenšku, ki je bil od samih zametkov društvenih dejavnosti nepogrešljiv mentor. Z njim se člani društva Čarnik še vedno prav radi srečujejo in v njegovi družbi zahajajo tudi na ribolov.

Po nekaj letih vodenja društva je Silvana Bevčarja na predsedniškem mestu nasledil Beno Vižintin, za njim pa leta 2004 Danjel Radetič. Društveni tajnik je od vsega začetka Dušan Černik, ki

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

JUBILEJI

Čarnik – muha in društvo
Danjel Radetič 362

AKTUALNO

Protestno pismo Ribiške zveze Slovenije
Dr. Miroslav Žaberl 364

OHRANIMO NARAVO

Šmartinsko jezero
Milan Štraus 366

RIBIŠTVO

Zdravstveno varstvo sladkovodnih rakov v državah
Evroske skupnosti
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 370

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

Vključevanje mladih v ribiške vrste (1. del)
Dr. Romana Erhatic Širnik 372

PREDSTAVLJAMO VAM

»Bili smo dobra ekipa«
Borut Jerše 373

REPORTAŽE

Sulčarski raj na Zemlji
Radek Filip 374

ALI JIH POZNAMO

Majhna reka, velike ribe!
Jure Ušeničnik 378

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Za konec leta
Lenart Levičar Bahtijari 381

NE SPREGLEJTE

Sulec in sulčelov v Sloveniji
Aljoša Savič 385

SEJMI

Večji poudarek na športnem ribištvu
Borut Jerše 386

Ribiški sejmi v letu 2017
Borut Jerše 387

MEDNARODNA PRVENSTVA

Lov krapov in amurjev na jezeru Rama v BiH
Aleksander Kolar 388

Ekipno in posamezno najboljši Čehi
Boštjan Bizjak 389

Na najvišji stopnički Jure Osolin in ekipa RD Bled
Drago Ornik 390

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 390

DOGODKI

Sulec, kralj Kolpe
Andrej Jarni 391

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Najdaljša je merila 99 cm
Nace Nouvel 392

MUHARSKI KOTIČEK

Muharjenje pri povišanem vodostaju
Tomaž Modic 393

V SPOMIN

Drago Hribar 395
Božidar Rustja 395

KULINARIČNI KOTIČEK

Novoletni meni
Borut Jerše 396

OBVESTILA

Razpis natečaja 30. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho in 19. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh
Luka Hojnik, dr. Miroslav Žaberl 397

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.

Uredništvo

Protestno pismo Ribiške zveze Slovenije

Spoštovani predsednik Vlade R Slovenije,

Ribiška zveza Slovenije (v nadaljevanju RZS) kot krovna organizacija vseh ribiških družin (RD) s 135-letno tradicijo vlaga protestno pismo zaradi neprimernega odnosa države Slovenije oziroma pristojnih državnih organov do zaščite domorodnih in ogroženih vrst sladkovodnih rib pred plenjenjem ribojede ptice vrste veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo sinensis*). Slovenski ribiči, ki prek koncesijskih pogodb upravljamo z večino slovenskih vodotokov in v državni proračun prispevamo skoraj 300.000 evrov koncesijskih dajatev, že več kot dve desetletji opozarjamo na pereč problem pojavnosti nedomorodnega velikega kormorana, ki povzroča resno in neprecenljivo škodo na ribah v slovenskih vodah.

Najpogostejša vrsta kormoranov v Evropi je veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*) z dvema podvrstama: atlantski kormoran (*Phalacrocorax carbo carbo*) in kontinentalni kormoran (*Phalacrocorax carbo sinensis*), ki se med seboj zelo malo razlikujeta in ju je težko ločiti. Atlantska podvrsta kormorana naseljuje območje od Severne Amerike prek Grenlandije do zahodne Evrope. Naravno območje celinske podvrste kormorana so območja v Aziji. Kormorani so selivci, ki se po gnezditvenem času razpršijo na manjših ali večjih razdaljah od gnezdišč. Kormorani, ki prebivajo v območju severne poloble, se ob prihodu zimskega obdobja z mrzlimi temperaturami selijo v prezimovališča več sto kilometrov južneje, med drugim tudi na slovenske reke in jezera.

Kormorani se prehranjujejo izključno z ribami; dnevna potreba enega kormorana je od 400 do 600 gramov rib. So prehranski oportunisti in ne izbirajo med posameznimi ribjimi vrstami ali velikostmi, ampak se prehranjujejo s tistimi vrstami rib, ki jih je v določeni vodni površini najlažje ujeti, in sicer tudi do 60 cm dolžine s težo do kilograma. Zaščita gnezditvenih območij skupaj z drugimi merami zaščite populacije kormoranov po sprejetju EU Direktive o pticah (79/409/EEC) iz leta 1979 je privedla do nesorazmerne in eksplozivne rasti njihove populacije. Tako so začeli naseljevati območja, ki so daleč stran od njihovih tradicionalnih lovišč in začeli bivati v regijah, kjer se v naravnem okolju niso pojavljali kot domorodna

vrsta. Zdaj je populacija samo gnezditvenih parov dosegla številko 372.000. Ob upoštevanju dejstva, da je kormoran velika ptica z dolgo življenjsko dobo in spolno zrelostjo pri treh do petih letih, je po oceni skupno število jesenske populacije kormoranov v Evropi najmanj od 1,7 do 1,8 milijona osebkov. Vse raziskave potrjujejo, da veliki kormoran ni več ogrožena ptičja vrsta. Takšna velikost populacije kormoranov je neposredno učinkovala na lokalne ribje populacije in na sam ribolov v številnih predelih EU. Zato je postal problem kormoranov vseevropski problem. Že obstoječe slabo stanje slabša še dejstvo, da kormoran praktično nima naravnih sovražnikov.

V Sloveniji se problem kormoranov vleče vse od pojava njihovih prvih jat na slovenskih vodotokih v začetku 90. let prejšnjega stoletja. Zaradi njihove vsakoletne prisotnosti je bil stalež domorodnih vrst rib, ki se je zaradi ukinjanja velikih onesnaževalcev po letu 1991 začel ravno nekoliko krepiti, ponovno na udaru. Zaradi nenavajenosti rib na tovrstne plenilce je bil učinek zimskih plenjenj kormoranov porazen. Na nekaterih rekah se je populacija domorodne ribje vrste lipana (*Thymallus thymallus*) glede na stanje pred pojavom kormorana zmanjšala tudi za 90 %, na nekaterih vodotokih pa so ihtiološke raziskave pokazale izpad celotnih velikostnih razredov rib vseh vrst in starosti, kar je značilna posledica plenjenja kormoranov.

V tem času je RZS vsako leto na ARSO podala vlogo za plašenje in omejen odvzem osebkov velikega kormorana za območje celotne Slovenije. Veliki kormoran je kot živalska vrsta namreč zavarovan z že omenjeno Evropsko direktivo o pticah, v Sloveniji pa je varovan z Uredbo o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah. Skladno z argumenti stroke (Zavod RS za varstvo narave in Zavod za ribištvo RS) je bilo prvotno območje, kjer so bili dovoljeni ukrepi zoper kormorane, skrženo na tiste vodotoke, v katerih prebiva lipan. Po neodvisni študiji Marijana Govediča iz leta 2007 je bil namreč potrjen neposreden in uničujoč vpliv kormoranovega plenjenja na populacijo lipana. V dokumentu Program upravljanja rib v celinskih vodah R Slovenije do l. 2021 (v nadaljnjem besedilu: Program), ki ga je 3. decembra 2015 potrdila Vlada RS, pa je jasno zapisano, da kormoran povzroča

negativne posledice ne samo na lipanski vrsti, ampak tudi na drugih domorodnih vrstah rib. To so predvsem ciprinidne vrste rib, kot so podust, platnica, mrena, klen ipd., katerih stalež se je v nekaterih slovenskih rekah v zadnjih dvajsetih letih zmanjšal tudi za 80 % nekdanje populacije. Zato je v Programu predvidena tudi zaščita drstišč vseh domorodnih vrst rib. RZS je v zadnjih dveh vlogah na ARSO zaprosila tudi za dovolitev ukrepov za varovanje krapovskih (ciprinidnih) vrst rib na drstiščih. Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

Kormorani se zbirajo na prenočišču. (Foto: I. Holy)

se je doslej skoraj vsako leto pritožilo na izvajanje odločbe, posledica tega pa je največkrat bila, da je morebitna pravnomočnost odločbe nastopila šele po sezoni prisotnosti glavnine kormoranov na naših vodah (spomladi), s čimer sta bila izničena namen in možnost izvajanja učinkovitih ukrepov za preprečevanje škode na ribjem življu. Čeprav v sezonah plašenja 2013/2014 in 2014/2015 ni bilo večjih težav z nastopom veljavnosti pravnomočnosti odločbe, pa se je zapletlo v sezoni 2015/2016. Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je v odločbi 4. 12. 2015, št. 35607-13/2015/2 pritožbi DOPPS ugodilo in vrnilo prvostopenjskemu organu ARSO v ponovno odločanje. Posledica tega je bila, da v sezoni 2015/2016 plašenja kormoranov

niso izvajali nikjer. Zaradi tega izpada plašenja in odvzema osebkov iz narave je že v letu 2015 nastala nepopravljiva škoda na ribjem življu. Zato je RZS vložila vlogo za plašenje in odstrel kormoranov za sezono 2016/2017 že 29. 1. 2016 in prejela odločbo 20. 4. 2016 (št. 35601-41/2015-35). Na to odločbo je sledila pritožba DOPPS 17. 5. 2016. Pritožbeni organ je reševal pritožbo več kot štiri mesece in 13. 10. 2016, v času, ko so kormorani že prisotni pri nas in zaradi nizkega vodostaja izdatno plenijo na vodah, ki bi morale biti zaščitene, ugodil pritožbi in namesto,

da bi dokončno odločil, vrnil zadevo prvostopenjskemu organu v ponovno odločanje. Takšna vrsta (ne)odločanja, ki privede do onemogočanja dokončne odločitve, je po našem mnenju nedopustna. V primeru, da tudi letos ne bo omogočeno izvajanje plašenja in odvzema osebkov velikega kormorana, bo na domorodnih in ogroženih vrstah rib nastala trajna ekološka škoda. Ob tem opozarjamo, da bosta pojavnost in plenjenje velikega kormorana poleg ekološke škode povzročila tudi finančno škodo v povezavi z ribiškim turizmom. Le-ta je pomemben tvorec prihodkov lokalnih skupnosti v Zgornjem Posočju, zgornjesavski, zgornjekrški in zgornjesavinjski regiji. Velika škoda pa nastaja tudi v ribogojnicah toplovodnih rib,

kjer v toplejših obdobjih sezone plenijo kormorani.

Evropski parlament je 5. 12. 2008 po temeljiti pripravljalni diskusiji sprejel resolucijo, ki poziva Evropsko komisijo, naj spodbuja trajnostno upravljanje populacij kormoranov in pripravi ustrezne pogoje za pripravo osnutka vseevropskega načrta upravljanja z njihovo populacijo. Sicer pa je primarna odgovornost držav članic za upravljanje populacij kormorana na lastnem ozemlju. Država je ob povzročanju resne škode dolžna poskrbeti za ukrepe varovanja rib kot izpostavljenih in prizadetih živalskih vrst, saj je z dovoljevanjem in izvedbo posegov v vodne habitate omogočila poslabšanje njihovih življenjskih razmer in spodbudila nastanek naravnega neravnovesja med živalskimi vrstami, v našem primeru med kormorani kot plenilci in ribami kot plenom. S človekovimi posegi v vodotoke z izvedbo regulacij, izgradnjo vodnih zadrževalnikov in akumulacijskih jezer HE in MHE je uničen naravni življenjski prostor rib in drugih vodnih živali. Taki zelo spremenjeni vodni habitati s kamnitimi in drugače utrjenimi brežninami ne omogočajo naravnih skrivališč ribam, ki so popolnoma izpostavljene plenilcem, kot so kormoran, siva in bela čaplja ter druge riboje-de ptice. Vodne pregrade so večinoma zgrajene brez funkcionalnih prehodov za vodne organizme, prav tako je uničen velik del naravnih drstitvenih območij domorodnih vrst rib. Zato je posebno pomembno varovanje predelov rek, kjer so drstišča domorodnih vrst rib, saj so ribje jate lahek plen kormoranov. Od stopnje preživelosti matičnih jat domorodnih vrst rib je odvisen njihov obstoj. Tudi ukrepi, ki jih na podlagi uveljavljanja zahtev Evropske vodne direktive uva-jata okoljska in vodna zakonodaja glede zagotavljanja prehodnosti vodotokov za vodne organizme, zagotavljanja ekološko sprejemljivih pretokov in raznih omilitvenih ukrepov pri urejanju vodotokov, so le dolgoročni in še bolj papirnati kot stvarni obet za izboljšanje naših vodotokov za bivanje vodnih organizmov. Vpliv ribojedih ptic, še zlasti velikega kormorana, je samo še dodaten velik pritisk na vodne organizme. Zato je ukrepe v povezavi s posegi v populacijo velikega kormorana treba izvajati hkrati z drugimi ukrepi za izboljšanje stanja rib in vodnih habitatov.

Glede priprave dolgoročne rešitve problematike velikega kormorana je bila že pred nekaj leti ustanovljena posebna medresorska komisija, ki je bila žal dolgo neaktivna. Po zadnjih informacijah sta Zavod za ribištvo Slovenije in Zavod RS za varstvo narave skupaj pripravila strokovne podlage in predloge dolgoročnih

rešitev problema kormorani – ribe. Kljub vsakoletnim sestankom na pristojnem Ministrstvu za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano in njihovi podpori našim stališčem ter prizadevanjem za ohranitev domorodnih in ogroženih vrst rib žal ugotavljamo, da pri pristojnih organih na MOP še ni pripravljenosti za sprejem dolgoročnih rešitev.

Slovenski ribiči zato Vlado RS opozarjamo, da je država Slovenija dolžna zavarovati domorodne in ogrožene vrste rib pred škodljivimi posledicami plenjenja nedomorodnih velikih kormoranov. Ne moremo razumeti, kako je lahko taka vrsta absolutno zavarovana ob dokazljivih dejstvih povzročanja resne škode na domorodnem in ogroženem ribjem življu. Nenazadnje je bilo to dejstvo upoštevano pri prejšnjih odločbah prvostopenjskega organa, zato ne vemo, čemu taka sprememba prakse, čeprav se osnovni dejavniki sploh niso spremenili. Na Rdečem seznamu ogroženih vrst rib in obloustk v sladkih vodah je naštetih 55 vrst rib, ki jih je država dolžna zavarovati. Po direktivi EU je dovoljeno zmanjšanje osebkov tiste zavarovane vrste, ki povzroča škodo na populacijah drugih vrst. Slovenski ribiči zahtevamo, da se to načelo nedvoumno in takoj uveljavi z namenom varovanja naših domorodnih vrst rib.

Zaradi vsega navedenega slovenski ribiči od Vlade RS pričakujemo in zahtevamo takojšen odziv pristojnih organov bodisi z izdajo podzakonskega akta ali po uradni dolžnosti (ex off) izdajo večletne odločbe o plašenju in odvzemu osebkov velikega kormorana iz narave. Pričakujemo tudi, da bo zaradi lanske škode, ki je nastala zaradi nedokončnosti odločitve o plašenju in odvzemu osebkov velikega kormorana iz narave, in zaradi škode, ki že nastaja v letošnjem jesenskem obdobju, ribiškim družinam, ki bi skladno s strokovnimi določili, ki jih je pripravil Zavod za ribištvo RS, lahko izvajale te aktivnosti, po uradni dolžnosti priznana oprostitev ali znižanje koncesnine.

S spoštovanjem,

dr. Miroslav Žaberl,
predsednik Ribiške zveze Slovenije

Poslano v vednost:

– minister mag. Dejan Židan, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana,

– ministrica ga. Irena Majcen, Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana,

– Odbor DZ za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Državni zbor RS, Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana.

Šmartinsko jezero

Šmartinsko jezero je odgovor Skupščine občine Celje in Vodnega sklada na veliko poplavno vodo leta 1954 ter takratne potrebe celjske industrije (Cinkarna Celje, Emo Celje, Železarna Store, ...) po tehnološki vodi. Z *Vodnogospodarskimi osnovami povodja Savinje* leta 1960 so načrtovali gradnjo Šmartinskega, Slivniškega, Žovneškega jezera, ... Leta 1966 so pričeli z gradnjo pregrade Loče in jo decembra 1970 predali njenemu namenu. Za njo je nastalo umetno Šmartinsko jezero.

Namembnost Šmartinskega jezera

Šmartinsko jezero je bilo zgrajeno kot večnamenski zadrževalnik z naslednjo prednostno rabo:

- zadrževanje visokih – poplavnih voda padavinskega območja potoka Koprivnice;
- akumuliranje padavinskih voda za tehnološke potrebe celjske industrije;
- ribištvo;
- turizem;
- šport in rekreacija.

Po izgradnji pregrade so ugotovili, da se je potreba po tehnološki vodi občutno zmanjšala, vlaganja v njeno infrastrukturo pa bi bila nerentabilna. Oskrbo celjske industrije s tehnološko vodo so nadomestili z bogatjem sušnih pretokov Koprivnice in Savinje (150 – 200 l/s). Sočasno pa je tekla tudi precej burna razprava o tem ali zadrževalnik nameniti intenzivni vzreji rib (*ribogojstvu*) ali pa športnemu ribolovu. Na koncu so se v občinskih in vodarskih krogih zedinili, da Šmartinsko jezero dodelijo v upravljanje Ribiški družini Celje kot nadomestek do takrat gradbeno prizadetih vodotokov celjskega ribiškega okoliša.

Tehnično – tehnološki podatki pregrade Loče

Pregrada Loče sodi med visoke pregrade nasutega tipa, zgrajena je iz naravnih materialov in ima naslednje tehnično – tehnološke značilnosti:

- kota krone pregrade: 276,50 m;
- kota maksimalne gladine jezera: 266,50 m;
- kota normalne zajezitve: 265,40 m;
- kota obratovanja: 264,50 m;
- gradbena višina pregrade: 18,50 m;
- dolžina krone pregrade: 205,00 m;
- širina krone pregrade: 3,00 m;
- naklon pregrade na vodni strani: 1:2,4 – 1:3,1;
- naklon pregrade na zračni strani: 1:3;
- prelivni objekt – varnostni preliv (Q): 75,00 m³/s;
- talni izpust (Q): 7,00 m³/s;
- volumen akumulacije na koti 266,50: 6.500.000,00 m³;

- volumen akumulacije na koti 265,40: 5.250.000,00 m³;
- padavinska – vodozbirna površina potoka Koprivnica: 12,60 km²;
- površina jezera (na obratovalni koti): 1.130.000 m² (113 ha);
- volumen v pregrado vgrajenega materiala: 101.000,00 m³;
- vrste vgrajenega materiala: 32.645 m³ glina, 31.364 m³ glina – grušč, 3.810 m³ peščeni filter, 27.830 m³ lomljenec;
- dolžina obale na koti maksimalne gladine: 12,10 km;
- upravljanje pregrade: ročno;
- ribje steze med spodnjo in zgornjo gladino vode ni.

Upravljanje Šmartinskega jezera

Šmartinsko jezero je hidrotehnični objekt in ima status grajene javne vodne infrastrukture, s katero upravlja Direktor RS za vodo, Sektor območja Savinje v Celju, njeno tekoče vzdrževanje pa izvaja koncesionar NIVO Celje.

Kot sem uvodoma zapisal, je bila v letih 1968 – 1970 prisotna pobuda po namenski rabi Šmartinskega jezera za ribogojstvo (Hmezad Žalec). Po takrat precej burnih razpravah na najrazličnejših forumih se je Skupščina občine Celje na koncu odločila v korist RD Celje. Dokončna odločitev je bila določena 06. 06. 1977 s Sporazumom o dodelitvi ribiškega okoliša v upravljanje številka 323-1/77-5 in 22. 06. 1982 z njegovo novejšo uskladitvijo št. 323-1/77-9. Z osamosvojitvijo Slovenije in sprejemom novega Zakona o sladkovodnem ribištvi ter Uredbe o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v R Sloveniji je Vlada R Slovenije za koncesionarja izvajanja ribiškega upravljanja v Celjskem ribiškem okolišu in s tem tudi na Šmartinskem jezeru izbrala RD Celje. Na osnovi te odločbe je z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 14. 01. 2009 podpisana koncesijska pogodba številka 3420-152/2008/1 z veljavnostjo 30 let.

Potopljena zemljišča so v lasti Mestne občine Celje, ki upravlja celotno območje jezera in zagotavlja njegov razvoj. Z državnim prostorskim načrtom za območje Šmartinskega jezera so vzpostavljeni pogoji nadaljnega razvoja v tem prostoru prisotnih in še načrtovanih dejavnosti. Posamezne od teh že uresničujejo (gradnja rekreacijske infrastrukture, dvig kakovosti površinskih voda, ...), za manjkajoče pa je ver-

jetno še premalo zasebne pobude. Seveda pa množica upravičenih in neupravičenih uporabnikov Šmartinskega jezera s svojimi aktivnostmi vede ali nevede odpira vrsto rešljivih problemov. Nekateri od teh izpostavljam:

- razmejitev vodnega in priobalnega zemljišča s predpisanim režimom njegovega varovanja. V tem prostoru še vedno poteka neurejena gradnja najrazličnejših privezov za plovila in njihovo suho skladiščenje, parkiranje vozil, obdelava ter gnojenje kmetijskih zemljišč, ...;

- uskladitev Odloka o ureditvi notranje plovbe v Mestni občini Celje (*Uradni list RS, številka 23/97*) z Zakonom o plovbi po celinskih vodah (*Uradni list RS, številka 30/02*). Prisotna samovoljna raba plovil in plovnih poti neti spore med prisotnimi deležniki;

- opredelitev zimske in letne obratovalne kote jezera s samodejno regulacijo za prijaznejši videz okolja ter nemoteno razmnoževanje vodnega in obvodnega živalstva;

- nadaljevanje gradnje sprehajalnih – rekreacijskih poti nad koto priobalnega zemljišča s postavitvijo več funkcionalne urbane opreme (počivališča, igrala, razsvetljava, ...);

Pogled na Šmartinsko jezero od zgoraj.

Situacija Šmartinskega jezera, kot jo je zabeležil Nivo Celje.

- ureditev lokalno neurejenega parkiranja vozil;
- sprejem poslovnika reda s pravicami in dolžnostmi vseh deležnikov v prostoru ter času in z občinskim redarstvom zagotoviti njegovo izvajanje.

Kakovost vode jezera in pritokov

Od leta 1972 do danes so opravili vrsto raziskav kakovosti vode jezera in pritokov:

- v letu 1979/1980 sta Inštitut za biologijo Univerze Edvarda Kardelja Ljubljana in Nivo Celje izvedla prvo večjo limnološko raziskavo bioloških, kemičnih in fizikalnih parametrov vode jezera. Rezultati te so beležili zadovoljivo stanje kakovosti

razred površinskega sloja z občasnimi prekoračitvami normativov bakteriološkega onesnaževanja (za kopalne vode) in naraščajočo stopnjo eutrofizacije. Prisotna so bila precejšnja nihanja, predvsem kot odraz poletne in zimske gostote ter temperaturne slojevitosti (epilimnij, metalimnij, hipolimnij), ki neposredno vpliva na kakovostno sliko jezera. V zgornjem – površinskem sloju je velika nasičenost s kisikom, v zaporni plasti pa se bistveno spremeni temperatura, gostota, ..., kar onemogoča mešanje površinskih in globinskih plasti vode ter s tem vpliva na občutnejše pomanjkanje kisika v njej.

• Od leta 2009 dalje Direktor RS za vode (prej Agencija RS za okolje) izvaja na osnovi 62. in 63. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, številka 67/02, 57/08) ter 96. in 99. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, številka 39/06) ter po Uredbi o stanju površinskih voda (Uradni list RS, številka 14/09, 98/10, 96/13) in Pravilniku o monitoringu stanja površinskih voda (Uradni list RS, številka 10/09, 81/11), državni imisijski monitoring kakovosti površinskih voda. Ta vključuje tudi Šmartinsko jezero in njegove ocene preteklih let izkazujejo:

- 2009: dobro kemijsko stanje, ne dosega okoljskih standardov kakovosti;
- 2010: dobro kemijsko stanje, ne dosega okoljskih standardov kakovosti;
- 2011: dobro kemijsko stanje, ne dosega okoljskih standardov kakovosti;
- 2012: dobro kemijsko stanje, ne dosega okoljskih standardov kakovosti;
- 2013: dobro kemijsko stanje, ne dosega okoljskih standardov kakovosti;
- 2014: dobro kemijsko stanje, zmerno ekološko stanje.

Monitoring kakovosti kopalnih voda se na Šmartinskem jezeru ne izvaja, ker ta nima statusa naravnega kopalnišča. Smatram, da bodo pristojni morali obdelati tudi to

površinske vode z že prisotnimi procesi eutrofizacije;

• od leta 1990 dalje je Nivo Celje s strokovno podporo pooblaščenih zunanjih institucij spremljal stanje p o m e b n e j š i h kemijskih, fizikalnih in bioloških parametrov (Ph vrednost, temperatura vode, O₂, KPK, BPK₅, ...) površinske ter iztočne vode jezera. Rezultati raziskav so izkazovali II. do III. kakovostni

področje posebne rabe vode ali pa kopanje še naprej prepuščati samovoljni obiskovalcev jezera.

Za dolgoročno omilitev eutrofikacijskih procesov in zmanjšanje vpliva virov onesnaževanja Šmartinskega jezera ne bi bilo odveč, če bi v soodvisnosti z drugimi načrtovanimi posegi (odvajanje in čiščenje odpadnih voda) postopno uvedli tudi druge selektivne ukrepe dviga kakovosti vode kot so:

- sanacija kritičnih točkovnih virov onesnaževanja padavinskega območja (ureditev gnojšč, lokalne čistilne naprave, troprekatne greznice, ...);
- izgradnja niza prelivnih stopenj za mehansko usedanje plavajočih delcev in povečano prezračevanje vode v izlivnem delu vseh pritokov, kjer to dopuščajo hidrološke ter geomorfološke razmere;
- ureditev izlivnih delov pritokov v jezeru z zasaditvijo trstike (*Phragmites communis*) za povečano biološko čiščenje površinskih voda;
- periodično (ob povečanih padavinah in v času povečane temperaturne slojevitosti) izpiranje usedline dna jezera (fosfor, dušik) z maksimalno vleko prek talnega izpusta.

Smatram, da so to cenovno sprejemljivi in dolgoročno učinkoviti ukrepi dviga kakovosti površinskih voda Šmartinskega jezera ter s tem tudi izboljšanja življenjskih in razmnoževalnih pogojev prisotnih rib.

Procesi zasipavanja akumulacijskega prostora

Zabeleženi neposredni in posredni vzroki zasipavanja ter s tem zmanjševanja volumna Šmartinskega jezera z vplivom na kakovost vode so:

- stalni erozijski procesi na 12,60 km² velikem padavinskem območju (plazovi, intenzivno orno kmetijstvo, gradbeni posegi, ...) in s tem spiranje kamenin, zemljin, ... ob povečanih padavinah;
- gradbeni posegi v neposrednem obrežnem pasu jezera (gradnja pomolov, sprehajalne poti, ribiške tekmovalne steze, gramoziranje kopalnišča, ...);
- valovanje in intervencijsko uravnavanje obratovalne kote jezera z erozijo brežin;
- organski odpadki rastlinskega in živalskega izvora (odmiranje alg, makrofitov, jesensko odpadanje listja, iztrebljanje rib, ptic in drugih vodnih organizmov, ...);
- čezmerno hranjenje rib;
- odmetavanje komunalnih odpadkov.

Letne količine organskih in anorganskih nanosov niso ocenjene, različna pa je tudi njihova prostorska porazdelitev. Večja intenziteta zasipavanja jezera je na iztokih potoka Koprivnica in pritokov (*padec transportne sposobnosti vode*).

Ribe, raki, žabe in školjke jezera ter pritokov

Pred letom 1970 je med Ločami, Brezovo in Runtulami vijugal potok Koprivnica s pritoki Loka, Brezova ter drugimi nei-

menovanimi vodnimi viri. Naseljevale so jih domorodne oligoreofilne vrste rib. Z nastankom 113 ha velike zaprte vode pa je prišlo do večjih sprememb biotičnih in abiotičnih dejavnikov, ki so vplivali na spremembo življenjske združbe rastlin ter živali v tem prostoru. Ribe tekočih voda so se večinoma umaknile v pritoke. Ostale so le tiste z večjo hidrolóško ter hidromorfolóško toleranco (zelenka, klen, navadni ostriž, ...) in RD Celje je pričela z intenzivnimi vlaganji, predvsem limnofilnih vrst rib. Po podatkih evidenc izvrševanja ribiško gojitvenih načrtov so med letom

(gojeni), ščuka, som, smuč, rdečeoka, zelenka, rdečeperka, linj, ploščič, navadni ostriž, navadni okun, sončni ostriž in navadna nežica. Med raziskavo niso ujeli nobenega primerka belega amurja in srebrnega tolstolobika, kar izpostavlja verodostojnost predhodne sonarske raziskave.

Celovitega stanja vrst in populacij prisotnih rib, piškurjev, rakov, žab in školjk Šmartinskega jezera in pritokov ni. Oceno teh povzemam izključno po dosegljivih ihtioloških raziskavah, podatkih ribiškega katastra RS, razgovoru z gospodarjem

- krap (*Cyprinus carpio*): prisotna je gojena oblika krapa, ki ga redno vlagajo;
- linj (*Tinca tinca*) je prisoten v jezeru in ga redno vlagajo, ni pa verodostojnih podatkov stanja populacije;
- pohra (*Barbus balcanicus*) je bila prvotno prisotna v potoku Koprivnica, za jezero ni podatkov;
- podust (*Chondrostoma nasus*) je bila prvotno prisotna zaradi poselitve Koprivnice in občasnih vlaganj v jezero. Novejših podatkov ni;
- platnica (*Rutilus virgo*): prvotno je poseljevala potok Koprivnico, v jezero

Ob sončnem zahodu sprehalce zamenjajo ribiči na trofeje.

Sprehajalna pot je lahko tudi vodni avditorij za ribiške prireditve.

1970 in 2000 letno vložili približno 9.000 kg rib. Gre pretežno za gojenega krapa, linja, ploščiča, rdečeoko, ščuko in smuča. Žal pa pri tem ni izostal tudi za tiste čase med ribiči čislani beli amur.

V preteklosti je bilo opravljenih nekaj ihtioloških raziskav Šmartinskega jezera:

- leta 1979, Zavod za ribištvo Ljubljana. Odlov rib so izvedli na štirih lokacijah, pestrost in sestav 1.830 kosov ulovljenih rib pa sta bila naslednja: zelenka 63,7 %, ploščič 20,5 %, rdečeoka 7,7 %, rdečeperka 2,8 %, smuč 1,9 %, krap 1,3 %, klen 1,2 %, linj 0,4 %, beli amur 0,2 %, ščuka 0,2 % in platnica 0,1 %. Ujeli so tudi nekaj primerkov jelševca, niso pa zabeležili prisotnosti drugih vrst rib, ki so prvotno naseljevale potok Koprivnico s pritoki, in takrat že vložene soma;

- leta 2006, Geos Consulting ZT – GmbH Klagenfurt in Karter Institut für Seenforschung GmbH Klagenfurt. Raziskavo so opravili s sonarjem z namenom ocene stanja ribjih populacij. Po tej naj bi bilo v jezeru okoli 11.000 belih amurjev s povprečno težo 10 kg. Osebnostno smatram, da gre za pretirano številko, sama raziskava pa ni nič prispevala k ugotavljanju dejanskega stanja vrst in populacij prisotnih rib.

- leta 2007/2008, Zavod za ribištvo Slovenije. Inventarizacijo so opravili z elektroagregatom in zabodnimi mrežami, zabeležili pa so prisotnost naslednjih vrst rib: krap

Egidijem Čatrom in Vinkom Andoljškom ter osebnem terenskem opažanju:

postrvi (*Salmonidae*):

- potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*) je prvotno naseljevala potok Koprivnico. V jezeru nima življenjskih pogojev;
- šarenka (*Oncorhynchus mykiss*): nekajkratna naselitev ni uspela. V ribogojnicah vzrejene ribe so že v nekaj dneh izlovili. Po pregledu javno dostopnih fizikalno kemičnih parametrov vode pa smatram, da v jezeru nima življenjskih pogojev.

Ščuke (*Esocidae*):

- ščuka (*Esox lucius*) je domorodna naseljena vrsta, prisotna izključno v jezeru.

Pravi ostriži (*Percidae*):

- navadni ostriž (*Perca fluviatilis*) je naseljena vrsta, prisotna v jezeru in pritokih;
- smuč (*Sander lucioperca*) je v jezero naseljena vrsta;
- navadni okun (*Gimnocephalus cernua*) je prisoten je v jezeru, za pritoke ni podatkov.

Sončni ostriži (*Centrarchidae*):

- sončni ostriž (*Lepomis gibbosus*) je tujerodna naseljena vrsta rib, prisotna v jezeru in pritokih. Čas njene naselitve ni znan, verjetno pa so ga vanj zanesli z vložki drugih rib.

Pravi somi (*Siluridae*):

- som (*Silurus glanis*) je naseljena vrsta, prisotna izključno v jezeru.

Krapovci (*Cyprinidae*):

pa je bila naseljena. Prisotnost nazadnje zabeležena v inventarizaciji leta 1979;

- ploščič (*Abramis brama*) je v jezeru naseljena domorodna vrsta. Populacija je v naraščanju;

- zelenka (*Alburnus alburnus*): številčna je v jezeru in pritokih;

- klen (*Squalius cephalus*): pogost je v pritokih in z vlaganji naseljen tudi v jezeru, ni pa zanesljivih populacijskih podatkov;

- pisanec (*Phoxinus phoxinus*) je bil prvotno prisoten v potoku Koprivnica, za jezero ni verodostojnih podatkov;

- rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*) je naseljena vrsta, prisotna je izključno v jezeru;

- rdečeoka (*Rutilus rutilus*): številčna je v jezeru in pritokih;

- beli amur (*Ctenopharyngodon idella*) je naseljena tujerodna vrsta. Ker nima pogojev naravnega razmnoževanja, njihovo število z ribolovom in naravno smrtnostjo pada;

- srebrni tolstolobik (*Hypophthalmichthys molitrix*) je naseljena tujerodna vrsta. Ker nima pogojev naravnega razmnoževanja, njihovo število z naravno smrtnostjo pada.

Činklje (*Cobitidae*):

- navadna nežica (*Cobitis elongatoides*): prisotna je v jezeru in pritokih.

Raki deseteronožci (*Astacidae*):

- jelševac (*Astacus astacus*): v jezeru je številčen, ni pa podatkov za pritoke;

• koščak (*Austropotamobius torrentium*): prisoten je v pritokih, za jezero ni podatkov njegove poselitve.

Skržki (*Unionidae*):

• navadni škržek (*Unio crassus*): ni verodostojnih podatkov o prisotnih vrstah škržkov (*potočni, napihnjeni, navadni*). Zgolj iz vizualnega pregleda dveh primerkov iz potoka Koprivnica sodim, da gre za navadnega škržka.

Brezzobke (*Anodonta*):

• Jezerska brezzobka (*Anodonta cygnea*): številčna je v jezeru. Njen izvor ni znan, najverjetneje pa je bila priseljena z vložki rib.

V takšnem naravnem okolju ne potrebuješ visoke gostinske ponudbe.

Prave žabe (*Ranidae*):

• zelena žaba (*Rana esculenta*): na jezeru je prisotna.

• sekulja (*Rana temporaria*): prisotna je v pritokih Koprivnica in Brezova, ni pa podatkov o njeni številčnosti ter razširjenosti.

Krastače (*Bufo*):

• Krastača (*Bufo bufo*): na jezeru je prisotna v času spomladanskega razmnoževanja.

Rege (*Hylidae*):

• zelena rega (*Hyla arborea*): prisotnost je zabeležena med Ločami in Brezovo v obrežni zarasti drstišča.

Ustni viri navajajo še prisotnost srebrnega koreslja (*Carassius gibelio*), androge (*Blicca bjoerkna*), pezdirka (*Rhodeus sericeus amarus*) in sivega tolstolobika (*Hypophthalmichthys nobilis*). Verodostojnosti teh podatkov pa v času priprave sestavka ni bilo mogoče preveriti.

Obstoječa pestrost in populacija ihtiofavne ni stalna. S spremembami abiotičnih in biotičnih dejavnikov jezera, predvsem pa s stalnim vlaganjem rib ter ribolovom se neprenehoma spreminja. Za učinkovitejšo trajnostno upravljanje rib in drugih vodnih organizmov ter razvoj ribolovnega turizma bo potrebno pristopiti k celovitim ihtiološkim raziskavam jezera in vseh prito-

kov. Do takrat pa bi bilo glede na obstoječi status rabe jezera potrebno razmisliti o:

- uravnoteženem vlaganju izključno domorodnih limnofilnih vrst rib;
- humani odstranitvi – pospešenem izlovu kompeticijskih tujerodnih vrst rib;
- pripravi ukrepov izboljšanja naravnih razmnoževalnih pogojev limnofilnih vrst rib na jezeru (odsotnost makrofitov) in oligoreofilnih vrst v izlivnem delu Koprivnice, Loke ter Brezove;
- zmanjšanju obsega krmljenja rib pri športnem ribolovu;
- strokovni preučitvi možnosti vzpo-

Sprehajalna pot je mestoma grob poseg v naravno okolje, pa tudi odmik od obratovalne kote jezera bi lahko bil večji.

stavljanja večje pestrosti (in količine) rib z naselitvijo nekaterih drugih domorodnih posebnitev med oligoreofilnimi (bolen, jez, ...) ter limnofilnimi vrstami (navadni koreselj, ...) rib.

Gostinstvo in turizem

RD Celje je na polotoku Brezova leta 1972 pričela graditi ribiški dom in ga širila ter posodabljala vse do današnjih dni. Sprva je bil ribiški dom namenjen izključno notranjim potrebam ribiške družine. Z naraščajočim turističnim ribolovom in obiskom individualnih ter skupinskih gostov pa je ribiški dom prevzel tudi funkcijo gostinsko – turističnega objekta.

Ob ribiškem domu pa se je skozi čas uveljavila še vrsta drugih ponudnikov (Čolnarna Muzelj, Turistična kmetija Vozlič, Jezerska kraljica, Pristan Luke Sailorja, Šmarnica, d.o.o., Zelen' dol, Pušn'n'shank pri Tini, Golf igrišče, Brkati som, ...). Večji del teh predstavlja sezonsko gostinsko ponudbo, ki ji manjka kanček pestrosti in kakovosti ter objekti stacionarnega turizma (sobe za prenočevanje, avtokamp, organizirana postajališča avtodomov, ...). Brez teh dolgoročno ne bo mogoče razvijati turizma. Zaradi ekološke občutljivosti Šmartinskega jezera pa bo potrebno tovrstne objekte umeščati na

Popravek

V prispevku Zbiranje podatkov v projektu Ujemite naravo, objavljenem v *Ribiču*, 11/2016, je na strani 327 napačno navedeno avtorstvo fotografij. Avtor spodnjih dveh fotografij ščuk ni Jure Ušeničnik, temveč sta Sebastjan Tumpej (levo spodaj) in Peter Sever (levo spodaj).

Vsem prizadetim se opravičujemo za napako.

Igor Miličič

njegovem obrobju in pri tem smiselno povezati obstoječe kmetije, kjer so že zametki turistične dejavnosti.

Ribiško upravljanje Šmartinskega jezera

RD Celje se pri upravljanju Šmartinskega jezera sooča z vrsto problemov, ki so sicer običajni za vse naše umetne zadrževalnike in jih samo naštevam:

• padavinsko območje potoka Koprivnice in pritokov predstavlja primestno ter podeželsko okolje. Prisotni so neposredni izpusti komunalnih odpadkov ter spiranje gnojil in agrokemičnih sredstev. Njihov vpliv na eutrofikacijske procese v jezeru je (pre)visok.

• neusklajeno uravnavanje kote vode jezera v času drsti rib in s tem uničenje spolnih produktov – iker;

• odsotnost makrofitov za uspešno drst limnofilnih vrst rib, ki lepijo ikre na vodno rastlinje.

• samovoljna gradnja pristanov in uporaba najrazličnejših vrst plovil brez plovbnega reda;

• necelovita raziskanost stanja vrst in populacij prisotnih rib, rakov, piškurjev, ... za pripravo kakovostnih dolgoročnih načrtov njihovega trajnostnega upravljanja ter načrtov razvoja ribolovnega turizma;

• prisotnost tujerodnih kompeticijskih vrst rib (beli amur, sočni ostriz, ...);

• uveljavljanje interesov posameznikov in skupin pred usklajeno ter uravnoteženo rabo prostora s strani vseh prisotnih deležnikov na jezeru;

• prisoten krivolov in nešportno pljenje rib.

Ribištvo ostaja pomembnejša dejavnost Šmartinskega jezera. Pri tem ne gre prezreti še neizkoriščene možnosti nadaljnjega razvoja ribolovnega turizma. Seveda pa se vodstvo ribiške družine zaveda, da ga ne bo mogoče razvijati brez ihtiološke stroke in razumevanja ekološke občutljivosti vodnega prostora. Limnološke raziskave izkazujejo srednje močno eutrofnost stanja jezera. Ta podatek pa dolgoročno ni ugoden za pestro in stabilno populacijo njegove ihtiofavne.

Besedilo: Milan Štraus,
fotografije: arhiv RD Celje in
Anđelina Polutnik

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Zdravstveno varstvo sladkovodnih rakov v državah Evropske skupnosti

Z uvedbo prenovljene Direktive, ki ureja zdravstveno varstvo vodnih živali v državah Evropske skupnosti, je treba poleg boleznih rib in školjk nadzirati ter preprečevati tudi bolezni rakov.

Novost Direktive Sveta 2006/88/ES z dne 24. oktobra 2006 o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz ribogojstva ter o preprečevanju in nadzoru nekaterih bolezni pri vodnih živalih je, da poleg rib in školjk obravnava tudi rake. Bistvo Direktive je preprečevanje in izkoreninjenje nekaterih nevarnih bolezni rib, školjk in rakov, določa pa tudi ukrepe za ublažitev tveganja za vnos in širjenje teh bolezni. Temelj za doseg cilja je redno spremljanje zdravstvenega stanja in poročanje o premikih vodnih živali. Da bi preprečili ustvarjanje nepotrebnih trgovinskih omejitev, je treba dovoliti tudi izmenjavo vodnih živali iz ribogojstev med državami članicami, območji ali predeli, kjer je prisotna ena ali več bolezni s pogojem, da se izvajajo vsi potrebni predpisani ukrepi za preprečitev tveganja za širjenje teh bolezni. Pogoj zato pa je, da so vse ribogojnice zabeležene in da je znano zdravstveno stanje vodnih živali v njih. Pri rakah je treba s seznama bolezni, ki ga določa Direktiva, spremljati in nadzirati dve eksotični bolezni, *Taura syndrom* in *Yellowhead disease*, ter eno neeksotično, *bolezen belih pik* (WSD – White Spot Disease). Prvih dveh bolezni v Evropi še niso ugotovili in zanju vsaj za razmere pri nas za zdaj ni tveganja, da bi ju dobili, zato ju v tem sestavku ne bomo več omenjali. Da je ugotavljanje bolezni in kakovost diagnostičnih postopkov na najvišji mogoči ravni in so v vseh državah Evropske skupnosti enotni, so v skladu z Direktivo imenovani tudi Centralni evropski referenčni laboratoriji (EURL), ki usmerjajo diagnostične metode in nadzorujejo usposobljenost mreže Nacionalnih referenčnih laboratorijev (NRL). Najmlajši tak EURL je za bolezni rakov s sedežem v CEFAS (*Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science*) v Weymouthu v Veliki Britaniji, ki je bil ustanovljen leta 2008, ko je začela veljati nova Direktiva. EURL poleg drugih obveznih aktivnosti vsako leto organizira tudi srečanje

predstavnikov NRL-jev iz vseh držav članic ES. Tako je bilo konec oktobra letos v prostorih Ministrstva za kmetijstvo Španije v Madridu osmo letno srečanje NRL-jev za bolezni rakov. Na srečanju je dr. Grant Stentiford, vodja EURL za bolezni rakov, tradicionalno predstavil poročila NRL-jev posameznih evropskih držav o vzreji in zdravstveni problematiki rakov ter okvirni program dela EURL za prihodnji dve leti, ko imajo v Veliki Britaniji še zagotovljeno financiranje ES za delovanje, potem pa v Weymouthu zaradi posledic Brexita in izstopa Velike Britanije iz ES ne bo več sedež EURL. Zato je bilo ves čas v zraku nekakšno nelagodje in v resnici je vprašanje, kdo ima sploh na področju bolezni rakov dovolj izkušenj in znanja ter formalnih pogojev, da bo lahko prevzel vodenje ter vse aktivnosti in dolžnosti v povezavi z EURL za bolezni rakov.

Kar zadeva strokovnoznanstveni program srečanja, je bilo za naše razmere zanimivih nekaj prispevkov o obolevnosti in poginih rakov in kozic na Irskem, v Nemčiji in Italiji. Predstavnica Finske, najvidnejša strokovnjakinja na področju kuge rakov v Evropi in širše, je predstavila nekatere posodobljene diagnostične postopke za diagnostiko te bolezni. Bilo je nekaj vabljenih predavateljev iz Azije, ki so poročali o svojih izkušnjah glede omenjenih boleznih rakov s seznama Direktive, ki so v Aziji pogoste in zelo razširjene. Zanimivi so bili tudi sistematični prikazi bolezni rakov ter prikaz celotne akvakulture v Španiji s poudarkom na vzreji rakov, ki jo imajo v Evropi najbolj razvito, pa vendar v primerjavi z vzrejo rib in školjk tudi le za vzorec. Podatki o vzreji sladkovodnih rakov v Evropi so sicer zelo skromni, imamo pa podatke, da poleg Španije rake vzrejujejo še na Finskem, v Belgiji in nekaj malega tudi v sosednji Avstriji. Zagotovo imajo eno bolj tradicionalnih in obsežnih vzrej rakov na Finskem, kjer jih gojijo za vlaganje v njihova številna jezera in

Vzreja rakov

predvsem za prehrano ljudi. Raki so namreč na Finskem zelo priljubljena in dragocena delikatesa. Znane so rače pojedine, ki si jih Finci privoščijo ob vseh pomembnih priložnostih, kjer rake štejejo po kosih in ne po teži ter dosegajo zelo visoko ceno. Vzreja rakov je namreč zahtevna in potrebnih je nekaj let, da dosežejo konzumno velikost. Za prehrano ljudi na Finskem gojijo poleg jelševca tudi v Evropi nedomorodnega signalnega raka, ki ima nekoliko nižjo ceno kot jelševac. Tudi v Sloveniji smo na prelomu prejšnjega stoletja, preden je rake pomorila račja kuga, z raki uspešno trgovali, saj smo jih izvažali na Dunaj in tudi drugam, kjer so kot kulinarična specialiteta dosegali visoko ceno.

Sicer pa imajo sladkovodni raki v Evropi bolj kot gospodarski naravovarstveni pomen, kjer jih je celo bolj kot v intenzivni vzreji treba zavarovati pred morebitnimi nevarnimi boleznimi, kot je denimo kuga rakov (*Apha-*

nomyces astaci), ki je bila v preteklosti vzrok za skoraj popolno izumrtje rakov na določenih območjih v Evropi in tudi pri nas. Na področju kuge rakov je bilo zato opravljenih veliko raziskav, ki so vključevale proučevanje učinkovitih diagnostičnih metod, razširjenost in oceno vpliva na posamezne rake ter na celotno populacijo. Ker je bila kuga eden glavnih vzrokov za njihove po-

more, so bili nekateri drugi pomori morda po krivici pripisani kugi, saj niso bili vedno ugotovljeni njeni značilni znaki. Sladkovodni raki so velika skupina členonožcev, kamor sodijo tudi raki (kozice), ki jih v Aziji in drugod množično vzrejajo za prehrano ljudi in jih po vsem svetu in tudi v Evropi tržijo bodisi zamrznjene ali v obliki različnih izdelkov, kar pomeni tveganje za vnos in širjenje bolezni tudi na sladkovodne rake.

V zadnjem času je tveganje za vnos in širjenje novih bolezni povečalo tudi trgovaje z živimi raki za naselitev akvarijev. Tveganje je še toliko večje, ker po Direktivi dobrine iz akvakulture, če niso namenjene za nadaljnjo vzrejo, niso podvržene pravilom trgovanja oziroma lahko prispejo tudi z območij, ki niso prosta bolezni, posebno še, če so zamrznjene ali predelane. Direktiva tudi ne obravnava vodnih živali kot eksotičnih živali za naseljevanje ribnikov in akvarijev,

kar tudi povečuje tveganje za vnos bolezni.

Poleg račje kuge rake ogrožajo še številne druge bolezni, med katerimi so zagotovo najpomembnejše tiste, ki jih povzročajo virusi. Večino najbolj nevarnih virusov so ugotovili pri nekaterih tržno najbolj zanimivih raki. Trenutno najpomembnejša virusna bolezen rakov je *bolezen belih pik* (White Spot Disease – WSD), ki za zdaj povzroča uničujoče izgube v vzreji kozic v Aziji, od koder države Evropske skupnosti uvozijo za 500 milijonov dolarjev vredne izdelke iz kozic za prehrano ljudi. V glavnem so te dobrine zamrznjene ali predelane in ker je WSD v Aziji zelo razširjena, večina teh izdelkov izhaja iz predelov, kjer je WSD prisotna. Virus, ki jo povzroča, ima nenavadno širok razpon gostiteljev, med katerimi so tudi sladkovodni raki. Bolezen je bila v Evropi leta 2000 v vzreji kozic, ki so jih hranili z odpadlimi okuženimi kozicami, že ugotovljena, zato je na seznamu neeksotičnih bolezni Direktive Sveta 2006/88/ES.

Omenili smo že, da Direktiva ne omejuje trgovanja z vodnimi živalmi in njihovimi izdelki, namenjenimi za prehrano ljudi, četudi izhajajo z okuženih območij, zato je tveganje za vnos bolezni toliko večje. Posebno še, ker so s poskusi dokazali, da je virus, ki povzroča bolezen belih pik, tudi še v zamrznjenih okuženih raki. Obstaja torej resna grožnja, da se z morebitnim zaužitjem okuženih kozic okužijo prostoživeči raki. Zaenkrat v Evropi nevarnost obvladujemo, saj smo dobro poučeni o znakih bolezni. Najbolj običajni znaki so različno velike bele pike po površini telesa, ki se lahko združujejo. Na območjih, kjer je bolezen prisotna, izbruhne v neprimernih vzrejnih razmerah, med katere sodi zlasti neprimerna kakovost vode. Včasih lahko pri zelo hitrem poteku bolezni raki poginjajo tudi brez znakov. Nacionalni referenčni laboratoriji za diagnostiko rakov v državah ES in tudi pri nas smo usposobljeni, da WSD v najkrajšem mogočem času ugotovimo in zajezimo njeno širjenje. Le s takim načinom bomo lahko preprečili morebitno naravno katastrofo, kot je bila v preteklosti kuga rakov.

Raki poleg kuge rakov in WSD obolevajo še za mnogimi drugimi boleznimi. Povzročitelji so še številni drugi virusi, bakterije, plesni in zajedavci, pa tudi še ne povsem nepojasneni okoljski vzroki. Mnogi izmed njih so

lahko prav tako nevarni, kot sta nevarni račja kuga in bolezen belih pik. Nekateri izmed njih so po vsej verjetnosti že povzročali množične pogine, ki so jih pripisali kar račji kugi. Zdravstveni problematiki rakov bi bilo zato treba namenjati večjo pozornost in raziskati vse nepojasnjene pogine ali nepravilnosti. Poleg molekularnih tehnik za ugotavljanje plesni, ki povzročajo kugo rakov in virusov, ki povzročajo bolezen belih pik, bi bilo treba uporabljati tudi druge diagnostične postopke, predvsem klasične patohistološke preiskave, bakteriološke in parazitološke diagnostične metode, s katerimi bi zajeli širši nabor povzročiteljev bolezni in dobili širšo podobo zdravstvenega stanja rakov.

V Sloveniji živijo trije domorodni potočni raki: jelševc (*Astacus astacus*), koščak (*Austropotamobius torrentium*) in koščenec ali primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*) ter trenutno še dva tujerodna potočna raka: signalni rak (*Pacifastacus leniusculus*) in rdečeskarjavec (*Cherax quadricarinatus*). Čeprav v Evropi še nismo dosegli ravni populacije potočnih rakov, kot je bila pred račjo kugo, je stanje za zdaj zadovoljivo in obvladljivo. Večina držav namreč nadzira razširjenost posameznih vrst rakov s pomočjo vprašalnikov, ki pa bi jih bilo treba v prihodnje pogosteje izvajati, če upoštevamo hitrost širjenja nedomorodnih rakov in možnost vnosa novih nevarnih kužnih bolezni.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstveno varstvo in
gojitev divjih živali, rib in čebel,
Veterinarska fakulteta
Univerze v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si

Literatura

Direktiva Sveta 2006/88/ES z dne 24. oktobra 2006 o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz ribogojstva ter o preprečevanju in nadzoru nekaterih bolezni pri vodnih živalih. *Uradni list L 328*, 24/11/2006

Govedič, M., Potočni raki Slovenije: razširjenost, ekologija, varstvo. Življenje okoli nas. Center za kartografijo favne in flore, 2006. http://www.ckff.si/publikacije/potocni_raki_slovenije.pdf

Longshaw, M. (2001). Diseases of crayfish: A review. *Journal of Invertebrate Pathology* 106: 54–70.

OIE Manual of Diagnostic Tests for Aquatic Animals 2016. White spot disease. <http://www.oie.int/international-standard-setting/aquatic-manual/access-online/>

OIE Aquatic Animals Health Code 2016. White spot disease. <http://www.oie.int/international-standard-setting/aquatic-code/access-online/>

Vključevanje mladih v ribiške vrste (1. del)

Ribiška organizacija je od nekdaj veliko pozornost namenjala mladim. Že med vojnoma so si ribiška društva v Ljubljani, Mariboru in Celju prizadevala v svoje vrste pridobiti čim več mladih.

Ribiške organizacije so v ta namen prirejale predavanja in mlade seznanjale s pestrostjo ribjega življa v naših vodah, mlade vabile k praktičnemu spoznavanju dela v ribogojnicah in ob odlovih rib ter jih poučevale o različnih tehnikah ribolova. Temu poslanstvu je po drugi svetovni vojni sledila tudi Ribiška zveza Slovenije. Sprva so mladoletne osebe lahko lovile ribe samo v spremstvu staršev ribičev ali starejšega ribiča. Ker večina mladih takih možnosti ni imela, so v ribiških družinah začeli razmišljati o ustanavljanju mladinskih sekcij. V okviru mladinskih sekcij naj bi za mlade organizirali predavanja, jim pomagali spoznavati ribe, jih poučevali o tehnikah ribolova, zanje organizirali ribiška tekmovanja oziroma jih vključevali v tekmovalne veščine odraslih. Mladino naj bi pritegnili k sodelovanju pri odlovih in delu v ribogojnicah.

Na skupščini Ribiške zveze Slovenije leta 1960 so delegati sprejeli sklep, da ribiške družine organizirajo pionirske in mladinske sekcije in usposobijo mentorje za delo z mladimi, v glasilu Ribič pa uvedla posebno rubriko Mladinski kotiček. Leto pozneje je bil sprejet Pravilnik o mladinskih sekcijah, v katere so se lahko vpisali mladinci, starejši od deset let. Za vpis so potrebovali dovoljenje staršev ali skrbnikov. Naloga mladinske sekcije je bila vzgajanje mladih v ribiškem športnem duhu, uvajanje v športni ribolov, ribiška športna tekmovanja in druge aktivnosti v družini. V mladinskih sekcijah so se mladi ribiči seznanili z ribiškimi predpisi ter spoznavali ribji življenjski cikel in tehnike športnega ribolova. Mladinci so se morali redno udeleževati sestankov in drugih ribiških prireditev ter izvrševati sklepe sekcije. Plačevali so simbolično članarino in manjši prispevek za ribolovno dovoljenje. Mladinec je lahko ribaril v skladu s Pravilnikom športnega in turističnega ribolova, in sicer v postrvkih vodah samo v spremstvu starejšega ribiča, drugod pa je pogoje določila pristojna ribiška družina. V primeru kršitve, med katere so šteli neudeležbo na sestankih, kršenje predpisov in pravilnikov, so mladince kaznovali glede na težo prekrška z opominom, stroгим opominom ali izključitvijo. Mladinsko sekcijo je vodil vodja sekcije, če je sekcija štela več kot deset članov, pa tričlanski odbor. Nadzor nad delom mladinske sekcije je bil poverjen starešinstvu družine.

Sklep skupščine o ustanavljanju mladinskih oziroma pionirskih sekcij je uresničilo več ribiških družin, med prvimi ribiške

družine, včlanjene v Zvezo ribiških družin Ljubljana. Konec leta 1960 je bilo v ribiške vrste uradno vključenih že 260 mladincev, kar pa so tedaj v osrednji ribiški organizaciji ocenili kot nezadovoljivo. Želja je bila razviti organizacijo po zgledu tabornikov, vanjo pridobiti čim več pionirjev in mladincev ter poiskati primerne mentorje za teoretično in praktično delo z mladimi.

Leta 1962 je skupščina Ribiške zveze Slovenije skrb za vključevanje in delo z mladimi poverila komisiji za tekmovalno dejavnost

Z občnega zbora mladinske ribiške družine Ljubljana. (Foto: Franc Verce, Ribič, 1960, str. 42)

in mladino, za njenega predsednika pa izvolila Ludvika Bema. Ribiškim družinam so priporočili, naj mladinskim sekcijam dodelijo določene dele voda v upravljanje, v njih pa bi mladinci lahko izvajali športni ribolov. Želeli so, da bi se mladinci v večjem številu udeleževali ribiških športnih tekmovanj. Po poročilu RZS je leta 1962 v okviru ribiških družin delovalo že 32 mladinskih sekcij, v katere je bilo včlanjenih 1470 mladincev in pionirjev.

Uspešno delo pionirskih in mladinskih sekcij je v letu 1962 spodbudilo Zvezo Ribiških družin Ljubljana, da bi ustanovila samostojno mladinsko ribiško družino. Ustanovni občni zbor je bil 21. januarja 1963, udeležilo pa se ga je 28 mladincev. Še isto leto je bilo v družino vključenih 43 mladincev. Navedli so, da bo družina razvijala vse ribiške športne dejavnosti, zlasti ribiška tekmovanja in izlete, strokovne ekskurzije itn. Posebno skrb in odgovornost pa naj bi imela mladinska ribiška družina pri upravljanju ribnika v Tivoliju, ki ga je Zveza ribiških družin zaupala v upravljanje mladinski sekciji.

Po Pravilniku o športnem ribolovu, ki so ga ribiči sprejeli konec leta 1962 in je začel veljati 1. januarja 1963, so mladi ribiči (pionirji in mladinci) lahko lovili ribe v spremstvu

staršev, članov ribiške družine ali drugega starejšega ribiča. Če je imela ribiška družina mladinsko sekcijo, pa so mladi, stari več kot štirinajst let, lahko lovili pod pogoji, ki jih je določila ribiška družina. Le-ta je mladincem lahko namenila poseben revir ali določil odsek vode, kjer so mladi lovili ribe pod nadzorom starejših ribičev.

Leta 1962 so na skupščini Ribiške zveze Slovenije prvič imenovali organizacijski odbor za pripravo mladinskega tabora. Ribiška zveza Slovenije je prvi mladinski ribiški tabor organizirala že leto kasneje, in sicer od 5. do 15. julija 1963 pod gradom Struga pri Otočcu. Določeno je bilo, naj vsaka Zveza ribiških družin pošlje na tabor po pet mladincev, lahko tudi več, vendar je zanje morala plačati vse stroške. Za prvih pet mladincev iz vsake ribiške družine je namreč Ribiška zveza Slovenije sofinancirala 30 % stroškov, preostalih 70 % pa so poravnale ribiške družine. Tabora se je udeležilo sedemdeset mladincev. Mladi ribiči so se urili v športnoribiških disciplinah, poslušali predavanja o ribiški organizaciji, ribiških predpisih, spoznavali ribe in načine izvajanja športnega ribolova. Zanje so pripravili tudi izlete in tekmovanja.

Leta 1963 se je število pionirskih in mladinskih sekcij povečalo na 38, nekoliko pa se je zmanjšalo število mladincev in pionirjev, in sicer na vsega 1228 mladih ribičev. V naslednjih letih je poročil o delovanju mladinskih sekcij manj in kot sledi iz poročil Zveze ribiških družin Ljubljana, naj bi začetna vnema kmalu pojenjala. Še največ poročil je bilo o uspešnem tekmovanju mladih v ribiškošportnih disciplinah, kjer so bili nemalokrat po uspehih izenačeni z odraslimi. Mladinci pa se niso udeleževali le doma. Leta 1964, v juliju, je potekal prvi ribiški zlet pionirjev in mladincev na Tjentištu pri Sutjesci. Udeležilo se ga je šestdeset pionirjev in pionirk, starih štirinajst let, iz vseh republik nekdanje skupne države.

Dr. Romana Erhatič Širnik

Viri:

Anon. 1963. Ustanovljena je ribiška mladinska družina. Ribič. Št. 2, str. 41–42.

Anon. 1963. V juliju bo mladinski tabor in republiško prvenstvo. Ribič, št. 5, str. 130.

Anon. 1963. Poročilo RZS. Ribič št. 6, str. 172.

Petovar, M. 1964. Zvezno posvetovanje o delu z mladino. Ribič, št. 6, str. 157–158.

RZS. 1963. Sklepi in priporočila. Ribič št. 6, str. 180–181.

SAVO BRATOŽ:

»Bili smo dobra ekipa«

S Savom Bratožem sva se bolje spoznala, ko so koprski ribiči konec devetdesetih let prejšnjega stoletja opravljali popis negativnih vplivov na vode. Tedaj smo projektu, katerega idejni oče je dr. Miha Janc, še rekli katastrof onesnaževalcev. Iz njega se je kasneje rodil izredno uspešen skupni projekt Ministrstva za okolje in prostor in RZS pod nazivom Evidenca vplivov na vode.

Kot takratni predsednik RZS sem se kod vsega začetka zavzeto lotil projekta, ki ni bil izredno pomemben le za ribiče, ampak je segal mnogo širše, saj je neposredno vključeval varovanje naših voda in okolja. Z njim smo se sladkovodni ribiči zelo uveljavili in opravičili zaupanje, ki nam ga je država dodelila s priznanjem delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja. Koprski ribiči so se pod vodstvom tedanjega predsednika Bruna Zorka zelo resno in sistematično lotili dela. Savo je bil tedaj vodja ekološke komisije v RD. Delo so opravili nadvse natančno. Bili so celo pobudniki, da bi RZS nabavila naprave GPS, s katerimi bi lahko povsem natančno določili mesta onesnaženj. Izkazalo se je, da resnično živijo z reko Rižano in poznajo vse nevarnosti, ki prežijo nanjo: spiranje kamnitega mulja iz kamnoloma Griža v reko, čezmeren odvzem vode v sušnih obdobjih za potrebe ribogojnic na Rižani, odplake Kemiplasa, ki so brakični del Rižane spremenile v biološko skoraj mrtvo vodo in neurejeno kanalizacijo nekaterih naselij ob vodi, ki se je iztekala naravnost vanjo. Odkrili so kar 110 onesnaževalskih mest. Njihovo poročilo je bilo vzorčen primer kakovostnega pregleda onesnaževalcev reke Rižane in njenih mlinščic. Kako pomemben je bil popis, se je izkazalo ob kasnejšem hudem onesnaženju reke Rižane in pitne vode na Koprskem. Tedaj je prav katastrof onesnaženj, ki so ga pripravili, pomembno prispeval k odkritju virov onesnaženja. V naslednjih letih sva se s Savom dodobra spoznala, poglobila najino sodelovanje in ga razvila v pravo prijateljstvo.

Savo Bratož se je rodil leta 1950 v Postojni. »Za ribolov sem se začel zanimati, ko mi je bilo 13 let. Kot pionir, in kasneje mladinec, sem bil vključen v RD Postojna. V tem času so postojnski ribiči gradili svoj dom, kjer sem pomagal pri delu. V tem času sem se preskusil tudi v tekmovanju. Bil sem kar uspešen, leta 1965 sem bil celo republiški prvak in lovu rib na reki Pivki.« se Savo spominja tistega obdobja. »Kasneje me je vse bolj privlačilo muharjenje, po letu 1992 skoraj izključno muharim. Velik vpliv name je imel moj prijatelj Karlo

Savo Bratož

Soška postrv iz Lepene (foto: Samo Bratož)

Furlan, ki je še vedno prava legenda muharjenja. Je izjemen vezalec muh in zame sta bila posebna čas in zadovoljstvo, ko sva skupaj muharila na Idrijci. Od njega sem se zelo veliko naučil.« je povedal. Včasih se s prijatelji odpravi tudi na ribolov na morju, a na prvem mestu je brez dvoma muharjenje.

V sladkovodnem ribištvu je Savo aktiven od leta 1980, ko je v RD Postojna opravil ribiški izpit. V letu 1987 je v RD Postojna opravil tudi izpit za ribiškega gospodarja in ribiškega čuvaja, leta 1998 pa v RD Koper še za izvajalca elektroribolova. Poleg tega je opravil še državna izpita za sodnika v kastingu in lovu rib s plovcem. Leta 1988 so si Bratoževi zgradili družinsko hišo v Gregoričih nad Kopro, kamor so se preselili in Savo se je leta 1990 iz RD Postojna včlanil v RD Koper, ki ji je zvest še dandanes. Savo je človek, ki zna zelo dobro organizirati delo in povezovati ljudi. To so hitro spoznali tudi koprski ribiči in mu že leta 1996 zaupali funkcijo tajnika in člana upravnega odbora, ki jo je uspešno opravljal do leta 2006, ko so ga izvolili za predsednika RD. Predsednik je bil dva mandata, do leta 2013.

Med ribiški tovariši je zelo priljubljen. Nasledil je Bruna Zorka, za katerega pravi, da je postavil dobre temelje, da se je RD razvila v sodobno in napredno ribiško družino, ki vzorno upravlja z vodami in vodnim žvrljem koprškega ribiškega okoliša. Njihova revirja sta reka Rižana, kjer prevladujejo postrvi, v njej pa so tudi jegulje, primorski klenci in mreje, ter Vanganelško jezero, kjer prevladujejo krapi, nobena redkost pa niso niti amur, ščuka, som in smuč. V tem času si je Savo poleg za varstvo okolja zelo aktivno prizadeval tudi za izboljšanje ekološke in biološke podobe reke Rižane. Posebno pozornost so namenili raziskavi domorodne potočne postrvi v Rižani. V njej so namreč ujeli nekaj primerkov potočne postrvi, pri katerih so z genetskimi raziskavami našli sledove domorodne potočne postrvi jadranskega porečja. Odkritje jih je navdušilo. Postrvi so prenesli v vališče RD Tolmin v Tolmin, kjer so najprej vzredili matično jato. Vzoredno so nadaljevali z iskanjem novih primerkov domorodnih postrvi. Uspeli so, da so to vključili tudi v ribiško gojitvene načrte in s podmladkom poribljavali Rižano. Delovali so kot dobra ekipa; zelo je ponosen na delo svojih tedanjih sodelavcev. Posebej je poudaril pomembno vlogo in delež tedanjega tajnika Bojana Štefaniča. »Jedro ekipe smo bili Bojan, Žarko Dolinar in jaz, imeli pa smo veliko

podpore tako v članih vodstva, kot v celotnem članstvu RD. Poleg naravovarstva in vzreje domorodnih postrvi smo se zelo posvetili tudi delu z mladimi ribiči. RD Koper je še danes ena od najbolj aktivnih RD na področju dela z mladimi ribiči, saj je med 44 članov kar 7 mladincev,« je dejal.

Posebno mesto v njihovem uspešnem delu zavzema ribiški dom ob reki Rižani na Portonu. »Za ribiški dom, na katerega smo zelo ponosni, je zelo zaslužen Bruno Zorko, moj predhodnik. Tedaj sem

prevzelo in danes je izvrsten muhar,« je ponosen Savo. Samu je oče pravi vzornik, tako v muharjenju kot nasploh v življenju. Sta dobra prijatelja in ribiška tovariša, ki se rada skupaj odpravita muharit. Na enem takih skupnih muharjenj je Savo letos jeseni na Lepeni ujel izredno lepo soško postrv. Povprašal sem ga, ali je za ribolov navdušil tudi hčerko. »Poskusil sem. Potem pa je enkrat, ko sva šla loviti, padla v vodo in mama potem ni več dovolila, da gre z mano na ribičijo,« je dejal v šali. Bila pa je izvrstna športnica

Savo Bratož s sinom Samom. Samu je oče resničen vzornik tako pri muharjenju kot tudi nasploh v življenju. Sta dobra prijatelja in ribiška tovariša.

Savo pri svojem najljubšem opravilu (foto: Samo Bratož)

in celo reprezentantka Slovenije v odbojki. Sicer pa je bil v mladosti športnik tudi Savo. Dvajset let je aktivno igral košarko za Postojno in Fructal. »Bili smo dobri, prebili smo se od najnižje do druge zvezne jugoslovanske lige,« se s ponosom spominja tistega obdobja. Kasneje se je usmeril v balinanje, kjer ni bil le igralec, ampak šestnajst let tudi uspešen mednarodni sodnik. »Sodil sem na 21 svetovnih in evropskih prvenstvih, tudi v finalih,« mu spomini uidejo v nek drug čas življenja.

Pri domu se že leta tradicionalno ob 1. marcu, začetku ribolovne sezone, srečujejo člani RD Koper in njihovi številni prijatelji iz vse Slovenije. Mirno lahko rečem, da je prav vsakoletno srečanje 1. marca ob Rižani tudi zame še vedno eno najlepših srečanj z ribiški tovariši, ki se ga vsako leto znova zelo veselim.

»Pa še eno ljubezen imam – petje. Veselje do petja imamo v družini, pela je že nona. Rad pojem v upokojenskem pevskem zboru Bertoki, posebej pa še s prijatelji v dobri družbi,« je ob koncu pogovora dodal Savo. Meni pa se je utrnila misel, da kdor poje, ne misli slabo ... Tokrat sicer nismo peli, čeprav bi lahko, saj smo bili v družbi skupaj z njemu drago ribiško družino, pa tudi imenitnega refoška, ki bi bil lahko dobra spodbuda k petju, kot vselej na srečanju s koprskimi ribiči, ni manjkalo. Smo pa, kot že tolikokrat poprej, preživeli čudovit dan, še enega v nizu lepih spominov na ribiška prijateljavanja. Do naslednjih!

Borut Jerše

NA SLEDI NAJVEČJEGA EVROPSKEGA SALMONIDA

Sulčar

Beseda sulec odmeva povsod okoli nas, saj smo ob pravem času na pravem mestu. Sedimo na toplem v veliki sobi ribiškega doma RD Barje, na sotočju Ljubljani in Malega grabna. Je sredina januarja 2016 in obe sulčarski reki sta polni vode, Ljubljani je celo na robu razlivanja. Večina drugih ribičev v Evropi v tem času ne lovi, toda tukaj je drugače. Ribiški dom je poln članov, ki so prišli po dovolilnice za ribolov sulcev, kraljev voda. Klepetajo med seboj in pijejo pivo, nekatere vidimo, kako stegujejo roke in kažejo, kolikšnega so ujeli na zadnjem ribolovu. Vzdušje je nalezljivo in tudi mi smo na trnih. V Slovenijo smo namreč prišli loviti sulce, njihov ribolov pa je največji mogoč izziv za evropskega sladkovodnega ribiča.

Prijatelj Jure, ki nas je sprejel in nekoliko zadržano obljubil nepozaben vikend, je prilival olje na ogenj: »Vsakič, ko se konča zima, sem kar malo žalosten. Zaključim se namreč sezona ribolova sulcev, ki jim v Sloveniji pravimo kralji voda. Nato se celo pomlad in poletje veselim jeseni in nove sulčarske sezone.« Sulčarjenja se tudi sami zelo veselimo, četudi raje lovimo spomladi in poleti. Razumeti morate, da prihajamo iz Češke in tam so možnosti za ribolov malo drugačne kot v deželi pod Alpami. Skrajni čas je, da se navadimo tudi na zimski ribolov. V treh dneh, kolikor traja naša odprava, bomo na marsikaj gledali precej drugače ... Toda pojdimo nazaj k naši dogodivščini!

O ribolovu sulcev sem sanjal vse od otroštva. Odlasal sem z njihovim ribolovom, saj nisem bil prepričan, če bom zmožek zadostiti vsem zahtevam, ki pri sulčelovu čakajo ribiča. Pri tem mislim na opremo, spretnosti in znanje. Nekako sem se tudi pripravil, da bom užival pri njihovem ribolovu, četudi vremenske okoliščine ne bodo idealne in ribe ne bodo prijemale. Preden smo se odpravili v Slovenijo na sulce, sem lovil različne ribe vrste skorajda povsod v Evropi, v vseh mogočih vremenskih razmerah. S prijateljema Davidom in Honzo smo bili pripravljani na tisoče metrov v dežju, snegu in mrazu. To so morda razlogi, da se je naša sulčarska dogodivščina na koncu tako srečno iztekla.

Načrt za prvi ribolovni dan je bil znan:

ski raj na Zemlji

Davidov prvi sulcev v življenju, ki ga je ujel na Malem grabnu v Ljubljani. Kralj voda je meril 81 cm. Resda ni največji, toda vsem prisotnim ribičem je prinesel zelo veliko veselja. Foto: Radek Filip

Tudi meni se je posrečilo, da sem izpolnil ribiške sanje iz otroških dni. Na Savi Bohinjki sem ujel sulca, ki je meril točno 100 cm. Foto: Radek Filip

Jure nas bo peljal na Mali graben, rečico v Ljubljani, kjer živi veliko sulcev, a so majhni. Ideja nam je bila všeč, saj smo imeli možnost, da se v miru seznanimo s sulčelovom, metanjem vab, strategijami in lokalnimi navadami. V soboto in nedeljo bomo odšli na večje in bolj znane sulčarske reke.

Brez dogajanja

Prvi dan začnemo zgodaj zjutraj, lije kot iz

škafa. Ne brodim po reki, da nas sulcev ne bi začutil. Jezi nas potepuški pes, ki laja, lomasti po vodi in zganja vsesplošni kraval. Lovimo z voblerji, silikonskimi ribami, spužvastimi kapeljni in glavinjarami. Tipamo po vseh kotičkih tolmuna, utrgamo nekaj vab, a sulca od nikoder. Počasi se pomikamo s tokom navzdol. Tolmuni so sijajni, voda svinčeno siva in ravno prav napeta. Vemo, da tod živijo sulci, v rečici jih je veliko. Čaka nas tehnično

naporen ribolov, natančni meti s težko opremo in hoja po razgibanem terenu.

Jure predlaga, da si privoščimo odmor. Zavijemo v bližnji bar in ga opazujemo, kako mirno pije kavo. Pravi, da moramo loviti bolj mirno in počasneje. Razlaga, da gre pri sulčelovu bolj za lov, ne za ribolov. Včasih se ribič pripravlja več ur, opazuje vodo, spremlja vremenske okoliščine, samo da bi nekajkrat vrgel vabo. Pokaže nam motivacijski videoposnetek. Vidimo njegovega prijatelja, kako se bori z velikim sulcem, in to na mestu, kjer smo lovili ravnokar. Rečica tam ni širša od petih metrov, gladina eksplodira in riba je zelo energična. Znova smo odločni in s čistimi mislimi se odpravimo nazaj k reki.

Prijem in veselje

Dež poneha in pritisne mraz. Hodimo po toku navzdol in sulcem ponujamo različne umetne vabe. Naslednje ribolovno mesto je videti odlično. Mali graben teče med travniki in pašniki. Pod spodjedeno brežino je globok tolmun, tu in tam zagledamo manjše ribe, verjetno podusti. Jure se plazi po indijansko, s prstom kaže proti tolmunu in šepeta: »Tukaj je sulcev, eden od vas mora poskusiti srečo. Hucho power!« Prijema ni bilo, toda tudi sami se začnemo plaziti kot mačke. Čutimo, da moramo biti mirni in tihi, kajti le tako si lahko obetamo ulov. Žal brez uspeha, naslednjih nekaj kilometrov sulcev ni bilo od nikoder. Pozno popoldne si privoščimo še en premor. Čaka nas pot nazaj proti izhodišču in zloglasen ribolov do teme.

Končno dočakamo sončni zahod. Jure nas postavi na sipino in nam pokaže, kako metati. Zabiča nam, naj nikar ne lomastimo z vabami po vodi, preden se ne začne spuščati mrak. Še vedno je prezgodaj in čakamo. Stojimo na bregu in v tišini srkamo vznemirjenje, ki so ga poznale številne generacije sulčarjev pred nami. Čutimo nekakšno povezanost z njimi. Radi bi metali in lovili, a moramo še malo počakati.

Mračni se, Jure nam zašepeta, da lahko začnemo. Dobro smo natrenirali mete in točno vemo, kakšno razdaljo si lahko privoščimo. Voblerje vodimo zelo počasi. Prvih deset metov se ne zgodi nič in naš slovenski prijatelj nam znova ukaže, naj se ustavimo. »Sulcem damo minutko ali dve premora, da jih zmedemo.« Visoka šola sulčelova ...

Prekinitev traja kot večnost, a ne brez sladkih posledic. Takoj po premoru David zazna prijem! Jure, ki je bil poprej povsem miren, mu šepetaje kriči, naj drži stik, nama s Honzo pa ukaže, naj prižgeva naglavni lučki. »David, drži ribo in jo pripelji do sipine. Prijel jo bom za rep in pod glavo, vmes pa ne smete svetiti v vodo!« Čaka nas nekaj manjših pobegov, a sulcev je hitro pri naših nogah. Riba je naravnost čudovita in

Prijemale so tudi takšne šarenke. Prav nič jih ni motilo, da smo lovili z 18 cm voblerji.
Foto: Radek Filip

Med ribolovom na Savi Bohinjki. Njena lepota nas je osupnila, ribe pa začarale. Foto: Jure Ušeničnik Schifferstein

Jure jo prime. Veselimo se kot majhni otroci, svoje doda tudi Jure: »Fantje, tole je zelo lep primerek. Tukaj v povprečju lovimo sulčke okoli 60 cm!« Čestitamo Davidu za prvega sulca v življenju in se objemamo. Namerimo mu 81 cm in ga po fotografiranju izpustimo nazaj. »Sulci pogosto lovijo v paru. Še nekaj minut imate časa, možnosti so dobre. Mečite naprej,« nam ukaže Jure in ni nam bilo treba reči dvakrat. Brez rezultata.

»Takšen sulčarski uspeh zahteva, da ga pravilno proslavimo. David, ravnokar si preskočil šest ravni!« Našemu slovenskemu prijatelju nas ni treba dodatno prepričevati. V prijetni gostilni z domačo hrano se veselimo do polnoči in si vmes pripovedujemo zanimive ribiške prigode. Naša samozavest raste in na glas ugibamo, koliko sulcev bomo ujeli naslednji dan. Jure nas miri z besedami: »Ko greš na sulca, moraš imeti popolnoma čiste misli. Sulec je kot bog. Mi smo tu, on je nekje daleč. Če vzame vabo, super, če ne, pač nič. Z naglino in nepremišljenimi dejanji si bržkone nakoplješ le težave, sulca pa spodiš.«

Zdaj gre zares

Naslednjega dne odrinemo že ob štirih zjutraj. Namenjeni smo na Savo Bohinjko, diamant med rekami, kakor ji pravijo nekateri ribiči na Češkem. Ribolovna dovolilnica je zelo draga, dovoljeni so samo trnki enojčki. Temperatura zraka je skoraj -10°C , a niti to nas ne zmoti. Kakšno uro pred sončnim vzhodom parkiramo avtomobil v gozdu blizu velikega tolmuna. Jure nam med vožnjo razloži, da je to »kralj med tolmuni« in kakšni sulci živijo v njem. Tresemo se od navdušenja. Ob prihodu nas razočara dejstvo, da tam že stoji ekipa Avstrijcev. Jure nas pomiri in odpelje nekaj sto metrov po toku navzgor.

Še v temi se plazimo po skalah, da bi v miru počakali na trenutek, ko bi lahko začeli loviti. Vidimo le obrise, toda namesto oči delujejo druga čutila. Slišimo petje jutranjih ptic, pokanje vej, reko, ocenjujemo njeno velikost. Adrenalin se pretaka v litrih, obročki na palicah zmrzujejo. Sončni vzhod v globoki dolini sredi Julijskih Alp je bil zame najlepši v življenju. Četudi brez sulca.

Ko je že svetlo, se pomaknemo proti tolmunu, kjer smo želeli začeti. Avstrijci

so odšli in nam prepustili ribolovno mesto, ki se je bleščalo pred nami v vsem svojem sijaju. Bistra voda je globoka, dna ne vidimo. Vobler zamenjam s spužvastim kapeljnem in ga spustim k dnu. Cukam ga tako, da ga voda nosi po toku navzdol. Nekaj minut kasneje doživim prijem, po katerem sem tako dolgo hrepenel.

Srce mi razbija kot tekačem na maratonu. Skozi glavo mi šviga nešteto misli, najbolj glasna pa je, naj ne izgubim ribe. To je bržkone najbolj grenka izkušnja vsakega sulčarja. Sulec otepa z glavo in se ne pusti kar tako. Poskuša mi pobegniti s tokom navzdol, kjer so potopljene skale in nekaj debel. Ustavljam ga, kolikor je pač mogoče, nato se obrne in gre nazaj proti toku. Obrača se in vrtil kot boksar v ringu. Končno mi ga uspe potegniti do sebe. Čakali smo ga v plitvini – vidimo, da je velik!

Vse se dogaja bliskovito. Po približno sedmih minutah boja ga zagradi David in prinese bližje k bregu. Jure nas fotografira in dviguje pesti, objemamo se in režimo na vsa usta. S (češkim) vzklikom »jooo« pospremim ulov ribe mojih sanj. Užival sem vsak trenutek ribolova, utrujanja in zajetja najlepše ribe med ribami. Tega, kako klečim sredi kristalno bistré mrzle alpske vode, v rokah pa držim metrskega sulca in se s prijatelji smejim v fotoaparatu, se bom spominjal do konca svojih dni! Po kratkem fotografiranju prekrasno ribo izpustim. Gledam jo, kako mirno odplava in si zaželim, da nikoli ne bi zapustila tolmuna. Ne morem opisati občutkov, ki so me preplavljali. Zahvalim se Juretu in drugim članom ekipe. Brez ribe je ostal le še Honza. Vemo, da ne bo enostavno, zato sem slovenskega prijatelja poprosil, naj se bolj posveti njemu. Z Davidom se bova držala v ozadju, klepetala in fotografirala prelepo naravo.

Vsako ribo, ki smo jo ujeli, smo tudi izpustili. Občutkov, ko v svobodo odplova velik sulc, ki si ga ravnokar »pretental«, skoraj ni mogoče opisati.
Foto: Radek Filip

Davidu je med sulčelovom prišla velika potočnica: namerili smo ji 87 cm. Foto: Radek Filip

Raziskovanje reke in velika riba

Znova si privoščimo premor. Posije sonce, ki razsvetli tudi globine. Plezamo na skale in drevesa, da bi videli (in fotografirali) sulca v njegovem naravnem okolju. Ne vidimo nobenega, opazimo pa veliko lipanov in postrvi. Pred nami plavajo, kot bi bile v akvariju. Premaknemo se na drugo obetavno ribolovno mesto. Tam se voda poglobi in postane temno zelena. Honza premetava spužvastega kapeljna, ko nas zajame snežna ploha, edina med našo sulčarsko odpravo.

Sredi dne, ko je bila sončna pripeka najmočnejša, smo plezali na drevesa in skale ter oprezali za velikimi sulci. Foto: Radek Filip

Prijatelj Honza pozira z velikim sulcem, ki ga je ujel na Savi Bohinjki. Čudovita riba in vrhunsko doživetje! Foto: Radek Filip

Zadnji dan naše sulčarske odprave v Sloveniji smo lovili na Savi pri Litiji. Presenetila sta nas velika voda in težak ribolov, toda vseeno smo uživali. Foto: Radek Filip

Velikanske snežinke se nežno dotikajo vodne gladine. Sulec naj bi bil dejaven podnevi, ko se spremenijo vremenske razmere. In res! Naenkrat zaslišim kričanje Jureta in Honze: »Zapel je velikega sulca!«. Njegova težka palica za ribolov somov je upognjena kot današnje človeške osebnosti v globaliziranem svetu. Jure mu daje glasne napotke, Honza pa veliki ribi ne pusti, da bi pobegnila po svoje. Še preden uspej fotografirati dogajanje, je velikan že pri bregu. Jure ga prime in nežno potegne k sebi. Celoten boj menda ni trajal več kot minuto, toda motili bi se, če bi mislili, da gre za majhno ribo. Sulcu smo namerili celih 108 cm! Čas se je ustavil in vsi smo bili prešerne volje. Ko si s srcem za vodo, se dejansko lahko zgodi nekaj, o čemer si nekoč samo sanjal. Najprej David, nato jaz in Honza ... Vsi smo ujeli sulca! Nepopisno srečni nadaljujemo z ribolovom. Davidu prime manjši primerek in se mu sname tik pred obalo. Nato v tolmunu zagledamo velikana, kako se dotakne gladine in znova potopi k dnu. Kot delfin. Mečemo proti njemu, a brez uspeha.

Zanimiv zaključek bogatega ribolovnega dne

Pozno popoldne se znova premaknemo k izhodišču. Trdno smo prepričani, da odličnega ribolovnega mesta ne bomo prepustili drugim ribičem. Naša čutila postajajo ostrejša iz minute v minuto, sproščeno ribiško popoldne je že daleč za nami. Vsi si želimo, da bi ujeli še kakšno ribo. Razporedimo se ob reki, Jure hodi med nami in nam pomaga. Na mestu, kjer lovi David, smo opoldne videli obris velike ribe. Potiho upamo, da bi prišla.

Ponovimo strategijo prejšnjega dne. Čakamo, da se malo stemni, nato začnemo z nametavanjem umetnih vab. Ekipa je v popolni harmoniji. Sam se odločim za velik vobler in na delo ga pošljem brez najmanjšega usmiljenja. Uspe mi narediti le nekaj metrov, ko David sporoči, da mu je prišla riba. Stečemo k njemu in pove mi, da je zapel ogromno šarenko. »Radek, česa takšnega še nisi videl!« Jure medtem kaže k ribi in nam po češko dopoveduje, da ima rdeče pike, da mora biti potočnica. »Nemogoče, da so potočnice tako

velike,« mu ugovarjam. Napetost raste in ko je velika lakomnica končno na suhem, nas vse zajame euforia. Riba je prav zares potočnica, in to ogromna! Namerimo ji 87 cm.

Za ribolov ni več veliko časa. Uspe nam narediti še nekaj metrov, nato pa se odpravimo proti Ljubljani. Veselo popivanje traja pozno v noč.

Vrnitev v kruti vsakdan

Utrujeni začnemo tretji, zadnji dan odprave. Naša pričakovanja so znova velika, toda Jure nas postavi na resnična tla. Nič ne de, saj smo ravnokar doživeli enega najboljših ribolovnih dni v naši karieri. Prelovili smo potok in manjšo reko, čakal nas je še največji izziv – Sava. Odpravimo se proti Litiji.

Prvi pogled na reko je zastrašujoč. Vodostaj je povišan, reka pa ogromna. Po nakupu dovolilnic se takoj odpravimo na obetavno ribolovno mesto, kjer pa je vodni tok izjemno močan. Še tako težko vabo nam dobesedno izstrelili iz vode, zato rajše lovimo ob bregu, v tolmunih in zatonih. Ribolov je zahteven in smo zato kar malo izgubljeni.

Spremljata nas mraz in zaledenela pokrajina. Kljub nizkim temperaturam ne nosimo rokavic. Kakovostna oprema in adrenalin naredita svoje. Hodimo od tolmuna do tolmuna in upamo na prijem. Tokrat večinoma zaupamo glavinjaram in silikonom na težkih trnkah džig. Obične nas prijazni ribiški čuvaj, pregleda dovolilnice in sporoči, da je nekaj kilometrov po toku navzgor domači ribič ujel sulca, ki je meril okoli 90 cm. Sporočilo se zazdi kot nekaj zelo oddaljenega, težko dosegljivega. Znova se prestavimo. Skozi avtomobilsko okno opazujemo reko in njeno okolico, klepetamo in uživamo običajen sulčarski dan. Počasi spoznavamo, kako je sulčarjenje videti v resnici.

Popoldne je čas za zadnjo skupno kavo. Izčrpani, a veseli zbiramo vtise minulega vikenda. Doživeli smo nekaj izjemnega, tako z ribiške kot s človeške strani. Čaka nas še 700 km dolga pot proti Pragi, ko se v polnosti zavemo Juretovih besed, ki nam jih je zaupal na začetku odprave. Tudi mi se odslej veselimo vsake zime, saj z njo pride nova sulčarska sezona. In dobili smo potrditve nečesa, kar smo globoko v srcu jih čutili od nekdanj – da smo sulčarji!

Radek Filip
Prevedel: Peter Grafenhofer

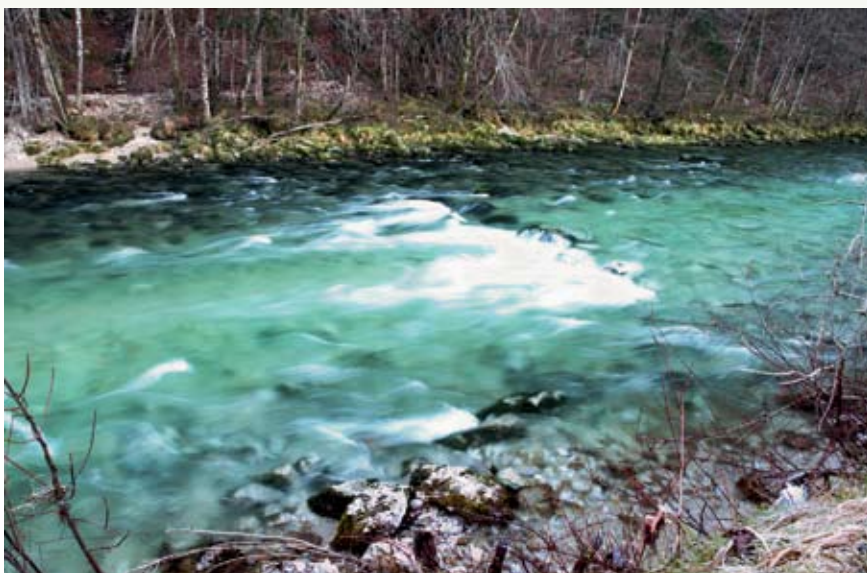
SULČELOV NA SAVI BOHINJKI (ZZRS)

Majhna reka, velike ribe

Skorajda ni lepšega, kot napisati sestavek o čisti reki, polni zdravih rib, ki pogosto prijemljejo in razveseljujejo ribiče. Če je beseda o velikih sulcih in nedotaknjeni naravi, še toliko boljše. Le redkokateri sulčarski revir pri nas (in širše) se lahko meri s Savo Bohinjko, ki združuje prikupnost majhnega vodotoka, obilje (tudi kapitalnih) rib, čarobno zeleno barvo vodovja in prostrano divjo okolico. Kot majhni otroci hodimo k njenim bregovom in kot možje se vračamo domov, polni vtisov, naužitih lepot in življenjskih lekcij ...

Sava Bohinjka je alpska reka, ki na 526 m nadmorske višine priteče iz ledeniškega Bohinjskega jezera. Sprva se preliva po razmeroma gosto poseljeni dolini, ki jo zaznamujeta zimski in poletni turizem. Toda zelena lepota se ne otrese svojih čarov, obdrži jih vse do Radovljice, kjer se združi s Savo Dolinko.

V zgornjem toku z Bohinjko upravlja RD Bohinj, z odsekom med Bohinjsko Bistrico in jezom v Soteski pa Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS). Revir najraje obiščemo tudi sami, zato je njemu namenjen sestavek v nadaljevanju. Nižje po toku z reko upravlja RD Bled in RD Radovljica. Zelena lepota, s katere delom gospodari ZZRS, slovi predvsem po muharjenju velikih šarenk in lipanov. Nanjo se spomladi in poleti zgrinjajo trume domačih in tujih muharjev. Gneča ob vodi

Reka je s čisto vodo in velikimi ribami pravi biser za ribiče.

Sava Bohinjka (revir ZZRS) je od decembra do sredine februarja raj za ribolov velikih sulcev.

je nemalokrat neznosna, zato je pravi užitek pogledati reko, kako zadriha pozimi. Njen že tako čudovit zeleni obraz ji najlepše ozaljša prav samota.

Podatki o revirju

Sulčarski revir na Bohinjki, s katerim upravlja ZZRS, je dolg približno 8 km, kar je za enodnevni ribolov veliko. Dobra stran obsežnosti revirja se skriva v obilju ribolovnih mest. Če se boste na tamkajšnji sulčelov odpravili čez teden, boste nemalokrat povsem sami, kar je prestiž in pomembna prednost. Ob majhnih rekah je vsak dodatni sulčar prej v napoto kot kaj drugega. Povprečna širina zelene lepote je v sulčarskem odseku okoli 20 m, neredko celo manj. Tam je tudi reka globlja, povprečna globlina vode pa je od 1 do 3 m.

Dnevna dovolilnica za sulčelov v revirju ZZRS nikakor ni poceni. Ribolov po načelu ujemi in vzemi vas bo stal 99 evrov na dan, ribolov po načelu ujemi in izpusti pa 59 evrov. Dovolilnice lahko kupite na

Voda ustvarja prelive in številne globlje tolmune, v katerih se skrivajo tudi kapitalni primerki sulcev.

številnih prodajnih mestih, ki so navedena na spletnem naslovu www.zzrs.si/page/ribolovni-revir-sava-bohinjka. Priporočamo obisk hotela in penziona Tripič v Bohinjski Bistrici, kjer se boste lahko tudi izdatno okrepčali. Ker večino gostinskih lokalov,

kjer prodajajo ribolovne dovolilnice, odprošele po osmi uri zjutraj, vam predlagamo, da si dovolilnice priskrbite že vsaj kak dan prej. Vsekakor ne bo škodilo, če prej pokličete tudi na ZZRS na številko 01 2443 400. Svetovali vam bodo glede nakupa

Misija je izpolnjena! Sulec je prijel na spužvastega kapeljna in ga ni bilo mogoče kar tako utruditi. Znano je, da sulci pod ribičevimi nogami zelo otepajo z glavo in vrtijo mogočno telo. Za varnejše ravnanje z ujetimi ribami zato uporabljamo veliko gumirano podmetalko.

dovolilnic, ribolovnih okoliščin in razmer na vodi.

Na Zavodovi Bohinjki je obdobje za ribolov sulcev najkrajše v državi in traja od 1. decembra do 14. februarja. Najmanjša lovna mera za uplen je 90 cm. Kralje voda lahko lovite s tehniko muharjenja ali vijačenja, dovoljene pa so le umetne vabe, ki ne smejo biti krajše od 10 cm in opremljene morajo biti s trnki enojčki.

Dostop do revirja je enostaven. Z glav-

ne ceste Bled–Bohinj lahko na številnih mestih opazujete reko in najprimernejša ribolovna mesta. Avtomobil parkirajte na primernih prostorih in bodite pozorni na zasebna zemljišča. Če je le mogoče, se prej posvetujte z lastnikom. Pozvonite v bližnji hiši in prijazno vprašajte za dovoljenje, da se izognete morebitni slabi volji.

Sulčelov na Savi Bohinjki

Na bregove zelene lepotic smo se odpravili

sredi januarja, ko je bila sezona ribolova sulcev na vrhuncu. Iz Ljubljane smo krenili malo po četrti uri zjutraj, dovolilnice pa smo si priskrbeli že dan poprej. Tako smo mirne vesti lahko počakali na trenutek, ko smemo začeti z ribolovom. Znano je, da sulci najpogosteje plenijo v temi. Ribiči se tem intenzivnim trenutkom nekoliko približamo le v času zore in mraka. Nekateri prijatelji prisegajo na jutranji sulčelov in tudi sami nismo želeli

Po kratkem fotografiranju je sulec odplaval nazaj v svoj tolmun. Upamo, da se bomo še kdaj videli!

zamuditi tega čarobnega trenutka. Za prve mete smo si izbrali širok in udoben tolmun, ki jih ob zeleni lepotici ne manjka. Vrhunska mesta, na katere se lahko odpravite tudi zvečer, so pod Bohinjsko Bistrico, pri Logu, Nomnju in nad jezom v Soteski.

Skorajda ni lepšega kot v tišini premetavati umetne vabe in čakati na prijem. Bilo je zelo mrzlo in obročki na palici so zmrzovali. Na vrhovih Julijskih Alp se je risala jutranja zarja, sulcev pa od nikoder. Po kratkem premoru smo se prestavili nekoliko nižje in prijatelju, ki sem ga spremljal, sem predlagal, naj naveže spužvastega kapeljna, teže dobrih 40 g. Poslal ga je na delo v globok tolmun in s kratkimi trzljaji vodil po peščenem dnu. Ni minilo pet minut, ko je na drugi strani začutil (nežen!) prijem. Zategnil je in palica se je upognila, sulec pa je začel otepati z glavo. Zbrali smo se na kupu, komentirali utrujanje in fotografirali vesele trenutke. Razmeroma veliko ribo je uspelo ukrotiti šele po nekaj minutah boja. Šibki sončni žarki so se komajda dotaknili vrhov smrek nad našimi glavami, ko je bil sulec na varnem. Nepopisno veselje ribiča in njegovih prijateljev je pospremlilo hitro fotografiranje in plemenita riba, ki smo ji namerili točno 100 cm, je nepoškodovana odplavala nazaj v svoje kraljestvo.

Prijatelj, ki je sulce lovil prvič v življenju, je uporabljal palico za ribolov somov, kolesce razreda 4000 in laks debeline 0,40 mm. Sam prav tako rad lovim z laksom, zlasti na manjših rekah. V zadnjem času posežem po pleteni vrvi, ki ji na sprednji del navežem debelo predvrnico iz laksa (*angl.* Shockleader). Vrvica omogoča gladke in dolge mete, pa še zelo močna je, predvrnica iz laksa, ki je debela od 0,50 do 0,70 mm, blaži sunke in skrbi za dobro predstavitev vabe. Pomembni sta tudi palica in kolesce. S prijatelji najraje lovimo s tršimi palicami, dolžine od 2,7 do 3 m, ki imajo manj obročkov večjega premera. Kolesca za vijačenje uporabljamo različna, najraje imamo proizvajalca Shimano (modeli Technium, Exage, Biomaster, Stella, Twin Power) in Daiwa (model Caldia).

Znova smo se prestavili po toku navzdol in nadaljevali z ribolovom. Sem in tja nas je s prijemom presenetila manjša ali

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Sava Bohinjka

Revir: Sava Bohinjka od cestnega mostu pod Bohinjsko Bistrico do jezua v Soteski

Upravlavec: ZZRS

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	5,5	1,100
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	3,0	0,300
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	2,0	0,200
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	5,5	1,650
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	6,0	0,450
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	3,0	0,225
Ocena upravljavca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljavca.	6,0	0,900
		31 točk	4,825 zvezdice

Takšnih tolmunov je ob Savi Bohinjki kar nekaj; so idealno skrivališče in lovišče za velike sulce. Pri pristopu do vode svetujemo previdnost, saj so sulci, zlasti še kapitalni, izredno čuječi. Še bolje bi bilo takšno mesto preloviti tik pred mrakom.

Sava Bohinjka je s svojo nedotaknjeno okolico naravni biser in paša za oči. Nad zelenimi prodišči in tolmini se razraščajo gozdovi in pnejo strma ostenja. To je kraj, kjer si ribiči spočijemo dušo.

Med sulčelovom rade prijemljejo šarenke, ki jih v Bohinjki ni malo. Najbolj jim gredo v slast voblerji in silikonske ribe.

Med zelo uspešne vabe za ribolov sulcev sodijo 18 cm dolgi enodelni in dvodelni voblerji slovenskega proizvajalca Savar. Njihov dekor in vibracije so čudovite! Počakajte, da se spusti mrak, nato pa ga počasi vodite čez mesto, kjer menite, da živi (ali lovi) sulce.

Za sulčelov na Savi Bohinjki je obvezna uporaba umetnih vab s trnkom enojčkom. Podnevi priporočamo uporabo spužvastih kapeljnov. Sulci se jim enostavno ne morejo upreti.

večja šarenka, sulci pa so se poskrili. Ko je posijalo sonce, smo raziskovali reko, njene skrite kotičke, številna sijajna ribolovna mesta in sulcem ponujali spužvaste kapeljne in voblerje. V penah smo lovili tudi s silikonskimi ribami v naravnih barvah. Prijatelj je popoldne uspel prelisičiti velikega sulca, ki smo mu namerili 108 cm (več o tem lahko

preberete v odlični reportaži prijatelja Radeka Filipa). Okrepčali smo se s kosilom, nato pa smo se pripravili na zaključevanje. Talne vabe smo znova zamenjali z voblerji; radi uporabljamo počasi toneče ali plavajoče, ki so dolgi vsaj 15 cm. Tudi tokrat se je izbira dobro izkazala. David, član odprave, je kmalu

po začetku ribolova zavpil, da mu je prišlo nekaj večjega. Misleč, da gre za sulca, je ribo utrujal popolnoma mirno, saj je prejšnji dan že ujel 81 cm dolgega kraljeviča. Nikamor se mu ni mudilo in prav je bilo tako. Ko smo ribo končno zajeli in ugotovili, da je ujel kapitalno potočno postrv (namerili smo ji polnih 87 cm), nas je dokončno zajela popolna ribiška evforija. Sava Bohinjka lahko trud ribiča nagradi tako, kot le malo katera druga reka!

Vtisi

Sulčelov obožujemo, saj spada med zahtevnejše in fizično napornejše ribolove. Če lahko povrhu lovimo še v tako čudovitem okolju, kot ga nudi okolica Save Bohinjke, ni razloga za razočaranje, četudi sulci ne prijemljejo! Z nekaj sreče in pravilnim pristopom do vode nas bo zelena lepota bogato obdarila, zato ni razloga za obotavljanje.

Pri ocenjevanju smo odlično oceno pripisali kakovosti vode, ribji populaciji, pristopu do vode in upravljavcu. Revir je dobil 31 točk (od 42 mogočih) in zelo dobro končno oceno 4,825 zvezdice (od 6 mogočih).

Kljub razmeroma visoki ceni dnevne dovolilnice priporočamo, da se na Savo Bohinjko odpravite vsaj enkrat v sezoni. V njej je veliko sulcev in pogosto se znajdejo na trnkah ribičev. Povabite še prijatelja, pripravite opremo in nabrusite enojčke. Prepričani smo, da vam ne bo treba dvakrat reči, da bi se znova vrnil na bregove zelene lepote.

Jure Ušeničnik

V času po zori ali pred mrakom bo previden ribič ob Savi Bohinjki lahko deležen ribiške ekstaze. Ulovi velikih sulcev so redkejši, a zato zelo dragoceni. Sulčar se jih bo spominjal do konca svojih dni.

Za konec leta

Leto se znova bliža koncu. Prav neverjetno je, kako hitro je minilo. Zdi se, da ribičem še posebno. Vsaj meni. Za novo sezono si zadam precej smelega načrta, a ne neuresničljive, predvsem pa si želim biti pri njihovi uresničitvi bolj dosleden. Potem pride realnost. Slabo vreme, blato in previsoke vode, prenizke in previsoke temperature in podobno. Ne gre pozabiti na povsem vsakdanja neribiška opravila in obveznosti, ki večini odmerjajo količino časa, preživetega ob vodi z ribiško palico. In na koncu lahko zmanjka še volje. To pa je daleč najslabše, kar se mi lahko zgodi. Se pa po svojih skromnih močeh trudim za vodo preživeti kolikor le mogoče veliko časa tudi takrat, ko so ribiške napovedi povsem nemogoče in bi vsak trezno razmišljajoč ribič raje ostal kar doma. Včasih sem navkljub slabim napovedim ujel kakšno ribo. Takrat sem se počutil še posebno odlično. Večinoma pa sem se ne glede na to, ali sem kaj ujel ali ne, zvečer vračal domov dobre volje.

Ničla na Savi

Zato tudi nisem bil razočaran, ko sem se konec oktobra vračal domov z ribolova na Savi v okolici Ljubljane. V zagovor bi lahko štel slabše poznavanje ribolovnih mest in reke na tistem delu, lahko pa bi dodal še izjave nekaterih ribičev, ki sem jih srečal in tudi niso imeli sreče pri ribah. Ribe pač ne delajo, bi jih lahko na kratko povzel, in še nekaj o nenadnem porastu vodostaja. Kakor koli že, ujel nisem nič in zdelo se mi je, kot bi popolnoma zgrešil ribolovno mesto. Vendar pa sem tistega dne lovil na treh različnih mestih in izid je bil povsod enak: ničla.

Trudil sem se na vse pretege. Vmes sem potrgal tudi nekaj navez, ker sem vabo postavljaj med drugim tudi na navezam neprijazna mesta, ki jih je v Savi na pretek – vse to v želji najti in ujeti ribo. Pretežni del ribolovnega dne sem lovil s pomočjo krmilnika, za vabo pa sem uporabljal v testo zavito lovni briket Robin red, premera 12 mm, čemur se ribe le stežka uprejo. A tudi to se zgodi. Na koncu sem poskusil še s spuščanjem plovca in kruhom na trnku. Kruh le redkokdaj zataji in je vsekakor adut med vabami v vseh letnih časih, še posebno pozimi, ko je ribji drobiž manj aktiven. Ni pomagalo, ribe se niso zmenile niti za to. Ostal mi je torej le užitek ribolova samega in pa, da ne pozabim, lep dan.

Veselje z drobižem

Včasih imam vtis, kot bi bila ribičija lov zgolj velikih, kapitalnih rib. Roko na srce, vsak si želi imeti na trnku veliko ribo in to velja tudi zame. Vendar pa zadovoljstva v ribolovu ne pogojujem z ulovom rekordne ribe. No, če lovim ribice, dolge recimo okoli 10 cm in potem vmes ujamem kakšno 15-centimetrsko, je že to svojevrsten rekord. Za tisti dan in okoliščine, seveda.

Kljub razmeroma dobrim razmeram in obilici dobre volje Sava ni bila radodarna z ribami. Zamenjal sem tri ribolovna mesta, a na koncu je rezultat ostal enak. Ničla pri ribah pa ni pomenila slabe volje. Vsak dan pač ni nedelja.

Zadnje letošnje oktobrsko soboto sem nekaj nadvse prijetnih ribiških uric preživel na bližnjem ribniku, kjer sem, opremljen s finim ribolovnim priborom, lovil rdečeperke in rdečeoke. Želja po tem ribolovu je v meni tlela že nekaj časa. Ves potreben pribor in oprema zanj sta kakih štirinajst dni čakala v pripravljenosti. Zanj res ni potrebno veliko, le nekaj plovcev s spremljevalnim priborom, palica, trnki in še nekaj drobnega pribora in to je to. No, za vsak primer še podmetalka. Dodana vrednost takega ribolova je tudi, da nikoli povsem ne veš, kakšna in katera riba bo prišla. Lahko se namreč zgodi, da drobceno vabo pobere precej velika riba in potem se začne veselica, ki se lahko tudi precej hitro konča. Zato imam v takih primerih zavoro na kolescu dokaj sproščeno, s čimer si pridobim nekaj časa in možnosti za ulov večje

ribe, če me preseneti s prijemom. Res je za tak ribolov morda še najprimernejša in priročna polagalca, za nepredvidene prijeme pa poskrbi skoznje napeljana guma. Ker primerne polagalke nimam, sem se zadovoljil s svojo staro palico match, plovcem vaglerjem (1,5 g), lak-som 0,16 mm (predvrstica 0,14 mm) in odličnim trnkom Drennan wide gape match #14. Kot vabo sem uporabljal kruh, in sicer navaden beli toast. Iz

rezine sem s posebej za to namenjenim izrezovalnikom sproti izrezoval diske. Zelo enostavno in učinkovito, kruh pa se v vodi lepo razširi in je za ribe izjemno privlačen. Da bi ribice spodbudil k hranjenju (mislim, da to niti ni bilo potrebno – kruh je kruh), sem zamešal manjšo količino krme Browning friture, ki je namenjena prav krmljenju ribjega drobiža pri površini. Ribolov je bil dinamičen, saj sem skoraj na vsak met ujel ali rdečeperko ali rdečeoko. Ljubke ribice so strumno napadale vabo, tako da sem prav užival ob spremljanju plovca, ki se je nekaj časa vozil vstran ali se rahlo dvignil iz vode ali pa preprosto izgubil v globino. Vse ribice so bile približno enake velikosti, le dve ali tri so bile nekoliko večje in nudile tudi večji upor, tako da je celo zapela zavora. Pravo uživanje. Nepredvidenih prijemov ni bilo.

Okoli poldneva sem pospravil in mo-

Če rib nismo splašili, bo katera hitro pobrala ponujeno vabo. Še posebno, če je to kruh, ki je odlična vaba vso sezono, še najbolj pa v prihajajočih hladnejših dneh, ko se bo umirila dejavnost ribjega drobiža.

V dopoldanskem ribolovu na ribniku so prijemale rdečkeoke in rdečeperke. Čeprav se pogosto zgodi, da pri takem ribolovu vmes prime tudi kakšna večja riba, se tokrat to ni zgodilo. So pa bile urice kratke ...

Večina luknjic v rezini toasta pomeni ribico. Bilo jih je kar nekaj. Čeprav bi lahko lovil popolnoma brez krmljenja, pa nekaj dodatne spodbude ne škodi.

jemu ribiškemu egu ni manjkalo prav ničesar. Zdaj bom nekaj časa sanjal plovec, kako izginja v globino. Prav nič moraste sanje, če bom le lahko zategnil pravočasno!

Kratka vožnja preprostega plovca

S plovčkarjenjem sem nadaljeval čez nekaj dni na manjši reki. Najprej sem dan pred ribolovom odšel na ogled, da bi se prepričal o stanju vodostaja in ribji prisotnosti. Rahlo motna voda je bila ravno pravšnja za ribolov podusti s plovcem na vožnjo. Pravzaprav mi je

bilo žal, da nisem ribolovnega pribora vzel že kar s seboj.

Moji plovci, ki jih uporabljam za lov v tekočih vodah (izjema je lov s palicami bolonez), so tako enostavni, da bolj že ne morejo biti. Izdelal sem si jih predvsem z namenom, da lahko enega ali dva spravim v žep jakne in nisem v skrbeh, da bodo utrpeli kakšne poškodbe. Dva ali trije v žepu ali torbici in tisti na laksu zadostujejo za še tako »nevarne« ribolovne razmere. In štruca svežega belega kruha, seveda. No, meni je tokrat zadostovala že štručka (250 g), ki sem jo kupil v lokalni pekarni in

jo lahko v celoti pospravim v mojo naramno ribiško torbo. Za tistih nekaj tolmunov, ki sem jih nameraval preloviti, bi bilo povsem dovolj, nekaj pa bi bilo še za malico ...

Ribolov v nekoliko kalni vodi je lahko izjemno zanimiv in uspešen. Pred leti sem v podobnih razmerah v enem samem tolmunu ujel več kot deset lepih podusti. Eno za drugo sem spuščal nazaj v vodo. Ne to in ne opletanje zapetih rib ni odvrnilo preostalih od prijemov. Po moje sem »našpikal« celotno jato. Tako lepega in uspešnega ribolova ni mogoče pričakovati vsakokrat, občasno pa se vseeno lahko vse zloži ribiču v prid. Adrenalina, ki se sprošča v ribiču, medtem ko spremlja pot plovca prek podvodnih pašnikov, je vedno ogromno in z leti pri meni ni prav nič upadel. Rekel bi celo, da sem postal kar malo odvisen.

V prvem tolmunu, kjer po navadi ujamem vsaj kakšno ribo, sem se zadržal približno pol ure. Voda je bila za spoznanje manj motna kot dan poprej. Jata podusti je lahko zdaj tu, zdaj tam in zato se nikoli ne zadržujem predolgo na enem mestu, še posebno, če ni prav nobenega znaka ribje prisotnosti. Plovec nekajkrat spustim prek tolmuna tako, da »pretipam« vsega in če se nič ne zgodi, se prestavim drugam. To je vsa umetnost. Po navadi niti ne krmim posebej (morda le s fračo izstrelim v vodo nekaj kruhovih kosmičev). Tokrat pa nisem naredil niti tega – morda bi, če frača po nesreči ne bi ostala doma. Ribe so na kruh že tako navajene, da če le niso preveč zavzete s čim drugim, brez zadržkov poberejo bel kosmič na trnku.

V prvem tolmunu žal ni bilo rib. Žal zato, ker je tisti tolmun še najbolj dostopen, vsi drugi, ki sem se jim nameraval posvetiti, so bili precej bolj zaraščeni. V enem od njih sem opazil nekaj tako zelenih ribjih silhuet. Že prvi spust plovca mi je prinesel ribo. Plovček je enakomerno priplaval mimo mene, le meter nižje pa se je značilno stresel in poševno potonil v globino. Naslednjih nekaj trenutkov sem imel opravka z zapeto podustjo, ki sicer ni bila med največjimi, kar jih nudi tista voda, a mi je prinesla veliko veselja. Tako kot po navadi. Bila pa je tudi edina, ki je prišla. Nadaljnje vožnje plovca so se končale z ničlo, pogled v vodo pa je pokazal, da so se ribe razkropile. Vsaj v delu, kamor sem lahko segel s pogledom, ni bilo nobene ribe več. Očitno je čas razmeroma lahkega ribolova na omenjeni vodi minil. Vseeno sem nekako pol ure poskušal ujeti še katero ribo. Bolje bi bilo, če bi se preselil v naslednji tolmun ali pa si vzel nekaj časa in pomalical (skorjo) in potem poskusil znova. A sem raje pospravil. Nisem imel več velike želje po ribolovu. Tistega dne sem imel sreče povsem dovolj.

Pogled, ki me vedno vznemiri. Lepo, da je še nekaj rib v naših tolmunih.

Podust je prijela po kratki vožnji plovca v pravem tolmunu.

Noč ob reki

Takoj po novembrskih praznikih sem se odpravil znova na reko Savo (Radeče). Načrtoval sem nočni ribolov oziroma, če sem natančnejši, dnevno-nočno-dnevne-ga. Posebno za nočno bivanje ob vodi je bil skrajni čas, saj je v novembru lahko presneto mrzlo že podnevi, kaj šele ponoči. Sicer sem navajen kampirati in loviti ribe v precej hujših razmerah, a to je že druga zgodba. Letos so nizke temperature nekoliko zamujale in preživeti noč ob reki se mi niti ni zdelo v tem pogledu kdove kako tvegano. Piskači in daljinski sprejemnik v takih trenutkih pomenijo veliko, če pa je blizu še avto, v katerem lahko prespiš, je zmaga tu. Ko le ne bi bilo teh dolgih noči.

Zadevo sem vzel nadvse resno. Izbrano ribolovno mesto sem nameraval nakrmiti zgolj enkrat, potem pa čakati na prijeme. Za krmo sem si pripravil približno 4 kg drobljenih bojljev, približno enako količino mešanih briketov (2/4 briketov za krape, 1/4 konopljinih briketov in enako količino briketov Northern baits /NB/, na osnovi rib) ter dvajset kepic iz praškaste krme in drobnih briketov. Poleg tega sem imel s seboj še 2 kg bojljev in vse, razen njih, sem nameraval takoj zmetati na ribolovno mesto.

Prelepa jesenska pokrajina v svojih raznoterih barvah in miren tok reke sta me še dodatno spodbudila k ribolovu, zato ob prihodu nisem kaj dosti čakal, temveč sem se takoj lotil dela. Najprej z označevalnim plovcem, da sem si glede na izmerjeno globino določil ribolovni mesti, kamor sem kasneje krmil in potem še lovil. Na tistem delu reka teče zelo počasi in je precej globoka. Za krmljenje sem uporabil krmilno raketo (spomb) srednje velikosti. Metal sem na namišljeno točko nad ribolovnim mestom, s katere bi krma – glede na hitrost in globino vode – po moji oceni padla nekje na ribolovno mesto ali vsaj v njegovo bližino. Krmljenje se je zavleklo na približno dve uri, a od mene ni terjalo skoraj nobene-

Za nočni ribolov na Savi sem uporabil kar nekaj krme iz zdrobljenih bojljev in mešanico različnih briketov ter nekaj kep praškaste krme. Vse sem uporabil za eno samo krmljenje.

Uporabljal sem dve vabi in na obe ujel ribo. Lovni briket Northern baits in briketi Halibut na traku PVA na eni strani in bojlji The Source, zaviti v testo z enakim imenom na drugi.

ga napora. Prvič zato, ker sem krmil razmeroma blizu, in drugič, ker sem to počel s povišanega brega. Na koncu mi je ostalo le 1,5 kg bojljev. Z njimi nisem hotel pretiravati, preostala krma pa naj bi na krmišče privabila tudi tiste ribe, ki so bile dolvodno.

Okoli pete ure popoldan se je že začelo mračiti in hladiti. Ob tem letnem času se pač zgodaj stemni in če nisi dovolj hiter, te večer lahko tudi prehiti in potem moraš kaj postoriti v temi. V vodo sem postavil še vabi, potem pa sem samo čakal, da bi se popolnoma zmračilo. Na bližnjem mestu sem lovil na poseben lovni briket znamke Northern baits, namočen v posebni omaki. Na trnek z vabo sem obesil še PVA-trak z nekaj briketi *halibut*. Druga vaba je bila precej posebna. Z bojlji Source sem se sezna-

nil nekje leta 2004, kmalu potem, ko so prišli na trg in sem z njimi uspešno lovil, dokler nekoč nisem po nerodnosti polil istoimenske tekočine po zadnji polici avta. Polico sem sicer spral, vonja pa se nisem znebil še dober mesec ali dva. Mene osebno ni preveč motil, morebitni sopotniki pa niso bili posebno navdušeni nad njim. Zgodba z bojlji Source in z njimi povezanimi tekočinami se je tako končala. Pred nedavnim sem znova kupil 2 kg suhe mešanice za njihovo izdelavo in škatlico že izdelanih, posebej za na lasek, ki so nekoliko trši in zato na lasku dlje obstojni. Iz delčka suhe mešanice sem zamesil nekaj testa in to je bilo vse. Na lasek sem nanizal dva bojlja, premera 12 mm, in ju ovil v testo. To se bo nekaj časa topilo in spiralo, aroma, ki se bo pri tem sproščala v vodo in je

Malo pred mrakom sem na ribolovni mesti postavil še vabi na trnku. Preostalo mi je samo še čakanje na prijeme; ti bi mi precej skrajšali sicer dolgo noč, ki je bila pred menoj.

Nekaj po polnoči se je oglasil piskač. Krivec za to je bila več kot dobrodošla mrena, okoli kilograma. Morda nekaj več. Do jutra sem ujel še lepo ogrico in neko »zver«, ki pa je odplavala svojo pot, še preden sem lahko ugotovil, kateri vrsti pripada.

še posebno dobra za rečni ribolov, pa bo k vabi vodila krape, mreene, klene in druge ribe.

Tedaj mi je preostalo le še čakanje na rezultate moje strategije. Upal sem, da noč le ne bo predolga, predvsem pa ne premrzla. Glede slednjega sem se dobro zavaroval s termo perilom in toplo odejo, v skrajni sili pa bi še vedno lahko vžgal avto in vključil gretje. Dolgo noč bi mi lahko skrajšale le ribe s svojimi prijemi. Avto je za noč ali dve povsem primeren, za dlje pa je bolje postaviti šotor in spati v spalni vreči na ležalniku. Za eno samo

noč pa takega udobja ne potrebujem, če je mogoče imeti avto v bližini.

Prvi del noči je minil brez prijemov, tako da sem zavil v toplo odejo lahko ves čas dremal brez premora. Okoli pol ene zjutraj se je le oglasil daljinski sprejemnik, zataknjen na prednjem sedežu. Kratek »bip«, trenutek premora, potem pa neprekinjeno piskanje. Riba je bila na trnku. Počasi sem se skobacal iz avta, dvignil palico s stojala ter z obratom ročice zaprl prosti tek na kolescu. Na drugi strani ni bilo večjega upora, a riba je vendarle bila. V podmetalko sem zajel

kakšen kilogram težko mreeno. Prijela je na boljše Source. Spustil sem jo nazaj, potem pa znova pripravil vabo. Bojlja na lasku sta bila še dobra, zato sem ju le posušil v brisači, da se je testo nanju bolje prijelo. Mrene po navadi niso same, še posebno manjše so rade v večjih jatah in prav verjetno se mi je zdelo, da pred njimi ne bom imel miru. Vendar pa ni vedno tako. Večkrat sem imel priložnost opazovati osamljene mreene, tudi zelo majhne, kako kje v plitvini stikajo za hrano. V pričakovanju novega prijema sem utonil v sen vse do četrte ure zjutraj, ko je znova zapiskalo; prijela je riba na bližnjem mestu. Po uporabi sem takoj vedel, da ni velika. V snopu svetlobe naglavne svetilke se je zableščala ogrica. Bila je lepa, na oko nekaj več kot trideset centimetrov dolga riba, ki je prijela na lovni briket NB.

Zunaj je bilo že neprijetno, zato sem kolikor mogoče hitro na ribolovno mesto postavil novo vabo, potem pa se zavil v toplo odejo in tako ostal vse do šeste ure, ko se je znova oglasil piskač, tokrat na palici, s katero sem lovil na bolj oddaljenem mestu. Riba je vlekla laks s tuljave kolesca, ko pa sem zaprl prosti tek, se je palica v mojih rokah krepko zakrivila in zapela je zavora. Riba je bila precej večja od prejšnjih dveh, a kolikšna in katere vrste je bila, ne bom izvedel nikoli. Po nekaj deset sekundah je napetost popustila in ko sem poklapan izvlekel navezo iz vode, sem ugotovil, da se je strgala predvrstica, premera 0,30 mm. Razočaran sem zrl v njen ostanek in ugal, kako se je to lahko zgodilo. Pravega odgovora nisem našel. Laks, iz katerega je bila predvrstica, je dokaj dober, a ne od znanih izdelovalcev. Morda je bil razlog v tem. Ali pa je preprosto ob kaj podrgnil in počil in to je to. Navezal sem novo predvrstico in vabo ponovno ponudil ribam. Morda je še kaka večja v bližini, sem se tolažil vse do desete ure, potem pa sem z ribolovom prenehal, počasi pospravil pribor in opremo ter se odpeljal domov. Bil sem zadovoljen, a kako bi šele bil, če bi zadnjo ribo uspel dobiti vsaj tako blizu, da bi jo videl. Kako malo je potrebno za popolno srečo in kako malo včasih manjka do nje ... Le kos predvrstice, ki zdrži prijem velike ribe. Naslednjik bom zagotovo previdnejši; bil pa je to eden redkih primerov, da se mi je predvrstica strgala na tak način. Doma sem laks ponovno preizkusil in se ni pokazal nič slabšega od preostalih enake debeline.

Kakorkoli že, ni vredno žalovanja. Zdaj imam še dodaten razlog več za ponovno vrnitev v kratkem. Morda bom izvedel, katera riba mi je ušla ... Upam le, da bo veljala napoved o letošnji mili zimi.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

IŽŠLA JE NOVA KNJIGA

Sulec in sulčelov v Sloveniji

od osvoboditve do osamosvojitve 1945–1991

Na povabilo Staneta Omerzuja, dr. Borisa Skalina in župana Občine Braslovče Braneta Strojanska smo se 4. novembra v Braslovčah zbrali vsi, ki smo z veliko nestrpnostjo čakali dolgo napovedovani izid največje knjige o sulcu.

Ob 17.00 smo se posedli v novi knjižnici Doma kulture in prisluhnili gostiteljem. Odkrito in kritično smo se pogovarjali o sulcu, sulčelovu in razmerah na naših vodah. Strinjali smo se z gostitelji, da narod, ki ne pozna in ne ceni svoje zgodovine, tudi velike prihodnosti

ne more pričakovati. Glavno besedo je imel naš najstarejši sulčar in prvi Slovenec, ki je na temo sulca tudi doktoriral, dr. Boris Skalin. Stane Omerzu, urednik in založnik knjige, je predstavil delo in se zahvalil vsem sodelujočim. Vsi smo dobili priložnost, da povemo, kar vemo o sulcu in kaj do te ribe čutimo. Župan Brane Strojanski se je izkazal kot sijajen gostitelj.

Skoraj 600 strani o sulcu in sulčelovu v Sloveniji od osvoboditve do osamosvojitve 1945–1991, več kot 550 fotografij in

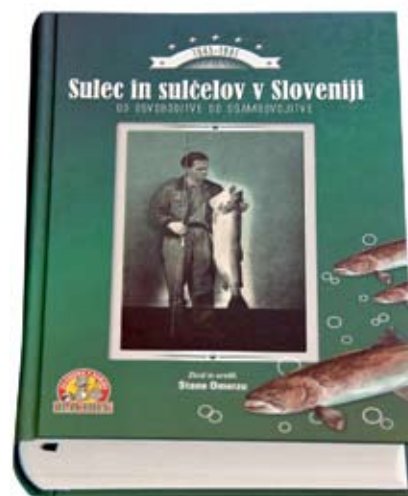
Knjigo lahko naročite pri založniku Racoon, d.o.o., Topniška 58a, Ljubljana, tel.: 041 707 711 ali 041 602 098, e-naslov: racoon.slovenia@siol.net ali na FB Stane Omerzu.

ilustracij, skoraj 200 avtorjev, šestnajst let dela družine Omerzu in prijateljev, skratka vse o sulcu iz omenjenega polstoletnega obdobja je zbrano v eni knjigi.

Stane Omerzu je knjigi na pot napisal:

Dr. Boris Skalin, naš najstarejši sulčar ter prvi Slovenec, ki je sulcu posvetil svojo doktorsko disertacijo, in Stane Omerzu, ki je zbral in uredil vsebino knjige.

Naslovnica knjige s skoraj 600 stranmi, na katerih so zbrani vsi prispevki o sulcu od leta 1945 do 1991.

Razmišljanje je dovoljeno, posebno o sulcu mi je vedno v veselje

Nastanek knjige je nadziral dr. Boris Skalin in v svoji recenziji med drugim zapisal:

»Slovenci se lahko s ponosom pohvalimo, da so naši predniki že pred 133 leti pisali in ukrepali v dobro sulcu. Takratna družbena ureditev je bila takšna, da so se morali prizadevniki, kakšen je bil Ivan Franke in njegovi sotrudniki, krepko trditi, da so dosegli marsikaj v njegovo zaščito. Bili so vizionarji, ker so se zavzemali za lovopust, najmanjšo mero pri ulovu in začeli s kontrolirano vzrejo sulca. Sulec je ponos Podonavja bil in mora ostati.

Stane Omerzu je skrbno zbral vse, kar je bilo napisano o sulcu v navedenem obdobju. Iz prispevkov, napisanih o

sulcu, ki so jih napisali ljudje različnih poklicev, lahko razberemo ponos, veselje, spoštovanje in skrb za sulca. Ponos ribiča, da je lahko postal sulčar, veselje, da se je družil s prijatelji-tovariši, veselje, ko je zapel sulca in ga premagal, spoštovanje do impozantnosti do te mere, da je bil spušen marsikateri merski sulec. Skrb za usodo sulca v prispevkih je izražena v tem, da smo ljudje s svojo sebičnostjo krivi za njegovo usodo.

Vzeli smo mu življenjski prostor, ki mu ga je dala narava. To je tisti prostor, v katerem je neovirano živel in se razmnoževal. Iz sistematično razporejenih prispevkov v preteklosti lahko razberemo učinek civilizacije na kakovost vode v slovenskih vodotokih. Statistični

pregledi ulova sulca resno opozarjajo, da je sulec ogrožena vrsta. Drstišča, ki so jih vestni športni ribiči nadzirali, izginjajo. Celotna sulčja populacija v Sloveniji je bila potisnjena (zaradi človeka) v zgornje dele vodotokov – tja, kjer se je sulec v preteklosti samo drstil in preživel mladostni čas.

Športni ribiči – sulčarji postanejo pri nas v Sloveniji naravovarstveniki. To je bilo čutiti iz razpoložnja piscev prispevkov v časopisu. Vzreja sulca ima v Sloveniji ne samo čustven naboj, temveč predvsem praktičen pomen. Vlaganje sulca različnih velikosti v vodotoke začne dobivati na pomenu. Kar naravna drst ne zmore več, naj bi človek z znanjem in hotenjem pripomogel. Enotno mišljenje vseh prizadevnikov v Sloveniji je, da smo uspeli preprečiti izumrtje sulca. Zasluge prištevamo ribogojcem in športnim ribičem, ki so v tem primeru resnični naravovarstveniki.«

»Sulec je kralj med sladkovodnimi ribami in Slovenija je srce kraljevstva sulca. Upravičeno smo lahko ponosni na bogastvo naših voda. To bogastvo moramo ohraniti! Služba kralju zahteva vsaj kanček plemenitosti. Bodimo plemeniti in modri ter se zavedajmo vrednosti, ki nam je zaupana v upravljanje. To smo dolžni svojim prednikom in rodovom, ki prihajajo za nami. Znanje je ključ do uspeha. Modri ljudje se zavedajo vrednosti, primitivni vedo samo za ceno.

Sulec je najplemenitejša riba sladkih voda. Slovenci smo ga od nekdaj lovili z velikim spoštovanjem. Vsakih toliko časa je v Ribiču, glasilu slovenskih ribičev, izšel kakšen članek o sulcu in sulčelovu. Z veliko strastjo so o tej čudoviti ribi pisali ribiči in znanstveniki. Razprave o sulcu so potekale na svetovnih simpozijih, veliko večkrat pa v gostilnah brez vsake znanstvene osnove ...

Kljub temu, da je Slovenija še zadnja oaza, kjer lahko sulca še vedno uspešno lovimo, civilizacija zahteva svoj davek tudi od kralja naših voda. Jemljemo mu življenjski prostor. Uničujemo njegova starodavna drstišča. Vendar so se med našimi ribiči vedno našli ljudje, ki so s svojim znanjem, zavestjo in ljubeznijo znali pokazati pot in Slovenci sulca še imamo. Naše vode so čistejše kot pred leti, umetno vzrejamo sulca, razvijamo ribiški turizem ...

Znanje je ključ do uspeha! Nadvse je pomembna njegova dostopnost. V knjigi pred vami sem zbral vse članke o sulcu od osvoboditve leta 1945 do osamosvojitve Slovenije leta 1991. Knjiga pravi o sulcu in sulčelovu v Sloveniji v času socializma. Vsi prispevki odražajo miselnost, kulturo, načine ribolova in vzreje sulca pri nas v tem obdobju. Zbrano gradivo omogoča pregled in razmislek o lovu in o gospodarjenju s sulcem v prihodnje.

Slovenija je s svojim vodnim in ribjim bogastvom pravi raj za ribiče. Za razvoj ribiškega turizma je nujno predstaviti svetovni ribiški javnosti bogastvo s katerim gospodarimo. Zato pripravljamo še tretjo knjigo o sulcu – veliko monografijo *Sulec*, ki bo predstavila to endemično vrsto ribičem, željnim največjih ribiških užitek. V slikovno bogato opremljeni knjigi bomo predstavili sulca (*Hucho hucho*) kot vrsto, načine ribolova in najlepša slovenska sulčja lovišča v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku.

Knjiga *Sulec in sulčelov v Sloveniji od osvoboditve do osamosvojitve* je logično nadaljevanje knjige *Sulec, slovenski sulčarji in sulčja lov do II. svetovne vojne*, v kateri sem zbral vse objavljeno o sulcu v slovenskem jeziku od Valvasorja do začetka II. svetovne vojne.

Z izdajo knjige izražamo svojo hvaležnost in poklon vsem, ki so za našega sulca skrbeli, o njem razmišljali, pisali, ga varovali, gojili ... Hvala za strast, ki ste jo prenesli na nas!«

*Besedilo: Aljoša Savič
fotografije: Jan Omerzu*

JUBILEJNI, DESETI SEJEM RIBIŠTVA IN LOVSTVA V GORNJI RADGONI

Večji poudarek na športnem ribolovu

Leta 2003 je Pomurski sejem v Gornji organiziral prvi Mednarodni sejem lovstva in ribištva Lov. V prihodnjem letu bo od 21. do 23. aprila potekal jubilejni, deseti sejem.

Ribiška zveza Slovenije od vsega začetka aktivno sodeluje v oblikovanju sejma kot ena od njegovih partneric. Po sejmu leta 2015 je RZS Pomurskemu sejmu posredovala analizo o uspešnosti nastopa in več predlogov, kako bi bil sejem lahko še uspešnejši in zanimivejši za ribiče. V novembru je o vsebini sejma razpravljala tudi Komisija RZS za promocijske aktivnosti in s sklepi seznanila vodstvo Pomurskega sejma. Svoj predlog sprememb so na RZS predstavili tudi predstavniki sejma.

Več o novem pristopu pri organizaciji sejma nam je v kratkem razgovoru povedala izvršna direktorica Pomurskega sejma Mateja Jaklič, ki je kot izkušena sejmanka znala prislusniti predlogom RZS.

Kako ste se na Pomurskem sejmu odzvali na predloge RZS?

»Odmevnost in uspešnost mednarodnega sejma LOV v letu 2015, ki ga je v treh dneh obiskalo več kot 13.000 obiskovalcev iz Slovenije in iz sosednjih držav, je največ doslej. To dokazuje, da predstavlja ta sejem najboljši prostor in čas za stanovsko predstavitev in druženje. Opažamo stalno rast prireditve po številu razstavljalcev in obiskovalcev. Prislusnili smo predlogom RZS. Dogovorili smo se, da bomo na desetem, jubilejnem sejmu dali še večji pomen športnemu ribištvu. Najpomembnejša novost mednarodnega sejma ribištva in lovstva v letu 2017 je ta, da bo predstavitev ribolova organizirana kot zaključena celota. Oblikovali smo novo blagovno znamko sejma Ribolov, ki se enakovredno postavlja ob bok blagovni znamki sejma Lov. Ponudnike izdelkov in storitev za ribolov vabimo k sodelovanju s posebnimi nagovori, njihovo predstavitev pa bomo zaokrožili tudi v okviru posebnega sejma pod imenom Ribolov.«

Kateri bodo glavni poudarki sejma Ribolov?

»Ribolov bo vseslovenski sejem ribištva. Povezoval bo slovenske ribiče z

njihovimi stanovskimi kolegi iz sosednjih držav iz Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Ribiška zveza Slovenije bo na posebnem razstavnem prostoru predstavila svojo dejavnost, varovanje slovenskih voda in življa v njih, povezovanje ribiških družin pod svojim okriljem ter delo z mladimi. Odločili smo se, da sprejmemo njeno pobudo, da bi bil poudarek v letu 2017 na

Mateja Jaklič, izvršna direktorica Pomurskega sejma

vse bolj popularnem ribolovu krapovcev in plenilcev. Potrudili se bomo, da bomo pritegnili tudi ponudnike ribiške opreme. Želeli bi, da bi skupaj z RZS predstavili najlepše slovenske vode za ribolov krapovcev in plenilk ter pritegnili k sodelovanju tudi sosednje države, kamor naši ribiči radi zahajajo. Želeli bi, da bi RZS privrženecem muharjenja predstavila tudi rezultate mednarodnega natečaja vezanja umetnih muh in najboljše revirje za to vrsto športnega ribištva. Eni in drugi se bodo lahko preizkusili tudi v kastingu. Center za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma Racoon d.o.o. bo predstavil športno ribištvo s svojim založniškim programom in video produkcijo.«

Katera aktualna strokovna srečanja na ribiško tematiko načrtujete v času trajanja sejma?

»S strokovnimi institucijami se dogovarjamo, da bi skladno z nosilno temo sejma v letu 2017 obravnavali problematiko

divjega krapa v Sloveniji. Načrtujemo pa tudi javno diskusijo o pereči temi usklajevanja načrtov za gradnjo hidroelektrarn na Muri z zahtevami po ohranjanju naravnega okolja in rib v tej reki.«

Kaj si bodo ribiči na sejmu lahko ogledali in kupili?

»Privabiti želimo čim širši nabor ponudnikov z novostmi s področja opreme za lov krapovcev in plenilk, pa tudi druge vrste sladkovodnega in morskega športnega ribolova. Ponudbo specialne opreme bodo dopolnjevala terenska vozila, optični in fotografski pripomočki, oblačila, obutev in drugi izdelki za dobro počutje in preživetje v naravi. Predstavitve in prodajo ribiške opreme bo v letu 2017 dopolnjevala še predstavitev najlepših jezer, ribnikov in drugih športnih ribolovnih revirjev v Sloveniji, Avstriji, Hrvaški in Madžarski.«

Sejem tradicionalno spremlja tudi pestro stanovsko, družabno in zabavno dogajanje. Kaj načrtujete na prihajajočem sejmu?

»Ribiče bodo vabili prikazi priprave in pokušnje ribjih jedi. Na sporedu bo tudi tradicionalno tekmovanje v kuhanju ribje čorbe in gobove juhe, zato vse ribiče že sedaj vabimo, da si organizirate ekipe in se priključite tekmovanju.

Sočasno bo potekal sejem Lov, ki bo v prodajnem, strokovnem in družabnem smislu predstavljal opremo za lovstvo, lovsko in športno kinologijo ter sožitje človeka z naravnim okoljem in prosto živečimi živalmi.

4. mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi Naturo bo v mednarodnem letu trajnostnega turizma za razvoj povezal ribištvo z drugimi oblikami druženja s prvinsko naravo. Pomemben del trajnostnega turizma pa je tudi kulturna in tehnična dediščina, ki jo bo predstavljala mednarodna razstava starodobnikov Avto-moto klasika, v organizaciji SVS – Zveze slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil v sodelovanju s Pomurskim sejmom.

Za vse dodatne informacije smo vsem z veseljem na razpolago. Ob tej priliki bi rada v imenu Pomurskega sejma, svojih sodelavcev in v svojem imenu povabila bralce glasila Ribič, da nas obiščete med 21. in 23. aprilom na sejnišču v Gornji Radgoni.«

Borut Jerše

Ribiški sejmi v letu 2017

Januar

31. 1. – 5. 2. JAGD UND HUND, FISCH UND ANGEL – mednarodna sejma lova in ribolova, Dortmund, Nemčija

Februar

9. – 12. 2. FeHoVa – mednarodni sejem lova, ribolova in orožja, Budimpešta, Madžarska

11. – 12. 2. British Fly Fair International, Stafford, Anglija

16. – 19. 2. DIE HÖHE JAGD & FISCHEREI&OFFROAD – mednarodni sejem lova, ribolova in terenskih vozil, Salzburg, Avstrija

25. – 26. 2. PESCARÉ SHOW – mednarodni sejem ribolova, Vicenza, Italija

25. – 26. 2. SA.NA.M.A. – mednarodni sejem muharjenja, Saint Etienne, Francija

Marec

16. – 19. 3. Sejem opreme za ribolov in aktivno bivanje v naravi, Novi Sad, Srbija

23. – 26. 3. FISHING – mednarodni sejem ribiške opreme, Brno, Češka

April

1. – 2. 4. EWF – mednarodni muharski sejem, grad Fürstenfeldbrück pri Münchnu, Nemčija

21. – 23. 4. LOV IN RIBOLOV – Mednarodni sejem lovstva in ribištva, Gornja Radgona

Junij

29. 6. – 1. 7. EFTTEX – evropski poslovni sejem ribiške opreme, Budimpešta, Madžarska

September

30. 9. – 7. 10. LORIST – mednarodni sejem lova, ribolova in športa, Novi Sad, Srbija

December

7. – 10. 12. PFERD & JAGD – mednarodni sejem konjeniškega športa, lova in ribolova, Hannover, Nemčija

Objavljeni pregled ni popoln spisek sejmov na temo ribištva, ribiške opreme in ribolovnega turizma, ki jih pripravljajo sejemске hiše v Evropi. Večinoma so to sejmi v sosednjih ali bližnjih evropskih državah, na katerih se predstavlja slovensko ribištvo ali pa so za naše bralce najbolj zanimivi. Prav poseben je sejem EFTTEX, ki je namenjen le poslovnim obiskovalcem in ga vsako leto v drugi evropski državi prireja evropsko združenje izdelovalcev ribiške opreme EFTTA.

Pregled sejmov je narejen glede na sejemске koledarje, ki so jih objavili posamezni sejmi. Ker med letom pogosto nastajajo spremembe in celo odpovedi posameznih prireditev, bralcem svetujemo, naj pred odhodom na sejem še enkrat pri organizatorju ali na njegovi spletni strani preverijo termin.

Izbor pripravil
Borut Jerše

10. MEDNARODNI
SEJEM LOVSTVA IN RIBIŠTVA

21. - 23. 4. 2017, Gornja Radgona

LOV KRAPOV Z OBTEŽILNIKOM

DONAVSKO-JADRANSKI POKAL 2016

Lov krapov in amurjev na jezeru Rama v BiH

Letošnje mednarodno tekmovanje v lovu krapov in amurjev, poimenovano Donavsko-jadranski pokal, je potekalo v dneh od 1. do 4. septembra na jezeru Rama v Bosni in Hercegovini. Jezero s površino več kot 1.500 hektarjev je v bližini mesta Prozor-Rama.

Malo udeležencev

Tekmovanja sta se udeležili dve slovenski ekipi: RD Celje sta zastopala tekmovalca Slavko Cuderman in Živan Jovanović, RD Voglajna pa Sandi Poš in Željko Pušnik. Udeležba na tekmovanjih v lovu krapov ni poceni, kajti poleg hrane za krmljenje rib in kakovostnih vab tekmovalci potrebujejo še veliko pribora in opreme. Upoštevati je treba še druge stroške, kot so gorivo, cestnine in seveda hrana za tekmovalce. Stroški znašajo tudi več sto evrov za posameznika, zato je dobrodošla vsaka finančna pomoč ribiških družin za njihove člane.

Na imenovanem tekmovanju je sodelovalo vsega skupaj osem ekip: tri iz BiH, dve iz Slovenije, dve iz Srbije in ena iz Hrvaške.

Vloženih krapov ni

Loviti krape na jezeru s tako veliko površino ni lahko. Vloženih krapov v jezeru ni, ker se krapji uspešno drstijo in vlaganja niso potrebna. V jezeru je veliko manjših krapov, predvsem so to luskinarji. Na delu jezera, kjer je bila postavljena tekmovalna trasa, jih pred začetkom tekmovanja ni manjkalo. Med tekmo pa se je zdelo, kot da je jezero prazno. Tamkajšnji

Sandi Poš in Željko Pušnik s pokalom za najtežjo ribo

Tekmovalci iz Slovenije (z leve): Sandi Poš, Živan Jovanović, Slavko Cuderman in Željko Pušnik

krapji niso vajeni hranjenja s pomočjo pripomočkov, kot so rakete in podobno, zato so se umaknili na varno. Šele po več urah so se vrnili na nekatera krmišča, kjer so imeli kakovostne hrane v izobilju.

Veliki in težki krapji se po besedah domačih ribičev zadržujejo na mirnih, odročnih delih jezera, kjer je tudi večja glo-

bina. Najtežji ulovljen in izpuščen krap je tehtal več kot 28 kg, krapji s težo do 20 kg pa naj ne bi bili nobena redkost.

Peto in sedmo mesto

Na mestih, kjer sta lovili naši ekipi, je bilo dno poraščeno z gosto travo. Potrebno je bilo kar nekaj ur preiskovanja dna s svinčcem, preden so našli vsaj

nekaj neporaščenega dna. Sandi in Željko sta našla vsaj toliko čistine, da sta lahko nahranila in čakala na prijem. Na hranjenem mestu sta uspela uloviti nekaj krapov, katerih skupna teža je zadoščala za uvrstitev na peto mesto.

Slavko in Živan nista imela sreče in morala sta loviti v travi, visoki tudi do pol metra. Kazalo je, da bosta ostala brez ulova, kljub temu pa nista obupala. Izkušena tekmovalca sta nekaj ur pred koncem tekme uspela uloviti krapa, katerega teža je zadoščala za uvrstitev na sedmo mesto.

Prijetna izkušnja

Nadvse gostoljubni domačini so udeležencem pripravili prigrizek sprejem v eni izmed tamkajšnjih restavracij. Med govorniki so bili vidnejši funkcionarji ribiške zveze BiH in lokalni veljaki, ki so vsem udeležencem izrekli dobrodoščilo in jim zaželeli dober prijem. Prisotne je pozdravil tudi predsednik hrvaške ribiške zveze.

Pričakovati je bilo, da bo zmagala ekipa iz Hrvaške, kajti oba tekmovalca sta bila že nekajkrat svetovna prvaka. Domačini so bili na drugem mestu, tretje pa je osvojila ekipa iz Srbije. Pokal za najtežjo ulovljeno ribo sta prejela Sandi in Željko, člana RD Voglajna. Vsi naši tekmovalci so bili nadvse zadovoljni, čeprav niso bili uvrščeni v sam vrh. Tekmovanje, kjer so lovili v težkih razmerah, jim bo ostalo v lepem spominu.

Aleksander Kolar

Ekipno in posamično najboljši Čehi

Svetovna kastinška organizacija je RD Paka Šoštanj kot izkušeni organizatorici zaupala izvedbo tekmovanja Pokal Alpe-Donava v kastingu v Šoštanju za člane in članice za leto 2016.

Tekmovanje je potekalo od 23. do 25. septembra 2016 na travnatem kastinškem poligonu ob domu ribičev v Šoštanju. Nekatere reprezentance so v Šoštanj prispele že nekaj dni prej. Čas so namenili treningu, v prostem času pa so uživali v lovu rib v jezeru ter v bližnjih potokih in rekah.

Preostale reprezentance s spremljevalci so prispele v petek. Namestili smo jih v zdraviliškem kompleksu Terme Topolšica. Tekmovanja so se udeležili tekmovalci iz šestih držav (Avstrije, Češke, Slovaške, Hrvaške, Nemčije in Slovenije). Med njimi je bilo veliko svetovnih prvakov na pravkar končanem svetovnem prvenstvu v Španiji.

Tekmovanje je potekalo v soboto na kastinškem poligonu v Šoštanju v čudovitem sončnem vremenu. Tako so bile razmere za tekmovalce odlične. Sámó tekmovanje je odprl predsednik Ribiške zveze Slovenije dr. Miroslav Žaberl. Vsem tekmovalcem in udeležencem je v kratkem nagovoru zaželel odlične rezultate ter ugodno počutje in druženje v Šoštanju.

V moški konkurenci je med enaindvajsetimi tekmovalci v peteroboju osvojil prvo mesto Patrik Lexa, Češka (skupno je osvojil 516,35 točke), drugo je osvojil Jan Luxa, Češka (skupno je osvojil 512,93 točke), tretje pa Josef Luxa, Češka (skupno 509,82 točke).

V ženski konkurenci med štirimi tekmovalkami je prvo mesto v peteroboju

Franc Ravnjak, predsednik RD Paka Šoštanj, zmagovalcem je podelil prehodni pokal.

osvojila Tereza Havelkova, Češka (skupno osvojila 466,57 točke), drugo je zasedla slovenska tekmovalka Tjaša Flajs, RD Tolmin (skupno osvojila 286,91 točke), tretje pa Lucija Mik, Češka (skupno osvojila 264,35 točke).

V ekipnem tekmovanju je bila najboljša ekipa Češke 1 v postavi Jan Luxa – Patrik Lexa (skupno osvojila 1029,28 točke). Drugo mesto je osvojila ekipa Češke 2 v postavi Josef Luxa – Mik Robert (skupno osvojila 1024,28 točke), tretje mesto pa prva ekipa Slovaške v

postavi Karol Michalik – Pavol Konkol (skupno osvojila 983,52 točke).

Na tekmovanju so naši tekmovalci dosegli posamezno najboljšo uvrstitev v naslednjih disciplinah; Tim Vrtačnik iz RD Paka Šoštanj je v disciplini D4 – obtežilnik cilj zbral 95 točk in osvojil četrto mesto; Tomo Sotenšek iz RD Tolmin je v disciplini D2 – muha daljava dosegel daljavo 50,74 m in osvojil deveto mesto; Andraž Flajs iz RD Tolmin je v disciplini D5 – obtežilnik daljava dosegel daljavo 67,82 m in osvojil

šesto mesto; Tadej Sotenšek iz RD Tolmin je v disciplini D5 – obtežilnik daljava dosegel daljavo 67,71 m in osvojil sedmo mesto; Tjaša Flajs iz RD Tolmin pa je v skupni uvrstitvi v peteroboju osvojila drugo mesto.

Tekmovanja se je udeležil tudi generalni sekretar svetovne kastinške organizacije dr. Josef Doležal, ki se je organizatorjem v njenem imenu zahvalil za odlično organizacijo in sámo izvedbo tekmovanja, posebej pa je poudaril, da je v Šoštanju sedaj zgrajen in najlepše urejen kastinški center na svetu, ki nam ga zavidajo mnogi svetovni tekmovalci. Prav zato so z organizatorjem potekali razgovori o možnosti organizacije tabora v kastingu za mlajše tekmovalce z vsega sveta v poletnih mesecih prihodnje leto v Šoštanju.

Zaradi odlične organizacije in namestitve v Termah Topolšica, sáme izvedbe tekmovanja in odličnih možnosti za tekmovanje ter stkanih prijateljskih vezi so bili vsi udeleženci tekmovanja zelo zadovoljni.

Ob koncu tekmovanja se je predsednik RD Paka Šoštanj Franc Ravnjak zahvalil vsem udeležencem in gostom ter sodnikom, ki so marljivo pripravili vse potrebno za izvedbo tekmovanja. Vsem udeležencem je zaželel srečno pot domov in čimprejšnje ponovno snidenje v Šoštanju.

*Boštjan Bizjak,
RD Paka Šoštanj*

LOV RIB Z UMETNO MUHO

FLY FISHING UNA OPEN 2016

Na najvišji stopnički Jure Osolin in ekipa RD Bled

Fly fishing klub iz Bihača v BiH je bil v sodelovanju z nacionalnim parkom Una organizator še enega prijetnega druženja, tekmovanja in spoznavanja njihovih muharskih vod.

Na že tradicionalno mednarodno tekmovanje v lovu rib z umetno muho Fly fishing Una Open 2016 se je iz Slovenije v Kulen Vakuf podalo kar

pet ekip iz: Maribora, Novega mesta, Bleda, Ljubljane in Sempetra v Savinjski dolini. Manj prijetna napoved vremena pa je bila razlog, da je bila

udeležba pod pričakovanji. Razen domačinov iz Bosne in Hrvatov so manjkali tekmovalci iz Srbije in Črne gore. Tekmovalna trasa je po-

tekala na rekah Unac in Una v nacionalnem parku Una. Gostitelji so dokazali, da zelo dobro gospodarijo z vodami, saj so bogato naseljene z lipani

Zmagovalna ekipa RD Bled (Luka Serianz, Dejan Ambrožič in Jure Osolin)

Najvišja stopnička je pripadla Juretu Osolinu.

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2016	●)	○	☾	●																										
DECEMBER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	○	○	○	◐	◑	◒	◓	◔	◕	◖	◗	◘	◙	◚	◛	◜	◝	◞	◟	◠	◡	◢	◣	◤	◥	◦	◧	◨	◩	◪	◫
CIPRINIDI	△	△	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2017)	○	☾	●																											
JANUAR	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	○	○	◐	◑	◒	◓	◔	◕	◖	◗	◘	◙	◚	◛	◜	◝	◞	◟	◠	◡	◢	◣	◤	◥	◦	◧	◨	◩	◪	◫	
CIPRINIDI	△	△	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2017)	○	☾	●																											
FEBRUAR	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28			
SALMONIDI	◐	◑	◒	◓	◔	◕	◖	◗	◘	◙	◚	◛	◜	◝	◞	◟	◠	◡	◢	◣	◤	◥	◦	◧	◨	◩	◪	◫			
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULUV ◐ SREDNI ULUV ○ SLAB ULUV CIPRINIDI ▲ DOBER ULUV ▲ SREDNI ULUV △ SLAB ULUV

Sulec, kralj Kolpe

in postrvmi. Tako dobre razmere so s pridom izkoristili tudi tekmovalci. Podatek, da je domači tekmovalac v sektorju B kljub slabim vremenskim razmeram ulovil kar 36 rib, pove vse.

Slovenci se radi udeležujemo takih tekmovalcev in tudi zmagujemo. V prejšnjih letih so si priborili kar nekaj zmag Matej Božič, Dušan Žunter, Danilo Bižal, Aljoša Crkvenjaš in še kdo. Tako smo tudi letošnje tekmovalce končali z zmago. Tokrat so si jo priborili že nekaj zadnjih let nepremagljivi Blejci. Jure Osolin, Dejan Ambrožič in Luka Serianz so bili neresljiva uganika za preostale tekmovalce, Jure pa se je kot še en slovenski tekmovalac zapisal med zmagovalce tega pokala. Nekaj slabše, a še vedno solidno so tekmovalce preostale slovenske ekipe, toda tudi sedmo mesto Novoga mesta in deveto Maribora je soliden rezultat.

Tudi med posamezniki je, kot smo že zapisali, zmagal Jure Osolin, drugo mesto je osvojil Jovan Devič, sledili pa so Muamer Dautbegović na tretjem, Dejan Ambrožič na četrtem, Matjaž Tirovič na petem ... Na dvanajstem je bil Bojan Jurman in na petnajstem Drago Ornik. Rezultati, ki so dostojno zastopali slovenske muharje.

Med ekipami je z veliko prednostjo zmagala ekipa RD Bled, drugo mesto je osvojila ekipa Inter fly iz BiH, tretje ekipa Bugojno, ... sedmo ekipa RD Novo mesto ... in deveto ekipa RD Maribor.

Kot je v tamkajšnjih krajih v navadi, je organizator pripravil za razglasitev rezultatov in podelitev priznanj zaključek s pravo »fešto«. K temu smo pripomogli tudi vedno dobro razpoloženi Slovenci. Dodal bi še, da udeležba na teh tekmovalnih ni naključje, saj z bosanskimi muharji dobro sodelujemo, predvsem z mladimi. Mladi bosanski muharji se že tretje leto udeležujejo tudi našega mladinskega muharskega tabora. V prihodnje bi radi udeležbo mladih muharjev na našem taboru razširili še na druge države.

Drago Ornik

V Kočevju smo 21. septembra s premiero filma Sulec, kralj Kolpe tudi kočevski ribiči obeležili leto sulca. Predstavitve edinstvenega filma o tej temi v Sloveniji se je udeležilo veliko pomembnih gostov, ribičev in ljubiteljev narave, med njimi tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejan Židan. Dogodek je potekal v sklopu prireditev ob praznovanju občinskega praznika Občine Kočevje.

V obnovljeni kinodvorani Kulturnega centra Kočevje, ki je opremljena z naj sodobnejšo zvočno in slikovno tehniko, je bilo čutiti malce nerivoze in veliko pričakovanje pred samo prireditvijo. Zbrani od blizu in daleč – med njimi župan Občine Kočevje, županja Občine Kostel, predsednik

dni. Pri tem je poudaril, da smo imeli na snemanjih kar precej sreče, saj smo kadre z živimi ribami razmeroma hitro posneli in so nam bili sulci in druge ribe, ki smo jih ujeli, naklonjeni. Vse ribe smo nepoškodovane vrnili v vodo.

Na koncu je predsednik RD Kočevje obljubil, da bomo

men. Tako se je v letošnjem poletju začela največja sanacija struge reke Rinže, ki teče skozi Kočevje, za katero bo porabljeno dobrih 400.000 €. Ta sanacija, ki je bila nujna, bo bistveno izboljšala življenjski prostor življu v Rinži, videz mestnega jedra in počutje občanov ter obiskovalcev Kočevja.

Sulec, kralj Kolpe

RZS, predsedniki ribiških družin iz ZRD Ljubljana, ribiči in občani – smo dobro napolnili dvorano. Dogodek je s pozdravnim nagovorom začel dolgoletni predsednik RD Kočevje Tomaž Arko, ki je tudi glavni »krivec« za nastanek filma o sulcu. V uvodu je opozoril na naravovarstveni pomen filma in na zavedanje, da smo ljudje s svojim delovanjem preveč posegli v naravo, v vodo, v domovanje čudovitih rastlinskih in živalskih vrst, še posebno v življenjski prostor sulca. Ideja za film se mu je porodila že pred leti. S prijatelji jo je oblikoval in pilil do trenutka, ko je spoznal srbsko ekipo televizijskega programa Lov in ribolov, ki je idejo spremenila v slabo uro dolg film. Nastajal je dobri dve leti in zanj je bilo potrebnih veliko snemalnih

kočevski ribiči še naprej dobro gospodarili z vodami, ki so nam dodeljene v upravljanje, in njihovim življenjem, še posebno pozorni pa bomo do ogroženih ribjih vrst, med katere spada tudi sulc. Poudaril je tudi, da kralj voda potrebuje svoje kraljestvo in da ga v Kolpi tudi ima.

Župan Občine Kočevje, dr. Vladimir Prebilič, je v svojem nagovoru izrazil zadovoljstvo nad vzornim sodelovanjem občine in RD Kočevje. Poudaril je, da je rezultat dobrega dela kočevskih ribičev zavidljivo stanje voda in dober stalež rib v njih, kar prispeva k stalni rasti ribiškega turizma in turizma nasploh v Občini Kočevje. Odgovorni na občini so vedno imeli posluš za čisto okolje in varstvo narave, v zadnjem obdobju pa temu vprašanju dajejo še večji po-

Dolgoletni predsednik RD Kočevje Tomaž Arko je tudi glavni »krivec« za nastanek filma o sulcu.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejan Židan, je v slavnostnem nagovoru poudaril, da je naše poslanstvo skrbeti in ohraniti to, kar smo prejeli od naših prednikov. »Ribiči s svojim delovanjem pomembno prispevajo k temu, da bodo tudi naši otroci deležni tega, kar smo bili mi. S prostovoljnimi opravljanjem dela dajejo odličan zgled ostalim, ki se moramo vključiti, da bomo skupaj kos vse večjim izzivom ohranjanja habitatov in življenjskih vrst. Odgovorni na ministrstvu se trudimo vključiti tudi druge resorje, predvsem gospodarskega, k skrbi za ohranitev stanja. Želimo pa si še več, stanje moramo izboljšati.«

Besedilo in foto: Andrej Jarni

Najdaljša je merila 99 cm

V soboto, 8. oktobra 2016, je na Ljubljani in Iščici potekalo četrto druženje ribičev, ki so mu barjanski ribiči nadeli zveneče ime Ščukarsko druženje v zmajevem revirju. Udeležilo se ga je 42 ribičev, ki so ujeli kar nekaj lepih ščuk. Največjo, ki je merila 99 cm, je ujel domači ribič Damjan Tomič. Srečanje sta popestrili stojnici ribiške trgovine Carpio, ki med drugim ponuja odlične vabe Fox in drugo ribiško opremo, ter Savarja, domačega proizvajalca vrhunskih voblerjev za lov ščuk, sulcev in drugih plenilk.

Ščukarsko druženje v zmajevem revirju je osnovano kot druženje ljubiteljev ribolova plenilk, zlasti ščuk, ter Ljubljane in Ljubljanskega barja.

dejal Ermin Kvrgič, pomočnik vodje. »Ponosni smo, da nam uspeva na takšnem dogodku ob isto mizo posesti običajne ljudi, pa tudi direktorje, pod-

drugi pa so jo raje ucvrli proti toku v divjino Ljubljanskega barja. Tretji, ki so se odločili za ribolov z obale, so jo mahnilo na Plečnikove stopnice v

Organizatorji četrtega Ščukarskega druženja v zmajevem revirju, ki je 8. oktobra potekalo na Ljubljani in Iščici, so obiskovalce presenetili s pokali in bogatimi nagradami. Med njimi so bili ribiška palica, kolesce, veliko različnih umetnih vab in druge praktične dobrote.

Organizatorji so dogodek in revir, kjer poteka, poimenovali po zčaju. »Ta je znak našega glavnega mesta, najdemo pa ga tudi v njegovem grbu,« nam je zaupal Nikica Brankovič, letošnji vodja. Tisti z veliko domišljije pravijo tudi, da imata zčaj in ščuka celo nekaj skupnega, in sicer ostre zobe. Obiskali smo barjanske ribiče in preverili, če je res kaj na tem.

Na dan dogodka je bilo pred ribiškim domom RD Barje zelo živahno. Ribiči so se začeli zbirati že ob sedmih zjutraj, ko so ob kavi ali čaju načrtovali ribolovni dan in sklepali nova ribiška prijateljstva. Končna številka udeležencev se je ustavila pri 42, ribiči pa so prišli iz Ljubljane in drugih koncev Slovenije. »Nekoliko večje število ribičev je prišlo iz Primorske in Gorenjske. Veseli nas, da je odziv dober, med nekaterimi udeleženci so tudi takšni, ki se našega ščukarskega druženja udeležujejo že od njegovih začetkov leta 2013,« je

jetnike, skratka: ljudi z višjih položajev. Ribičija je še vedno eno redkih področij v življenju, ki združuje. In Ščukarsko druženje v zmajevem revirju je lahko del takšnega pozitivnega vzdušja, kar nas iskreno radosti.«

Po pozdravnem nagovoru so si udeleženci privoščili obilen zajtrk in ogled stojnic trgovine Carpio in izdelovalcev voblerjev Savar. Drugi, ki še niso uspeli pripraviti opreme, vab, čolnov in drugih pripomočkov, so se lotili svojega dela. Približevala se je pol deveta ura zjutraj, ko se je začel ribolov.

Ribičem je služil ugoden vodostaj, ki je bil v resnici zelo nizek. Tistim, ki Ljubljane še niso obiskali, je to kar godilo, saj so lahko v miru spoznavali njene skrivnosti. Stabilno je bilo tudi vreme. Sončni žarki so na plano zvabili številne Ljubljančane, ki so zvedavo opazovali ribiče na številnih čolnih. Nekateri so se podali v središče mesta,

Najuspešnejši ribiči, ki so na četrtem Ščukarskem druženju uspeli ujeti najdaljše ščuke in so hkrati sodelovali v nagradnem delu druženja, so bili Aleš Benko, ki je ujel 73 cm dolgo ščuko, zmagovalec Damjan Tomič z 99 cm dolgo lepoticco in Sebastijan Tumpej, ki je uspel prevarati 70 cm dolgo ščuko.

Trnovo ali pa na kraško Iščico, desni pritok Ljubljane. Zanimivih ribolovnih mest je ob obeh rekah veliko, ščuk prav tako. Le sreča je hotela, da so v dopoldanskem času prijemale le manjše od njih. Po radijski postaji so organizatorji dobivali v ribiški dom podatke o ulovih. Ujete ščuke so merile od 45 do 55 cm, toda vsake so se zelo razveselili. Novice so javljali tudi udeležencem in ribiško vzdušje se je stopnjevalo ...

Nekako po drugi uri popoldne se je izid igre premaknil v prid ribičev. Skoraj kot po tekočem traku so v ribiški dom prihajale vesti o ščukah od 60 do 70 cm dolžine. Vsi so ugibali, kje so največje možnosti za ulov najdaljše profesorice in katera vaba bo zmagovalna. Jasno nam je postalo nekoliko po šesti uri popoldne, ko so ribiči končali z ribolovom in so se počasi začeli vračati v ribiški dom. Največja ulovljena ščuka je merila čudovitih 99 cm, kar je re-

kord med ulovi na vseh barjanskih ščukarskih družinjah doslej!

Čestitkam srečnemu ribiču Damjanu Tomiču je sledilo obilno kosilo, med čakanjem na razglasitev pa so se ribiči kratkočasili s klepetom in ribiškimi zgodbicami. Znan je tudi seznam največjih ulovov. Med ribami, ki so šteje za uvrstitev, so največje ujeli Damjan Tomič (99 cm), Aleš Benko (73 cm), Sebastijan Tumpelj (70 cm) in Toni Janežič (67 cm). Ščuke – a ne majhne! – so ujeli tudi drugi udeleženci, ki pa niso sodelovali v nagradnem delu. Organizatorji so razglasili še najlepšo fotografijo, in sicer ribiški trenutek s ščuko avtorja Roberta Kužnika. Fotografije so posredovali tudi na RZS, ki vodi projekt Ujemite naravo (več o tem lahko preberete v Ribiču, 11/2016).

»Z organizacijo je kar nekaj dela, toda

Nekateri ribiči so se podali v središče mesta, drugi pa so jo raje ucvrli proti toku v divjino Ljubljanskega barja. Priznati moramo, da so imeli pri tem lep uspeh! Po podatkih organizatorjev je 42 ribičev ujelo petnajst ščuk, največja je merila 99 cm.

na srečo je dogodek dobro uspel. Trudimo se, da bi bilo ščukarsko druženje iz leta v leto boljše in da bi se ribiči pri nas dobro počutili. Ena izmed točk našega poslanstva je tudi promoviranje ribolova ščuk po načelu ujemi in izpušti. Želimo si, da bi bile vode bogate z ribami še naprej,« nam je ob zaključku zaupal vodja Brankovič in pripomnil: »Hvala vsem udeležencem za zaupanje in pomočnikom, ki so skrbeli, da je dogodek lepo uspel. Posebna zahvala gre trgovini Carpio, Kostevc, Loribu, Mita, Fishteam, izdelovalcem odlični slovenskim voblerjem Savar, restavraciji in pizzeriji Hombre, podjetju Intensa, BPP, časopisu Kajman ter nenazadnje Ribiški zvezi Slovenije in domači RD Barje.«

Vsi udeleženci pa tudi tisti, ki se letošnjega srečanja niste mogli udeležiti, ste znova dobrodošli prihodnje leto. Dober prijem!

Nace Nouvel

Muharjenje pri povišanem vodostaju

Jesensko muharjenje, ki se ne nanaša neposredno na kralja naših voda in ščuko, pač pa večinoma na lipana in šarenko, je lahko resničen izziv. Razmere niso več optimalne in marsikdo mora popolnoma spremeniti svoje običajne navade, če želi doseči vsaj majhen uspeh. Z manjšimi prilagoditvami lahko zelo vplivamo na učinkovitost ribolova v takih razmerah in ravno o njih bomo pisali tokrat.

Kam?

Že na začetku naletimo na prvo omejitev, saj so v tem obdobju leta marsikateri revirji za ribolov že zaprti. Naslednja ovira so največkrat zelo nestabilni vodostaji. Velikokrat so namreč v dneh pred zimo vodostaji povišani, posledica pa je kalna voda, ki preprečuje, da bi opazili ciljne ribe. Če poznamo globine in ovire v vodi lokalnega vodotoka, ki so v teh razmerah prekrte z vodo, nam je to lahko v veliko pomoč. Prva prednost je, da lahko neposredno za njimi predvidevamo prostore z zmanjšano hitrostjo vodnega toka, kjer lahko pričakujemo, da so si ribe izbrale trenutno zatočišče. Omenjena mesta je najbolje obiskati najprej in tam poskusiti srečo, saj tako izkoristimo naše poznavanje potencialnega mesta, ki ga takrat marsikdo niti ne opazi.

Prav tako poskusimo tudi tik za vidnimi ovirami, kjer je hitrost toka opazno zmanjšana že na površini. Pri tem mislim predvsem na jezove, večje skale ali grmovje oz. drevesa, ki so sicer na suhem, v povišanih vodostajih pa so za ribe lahko najugodnejša mesta. Posebno pozornost namenimo predelom, kjer se vodni tok praktično ustavi, in pa tistim s povratnim tokom. Velikokrat so se namreč prav ta izkazala za najboljša.

Včasih se že rečica v povišanih vodostajih razširi do take mere, da napolni tudi sicer suhe obrobne kanale in obrežne vdolbine. Tudi v njih je vredno poizkusiti ne glede na njihovo takratno globino.

Redkeje se zgodi, da se v poznih jesenskih dneh ob povišanih vodostajih, predvsem v najtoplejših delih dneva, pojavi kakšno rojenje in ribe pobirajo na površini. Če imamo tako srečo, če je le mogoče, ne zapustimo takšnega mesta, saj je poleg vsega tudi ribolov s suho muho v kalni vodi verjetno najenostavnejši način muharjenja. Se posebno zato, ker so to lahko včasih edine vidne (in vidno aktivne) ribe v takšnih razmerah, ko po navadi ves ribolov poteka precej na slepo. Vsekakor je zato priporočljivo v tem delu sezone ob vodi

preživeti tudi sredino dneva, saj je ravno takrat možnost, da bodo ribe pobirale s površine, največja.

Kako?

Povišani vodostaji imajo tudi nekaj dobrih lastnosti. Po navadi lahko lovimo kar z brega in različne kolutne in druge mete, s katerimi lahko po mili volji režemo vodno površino, ne da bi z njimi vplivali na ribe, ki so takrat varno v globinah.

Med neugodne fizikalne razmere lahko v omenjenih vodostajih poleg močnejšega vodnega toka, posebno proti koncu ribolovne sezone, prištejemo tudi nizke vodne temperature. Slednje vplivajo na fiziologijo naših ciljnih rib, zato moramo prilagoditi tudi način ribolova. Po navadi je dovolj že vse skupaj precej upočasniti. V bistvu nam

Manjša potezanka, dobro vidna v kalni vodi.

ni treba spreminjati ničesar, razen hitrosti premikanja muhe. Potrpežljivo pustimo vrvice in predvrvice dovolj časa, da se lahko približamo dnu ali mestu za oviro, kjer smo se odločili loviti. Vrvico lahko tudi večkrat popravimo in tako preprečimo prehitro dvig in umik muhe z zelenega mesta zaradi vodnega toka. Zavedajmo se, da neugodne temperature vplivajo tudi na to, koliko so se ribe pripravljene premikati za hrano. Zato naj bodo meti in lokacije, kjer vodimo muho, čim bolj natančni.

Velikokrat se ribe zadržujejo med vejami pod krošnjami grmov in dreves, ki so ob višjem vodostaju lahko potopljena. Se posebno to opazam zadnja leta ob morebitni prisotnosti ribojedih ptic. Če so grmi in drevesa na naši strani in dolvodno, ni težav, saj muhe lahko zgolj spustimo s to- ▶

Manjši potezanki za rahlo manj obarvano vodo

Primer neobtežene potezanke ob uporabi hitro toneče vrvice

Svetleča domišljajska ličinka za obarvano vodo

Težka domišljajska ličinka za obarvano vodo

Svetleča domišljajska ličinka za obarvano vodo

kom. Če pa želimo loviti na takšnih mestih ob bregu nasproti nas, potrebujemo malo kombinacije spretnosti metanja in popravljanja vrvic, da pridemo z muho dovolj globoko in počasi do zelenega mesta.

Samo premikanje muhe, za katerega smo že zapisali, da mora biti dovolj počasno, lahko izvedemo z običajnim vlekrom vrvic ali pa ga prepustimo vodnemu toku. Dolga predvrstica lahko bistveno pomaga pri ribolovu z ličinkami in potezankami, saj bistveno zmanjša upor in posledično vpliv vodnega toka. Posamezne hitrejše premike lahko preprosto naredimo z vrhom palice, če želimo med počasnejšim zveznim premikanjem uprizoriti tudi vmesne dražilne gibe.

S čim

Glede na opisane razmere lahko uporabimo palice nekoliko višjih razredov, opremljene s plavajočimi ali tonečimi vrvicami. Prej omenjena dolga predvrstica je lahko prav tako v pomoč, da hitro dosežemo zeleno globino. Enostavna rešitev je tudi uporaba hitro

toneče predvrvice, ki pomaga predvsem takrat, kadar želimo uporabljati manjše in posledično tudi manj obtežene muhe. Takrat predvrvice primerno skrajšamo. Ker je po navadi v takih razmerah veliko popravljanja vrvic in dvigovanja, da izničimo vplive ali pa se izognemo najhitrejšim tokovom, se bolje izkažejo daljše in hitrejše palice. Njihova druga dobra lastnost je tudi večja moč pri ribolovu na daleč in pri uporabi tonečih vrvic, kjer so zdaj zelo priljubljene dolge in lahke palice najnižjih razredov praktično neuporabne.

Kar zadeva izbiro muh, je največja težava njihova vidljivost. V kalni vodi tako izberemo temnejše (črne) odenke z uvezanimi svetlečimi dodatki. Tudi druge svetleče barve so lahko uspešne v malo manj obarvani vodi. Zelo priporočljivo je v obeh primerih uporabiti dve kontrastni barvi, kar še bolj vpliva na vidljivost. Bela in črna skupaj sta lahko posebno uspešna kombinacija. Ni treba posebej poudariti, da je dobra vidljivost odvisna tudi od velikosti muhe, zato se majhnim raje izognimo.

Lahko postanejo zopet uporabne v visoki vodi, vendar dovolj bistri, še vedno pa je njihova težava majhna teža. Tudi pri njih so najbolj uporabne tiste s svetlečimi dodatki in kontrastnih barv, zopet v kombinaciji s črno, še posebno tiste z uporabljenimi t.i. »UV-prejicami«.

Če imamo srečo in ribe pobirajo s površine, izberemo dovolj velike muhe z izrazito silhueto prej omenjenih barv. Zelo redko se namreč zgodi, da je v takih primerih ribolov zahteven in ribe pobirajo selektivno. Takrat se pač prilagodimo.

Debelina predvrvice je v takih razmerah po navadi precej nepomembna, zato uporabimo kar dovolj debelo, da imamo dovolj rezerve, če nas preseneti kaj večjega. V kalni vodi lahko s suho muho lovimo zelo na blizu. Glede na to, da pri tem uporabljamo tudi debele predvrvice in večje muhe, so take razmere lahko zelo primerne za mlade muharje in začetnike, še posebno, če najdemo dovolj plitve in počasnejše predele.

Tomaž Modic

Drago Hribar (1942–2016)

Člani RD Bled smo se 15. oktobra na blejskem pokopališču poslovili od Draga Hribarja, ribiškega tovariša in častnega člana. Boleden, za katero smo menili, da se ji dobro zoperstavlja, je bila naposled žal prehuda. Poslovil se je tiho, ne da bi slutili. Tak je bil naš Drago, vedno miren, ničesar ni rad obešal na veliki zvon.

Njegova pot se je začela na Bledu, kjer se je 10. junija 1942 rodil staršem Ivani in Karolu. Oče je bil krojač, mati je bila zaposlena v pralnici tedanjih hotelov. Živel so na skromni kmetiji na mestu zdajšnjega doma, kjer je bival do svojega zadnjega trenutka. Čeprav jim je trda predla, so z zavzeto voljo in trudom premagovali vse tegobe takratnega pomanjkanja. Še preden se je zavedal in v spominu ustvaril očeta, mu ga je vzela kruta usoda druge svetovne vojne, ker je ob osvobajanju slovenskega ozemlja padel zadnje dni pred koncem vojne leta 1945 na Opčinah pri Trstu. Mladost je tako preživel z mamo in sestro, vendar so ne glede na vse težave iz preteklosti živeli »živo« življenje. Zanje ni bilo predaje, ampak so stremeli naprej, življenje pa sprejemali z radostjo in veseljem. Osnovno šolo je končal na Bledu, nadaljeval je na Obrtni šoli v Radovljici, kjer se je izučil za strojnega ključavničarja. Ta poklic mu je bil pisan na kožo, saj se je po šolanju zaposlil v podjetju Kovinska delavnica Bled, kjer je delal vse do upokojitve. Bil je marljiv in natančen ter velik inovator na svojem področju, zato je bil zelo iskan in cenjen. Svoje izkušnje in inovacije je uspešno prenašal na mlajše.

Žal mu je tudi mati umrla zelo zgodaj, decembra leta 1964, ko je imel 22 let. Januarja leta 1965 se je poročil z prvo ženo, v zakonu se jima je še istega leta

rodila hči. Kot da ga življenje še ni dovolj prizadelo, mu je oktobra leta 1969 za hudo boleznijo umrla še žena. Pet let kasneje je spoznal svojo drugo ženo. V zakonu sta se jima rodila sin in hči. Če mu je življenje prej izkazovalo vso svojo krutost, mu je ob njegovi gorenjski trmi in veliki volji uspevalo od tistega trenutka naprej. Bili so srečna družina, v kateri so bili toplina, veselje in smeh.

Tudi ljubezen do narave ga je posebej zaznamovala. Lahko bi rekli, da je bil domačin od pete do glave. Zelo rad je hodil po okoliških hribih, posebno pri srcu mu je bila Pokljuka, ki jo je prehodil po dolgem in počez. V izjemno veselje mu je bilo gobarjenje, posebno pa ga je zanimalo življenje v vodi. Že kot majhen deček je vsak dan zahajal k bližnjemu potoku, kjer je nabiral svoje prve ribiške izkušnje. Ko se mu je življenje končno postavilo na srečno pot, se je leta 1980 vpisal v RD Bled in leto kasneje opravil ribiški izpit. Že takoj ob vstopu so takratni prijatelji spoznali, da so v svoje vrste sprejeli neverjetno marljivega človeka, polnega znanja in volje po dokazovanju. Skrb za ribji življenjski ter čisto in neokrnjeno naravo sta mu bila vedno najpomembnejša. Ker je bil vedno zavzet in marljiv pri svojem poklicnem delu, smo vedeli, da bo takšen tudi v naši družini in kot takega smo ga cenili od prvega dne. Naš Čarli, kot smo ga klicali, je bil pošten, marljiv, vedno nasmejan, predvsem pa vedno pozitiven. Bil je nepogrešljiv na vseh delovnih in čistilnih akcijah, pri vlaganjih in izlovih rib. Posebno rad je prišel pomagat v ribogojnico, kjer je bilo očitno, da delo opravlja z velikim veseljem in zavzetostjo. Med letoma 2001 in 2012 je z vso skrbjo čuval ribji življenjski v Savi Bohinjki pred ribojedimi pticami – skoraj šest mesecev je vsak dopoldan nadziral določen odsek reke. Pomagal je tudi pri vseh tekmovanjih, še posebno pri kastingu ter na tekmah za Pokal Bleda. Družini je vedno in povsod izkazoval svojo pripadnost. Za svoje nesebično delo je prejel številna priznanja:

- leta 2001 red za ribiške zasluge RZS III. stopnje z listino,
- leta 2003 red za ribiške zasluge RZS II. stopnje z listino,
- leta 2005 red za ribiške zasluge RZS I. stopnje in
- leta 2008 še medaljo in priznanje RD Bled za uspešno delo.

Leta 2012 je bil na občnem zboru RD Bled imenovan za častnega člana, plaketo častnega člana za svoj prispevek družini pa je prejel leta 2013 ob slovesnosti praznovanja 60-letnice njene ustanovitve. Vsi njegovi dosežki in prispevki RD Bled bodo trajno bogatili njeno zgodovino.

Drago, hvala ti za vsa tvoja dela in prijateljevanje. V naših srcih boš vedno živel v lepem in spoštljivem spominu.

RD Bled

Božidar Rustja

(1931–2016)

V septembru smo se za vedno poslovili od dolgoletnega člana RD Tržič, Božidarja Rustja.

V ribiško družino se je včlanil leta 1960 in postal eden najbolj aktivnih članov. Takoj se je vključil v urejanje ribogojnega okoliša in v poribljavanje vodotokov, ki so bili takrat obremenjeni s pogostimi zastrupitvami. Tržič je bil namreč v tistem času industrijsko mesto, ki je dajalo kruh mnogim iz bližnje in daljne okolice. Slaba stran tega so bile pogoste nenamerne zastrupitve in izpusti nevarnih snovi. Posledica zastrupitev je bila večja potreba po vlaganju rib, ki jih takrat ni bilo lahko dobiti. V letu 1973 se je vključil v prvo ribogojno ekipo, ki je pod vodstvom takratnega predsednika Franca Podlesnika usposobila zapuščeno ribogojnico ZRD Gorenjske v Besnici. Z velikimi napori so v mrzlih zimskih dneh skrbeli za zarod potočnih postrvi, ki so jih vlagali v ribogojne potoke. V dolgih letih so pridobili potrebno znanje, ki je temelj za dandanes tako uspešno ribogojno dejavnost.

Tudi organizacijsko je bil zelo aktiven. Od leta 1965 do 1975 je bil član UO, kot človek visokih moralnih lastnosti pa dve mandatni dobi član disciplinskega razsodišča in eno član nadzornega odbora. Za svoje delo je prejel red za ribiške zasluge III., II. in I. stopnje.

Za vse, kar je dobrega storil za ribiško družino, se mu še enkrat zahvaljujemo. Naj mu bo lahka slovenska zemlja!

RD Tržič

Srečno,
zdravo in uspešno
2017!

20%
novoletni
popust

FLY Sava
www.sava-ribiski-pribor.com
041 567-101

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Novoletni meni

Tudi za letošnjo božično ali novoletno večerjo vam je Gojko pripravil predlog jedilnika: za hladno predjed zlatovčico v vinskem aspiku, jezersko juho, za toplo predjed gratiniran ribji file in za glavno jed ribji file s kremo iz cvetače romanesco¹, rjavim maslom² in kaprami. Priporočamo vam, da jih pripravite in preizkusite tudi vi. Mi smo to storili v Klubu gurmanov Skaručna, kjer lastnik Marko Žagar, ki nam je prijazno omogočil kuhanje v njegovi kuhinji, za svoje člane in goste razvija svet vrhunske kuhinje, izbranih vin in druženja.

Zlatovčica v vinskem aspiku (žolca)

Za pripravo zlatovčice v vinskem aspiku za štiri osebe potrebujemo:

- 400 g filejev zlatovčice
- 2,5 dl belega suhega vina
- 2 šalotki
- 1 večji korenček
- 1 manjšo korenino peteršilja
- 1 manjši por
- 2 stebli stebelne zelene
- 4 paradižnike češnjevce
- sok 1/2 limone
- lovorov list
- nekaj listov koromača
- 1 l vode
- sol
- beli poper
- 6 lističev želatine
- ½ male žličke paprike v prahu
- nekaj listov zelene solate za dekoracijo

Zlatovčica v vinskem aspiku (žolca) (foto: Domen Šadl)

Zlatovčice filetiram, nato odstranimo še kožo. Zelenjavo očistimo in narežemo na majhne koščke. Damo jo kuhat, dodamo malo soli, popra in lovorov list. Kuhamo približno deset minut na majhnem ognju. Dodamo ribje glave, kosti, kožo in druge neuporabne dele ter kuhamo še deset minut. Precedimo in v juhi (zavretku) kuhamo ribje fileje deset minut na zelo majhnem ognju, nakar jih poberemo ven in jih ohladimo.

V mrzlo vodo namočimo liste želatine, da se zmehčajo. Zavretek – juho – precedimo in po potrebi še zbistrimo. To naredimo tako, da juho zavremo in vanjo vlijemo dva razžvrkljana beljaka. Ko juha zavre, jo precedimo skozi krpo. Cetrt litra juhe zmešamo z vinom. Po potrebi še solimo, popramo in dodamo papriko v prahu. Želatino raztopimo v vroči juhi. Kuhano meso zlatovčice narežemo na koščke in operemo zelenjavo, ki se je kuhala v juhi. V kalup damo zelenjavo in nekaj ribjega mesa, zalijemo z manjšo količino juhe in postavimo v hladilnik, da se strdi. Strjeno maso obložimo z olupljenim narezanim paradižnikom, preostankom ribjega mesa, vejico koromača, zalijemo z juho ter postavimo nazaj v hladilnik, da se strdi. Postrežemo na listih solate. Vinski aspik lahko kombiniramo tudi s prekajeno ribo ali dodatkom rakovega mesa.

Ob jedi postrežemo jogurtovo, hrenovo ali katero drugo hladno omako. Namesto zlatovčice lahko uporabimo tudi postrv.

Ob jedi priporočamo sveže belo suho vino.

Jezerska juha

Za pripravo jezerske juhe za deset oseb potrebujemo:

- 1,5 do 2 kg rib (som, krap, ščuka)
- 10 dag čebule
- 5 dag česna
- 10 dag pora
- 15 dag korenja
- 10 dag peteršiljeve korenine
- 10 dag stebelne zelene
- ½ kg paradižnika
- 10 dag sveže paprike
- 15 dag bučke hokaido
- šopek peteršilja
- šopek zelenega dela koromača
- ½ l belega suhega vina
- sok ene limone
- 1 dl oljčnega olja
- 2 lovorova lista
- žafraniko
- vejico svežega timijana
- 3 dag paprike v prahu
- sol
- poper
- lonček kisle smetane

Na oljčnem olju podušimo na kocke narezano čebulo, por, korenje in česen ter dodamo začimbe in preostalo zelenjavo. Ribe narežemo na večje kose in jih posolimo. Zelenjavo zalijemo z vodo, da zavre. Kuhamo 10 do 15 minut. Dodamo še papriko v prahu, narezane kose ribe,

Jezerska juha

zalijemo z vinom in kuhamo pol ure. Kuhane kose rib poberemo iz juhe in jih očistimo kosti. Zelenjavo sesekljam in jo damo kuhat v juho. Ko zavre, damo v juho koščke očiščenih rib in kislno smetano ter pustimo vreti še nekaj minut.

Postrežemo v jušne krožnike, juho posujemo z mešanico sesekljanega peteršilja in koromača. Po želji lahko juhi dodamo še rezance.

Gratinirano ribje meso (postrv ali smuč)

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

- 0,5 kg ribjega mesa postrvi ali smučev
- 10 dag čebule
- 4 dag česna
- šopek peteršilja
- vejico timijana
- 0,5 dl konjaka ali vinjaka
- 0,5 l mleka
- 250 g masla
- 0,5 l smetane za kuhanje
- 150 g drobtin
- 150 g sira grojerja
- 150 g parmezana
- 25 dag moke
- 1 dl oljčnega olja
- 3 dag paradižnikove mezge
- eno malo žličko gorčice
- sol
- poper

Vzamemo dobro polovico masla, ga segrejemo in vanj stresemo na drobno narezano čebulo in nasekljan česen, dodamo vejico timijana in konjak ter dušimo. Solimo, popramo, dodamo moko in nadaljujemo z dušenjem. Potem dodamo še mleko, gorčico in paradižnikovo mezgo. Vse skupaj dobro mešamo, da dobimo redek

Gratinirano ribje meso

Razpis natečaja 30. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho in 19. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh

Ribiška zveza Slovenije razpisuje natečaj 30. *Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho in 19. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh*, ki poleg mednarodne uvrstitve domačim vezalcem prinaša tudi naslov državnega prvaka.

Vežalci lahko sodelujete v naslednjih kategorijah:

1. suhe muhe,
2. ličinke in mokre muhe,
3. potezanke,
4. realistični vzorci.

Pogoji za tekmovanje

1. Vežalec lahko sodeluje v vsaki od navedenih kategorij le z enim vzorcem, ki naj ga pošlje v dveh primerkih in s katerim se ni udeležil še nobenega natečaja.

2. Za vsak vzorec je treba navesti:

- znano ali novo ime izdelka (če je novo, naj bo izvirno in po možnosti kratko),
- geslo, s katerim vežalec pred komisijo izkaže svojo istovetnost,
- vezalne sestavine (telo, krilca, rep ...),
- velikost in tip trnka,
- ime živali, ki jo vežalec posnema, po možnosti priložiti njeno fotografijo (velja samo za kategorijo realističnih muh).

3. Žirija bo zavrnila vse vzorce, za izdelavo katerih bodo vežalci uporabili dele pravih insektov (krilca, noge ...).

4. V spremnem pismu naj vežalec navede svoje osebne podatke (ime, priimek, naslov, e-naslov, telefon, državo, za katero tekmuje), ime muhe in geslo ter ga v zaprti ovojnici priloži izdelku, dvojniki pisma pa ohrani za dokazilo avtorstva.

5. Žirija bo pri ocenjevanju v 1., 2. in 3. kategoriji upoštevala naslednja merila:

- razmerje med vezalnimi prvini,
- trdnost in tehnično dovršenost izdelave,
- ustreznost izbire gradiva,
- splošni vtis in
- inovativnost.

Pri ocenjevanju izdelkov v četrti kategoriji – realistični vzorci – bo največji poudarek na posnemovalni uspešnosti.

6. Žirija si pridržuje pravico do naknadne razvrstitve vzorcev, če bo menila, da le-ti niso prijavljeni v ustrezno kategorijo.

7. Odločitev žirije je dokončna.

8. Žirija bo upoštevala izdelke, ki jih boste oddali oddani na pošto **do 31. januarja 2017.**

Izdelke pošljite na naslov:

Ribiška zveza Slovenije (za natečaj 2017)
Tržaška cesta 134
SI- 1001 Ljubljana

Na podlagi navedenih meril bo žirija izbrala po tri najboljše izdelke v posamezni kategoriji in podelila diplome ter nagrade za prva tri mesta.

Vljudno vas prosimo, da vse navedene podatke izpišete čitljivo, izdelke pa pošljete v embalaži, v kateri bodo zavarovani pred poškodbami med transportom!

Rezultati bodo razglašeni na zaključni prireditvi, o čemer boste udeleženci natečaja poprej pisno obveščeni.

Vse slovenske vežalce vljudno vabimo k udeležbi na 30. Odprtem in 19. Državnem prvenstvu Slovenije, saj s tem sodelujete tudi v tekmovanju za državnega prvaka.

Luka Hojnik,
predsednik Muharsko vezalske
komisije RZS

Dr. Miroslav Žaberl,
predsednik RZS

bešamel. Dodamo kuhano očiščeno ribje meso, rahlo premešamo in dodajamo nariban parmezan. Ognjevarno posodo premažemo z maslom, vanjo pretresemo maso bešamela z ribjim mesom in posujemo z maso za gratiniranje. Slednjo pripravimo iz drobtin, sesekljane peteršilja, naribanega sira grojterja, malo sesekljane česna in popra. Dodamo oljčno olje in vse skupaj dobro premešamo. S to maso prekrijemo ribjo zmes v ognjevorni posodi in jo v pečici pečemo 20 do 25 minut pri temperaturi 180 °C.

Ob jedi priporočamo belo, suho vino polnejšega telesa.

Ribji file s kremo iz cvetače romanesco, rjavim maslom in kaprami

Za štiri osebe potrebujemo:

- 1 kg filejev postrvi ali smuča
- 1 kg cvetače romanesco
- 250 g masla
- 35 g kaper
- 2 dl smetane za kuhanje
- 10 dag moke
- eno limono
- sladkor v prahu – po potrebi
- sol
- poper
- 1 kg krompirja za prilogo

Cvetačo romanesco narežemo na cvetove in jih polovico skuhamo »al dente – na zob«. V ponev damo narezano čebulo in jo zdušimo na maslu. Dodamo kuhane cvetove cvetače romanesco in vse skupaj dušimo. Dodamo smetano za kuhanje in kuhamo, da se lepo zgosti (da se tekočina pokaže). Solimo in popopravimo. Vse skupaj sesekljamo, da dobimo kremo – pire.

Drugo polovico cvetov cvetače romanesco damo v ponev z maslom (ponev mora biti v celoti kovinska, da jo lahko damo v pečico). Dodamo malo sladkorja v prahu, posolimo ter dušimo v ponvi toliko časa, da sladkor karamelizira. Pred koncem damo ponev v pečico za 6 do 8 minut. Če ne morete dobiti cvetače romanesco, lahko namesto nje uporabite tudi cvetačo ali brokoli.

Ribji file brez kože nasolimo, popopravimo ter povaljamo v moki. V ponvi razgrejemo maslo in na njem popečemo ribji file z vseh strani, da dobi lepo barvo. Popečen file damo skupaj s ponvijo v pečico za 10 do 15 minut, odvisno od debeline fileja. Ko je file pečen, ga prestavimo v drugo posodo. Na maslu, ki je ostalo v ponvi (če ga je premalo, ga še dodamo), podušimo kapre in limonin sok.

Na krožnik damo plast pireja iz cvetače romanesco, na pire položimo ribji file, dodamo še dušeno cvetačo romanesco in pečen krompir. Čez file prelijemo rjavo maslo s kaprami.

Ob jedi priporočamo belo sveže suho vino.

Borut Jerše

Opombe

¹ Cvetača romanesco je križanec med brokolijem in cvetačo. Ima blažji, nekoliko sladkast, prijeten okus in je bogat vir vitaminov in mineralov. Vzgojili so jo v 16. stoletju na vrtovih v Rimu, od koder izvira njeno ime (romanesco). Njena oblika spominja na cvetačo; je nenavadne koničaste oblike, svetlo zelene barve. Iz nje pripravimo tudi izvrsten pire, ki se po okusu lepo ujame z ribjim filejem.

² Maslo damo v ponev, počakamo, da se stopi, in ga razgrejemo na srednje močnem ognju. Medtem se peni, ven pa gre voda, ki je v njem. Maslo porjavi in dobi kostonjevo barvo in prijeten vonj po lešnikih. Treba pa je paziti, da ga ne zažgemo!

Ribji file s kremo iz cvetače romanesco, rjavim maslom in kaprami

A	Ali bomo v prihodnosti v ribogojnicah ribe hranili s kobalicami? (prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.)	48
B	»Bili smo dobra ekipa« (Borut Jerše)	373
	Boljši sejem ob ribnikih Žeje (Lenart Levičar Bahtijari)	264
	Brez krmiljenja (Lenart Levičar Bahtijari)	142
Č	Čarnik – muha in društvo (Danjel Radetič)	362
	Častitljivih 70 let RD Novo mesto (Nace Nouvel)	211
	Četrta seja skupščine Ribiške zveze Slovenije v mandatnem obdobju od 2012 do 2017 (Igor Holy)	124
D	Dan odprtih vrat RD Bistrica - Domžale (Lenart Levičar Bahtijari)	262
	Dan odprtih vrat RD Bistrica Domžale (Martin Movern)	199
	90 let častnega predsednika in člana Janka Dunaja (Robi Preglau)	252
	Dober zgled največ velja (Lenart Levičar Bahtijari)	187
	Dobrodošli med prijatelji narave (Lenart Levičar Bahtijari)	189
	Dobrodošlica pomladi (Jure Ušeničnik)	91
	Dopolnjen ponatis brošure Muharjenje v Sloveniji (Borut Jerše)	23
	Državni prvaki: Patrik Čož, Urška Žonta in Miha Jezovšek (Jože Šmejc)	267
	Dve mreni (Lenart Levičar Bahtijari)	94
E	Ekipno in posamezno najboljši Čehi (Boštjan Bizjak)	389
	Elektroribolov (Dr. Romana Erhatic Širnik)	251
F	File postrvi v listnatem testu in narastek iz prekajene ščuke in bučk (Borut Jerše)	118
G	Glavati kapič (Neogobius kessleri) – riba pritepenka (dr. Metka Povž)	45
I	Idrija Fly Fishing Festival (Ekipa IFFF)	98
	Ihtiološka raziskava Save Bohinjke (dr. Kaja Pliberšek)	50
	Izberite si najuspešnejši dan za ribolov	23, 42, 87, 159, 238, 266, 282, 358, 390
	Izvirni slovenski voblerji	322
J	Jedi iz postrvi (Borut Jerše)	239
	Jernej Ambrožič – svetovni prvak! (Jože Šmejc)	340
	Jesenske potezanke (Tomaž Modic)	353
	Jubilejna zmaga pripadla Novomeščanom (Jože Šmejc)	271
	Jubilejno, 20. srečanje evropskih nacionalnih laboratorijev za boleznirib (prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.)	208
K	Kako pravilno ravnati z ujetim krapom (Krištof Cuderman)	355
	Kako zelena je energija, pridobljena iz hidroelektrarn? (Borut Jerše)	4
	Kakšna je sulčeva prihodnost? (Nace Nouvel)	260
	Kamen na kamen (Jožef Smolej)	212
	Kapitalni ulovi	39, 79, 119, 159
	Kar 70 % sladkovodnih vrst smo že izgubili, spremenimo navade! (Bojan Stojanovič)	47
	Kdo smo mi in kaj bi radi? (Tone Škrbec)	124
	Ko pride mráz za nohte (Lenart Levičar Bahtijari)	15
	Ko zapoje ribiško kolesce, se v človeku nekaj premakne (Jure Ušeničnik)	66
	Kožbanjšček in njegove ribe včeraj, danes, jutri (Matija Radovanovič, dr. vet. med.)	205
	Kožbanjšček in njegove ribe včeraj, danes, jutri (Matija Radovanovič)	284
	Kožbanjšček in njegove ribe včeraj, danes, jutri (Zavod za ribištvo Slovenije)	246
	Kratko in jedrnat (Lenart Levičar Bahtijari)	226
	Kratko, a sladko! (Jure Ušeničnik)	296
	Križak (dr. Romana Erhatic Širnik)	14
	Krka, kakor radostni spomin na prvi ribolov (Jure Ušeničnik)	58
	Krmilniki (Lenart Levičar Bahtijari)	113
L	Lahkotno ob vodi (Lenart Levičar Bahtijari)	302
	Letos v Španiji, naslednje leto v Sloveniji (Borut Jerše)	307
	Liga in Pokal Primorske 2016 (Damijan Magajna)	349
	Ljubim te, zeleno, ljubim (Jure Ušeničnik)	217
	Lov krapov in amurjev na jezeru Rama v BiH (Aleksander Kolar)	388
	Lovili smo Podkovanega krapa (Jure Ušeničnik)	230
M	Majhna reka, velike ribe! (Jure Ušeničnik)	378
	Marinirane babuške in kotleti ščuke na ribiški način (Borut Jerše)	359
	Med tekmovalci v lovu krapov z obtežilnikom (Lenart Levičar Bahtijari)	273
	Mladi ribiči so taborili (Jure Ušeničnik)	310
	Muharjenje pri povišanem vodostaju (Tomaž Modic)	393
	Muharski tabor Osilnica 2016 (Nuša Božičnik)	250
	Muhe iz rezervnega načrta (Tomaž Modic)	193
N	Na meji verjetnega (dr. Jože Ocvirk)	299
	Na Memorialu Franca Vitanca (Lenart Levičar Bahtijari)	231
	Na najvišji stopnički Jure Osolin in ekipa RD Bled (Drago Urnik)	390
	Na prazniku s tržiškimi ribiči (Nace Nouvel)	314
	Na sledi velikih gorenjskih luskarjarjev (Jure Ušeničnik)	172
	Na Vipavo (Tone Škrbec)	148
	Najdaljša je merila 99 cm (Nace Nouvel)	392
	Najvišje priznanje Bošku Klariču s Hrvaške (mag. Saša Erlih)	183
	Naslov prvakov znova osvojila RD Pesnica - Sensas in Jernej Ambrožič (Jože Šmejc)	19
	Navdušenje Skandinavcev (Borut Jerše)	120
	Nehumani načini ribolova: omamne jagode, dinamit in druga eksploziva (dr. Romana Erhatic Širnik)	168
	Nekatere rastline so zdravilne tudi za ribe (prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.)	88
	Ni se izšlo po načrtih (Jože Šmejc)	306
	Nikoli ni prepozno za korak naprej (Tomaž Modic)	106
	Nočna somijada na ribniku Črnelo (Tomaž Lavrič)	308
	Nove kožne bolezni šarenk vznemirjajo ribogojce po svetu (prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.)	290
	Nova državna prvaka sta Rok Šparovec in ekipa RD Bled (Drago Ornik)	348
	Novoletni meni (Borut Jerše)	396
O	O muharskih vrvciah (Tomaž Modic)	317
	Obeležili smo dan slovenskih ribičev (Jernej Košir)	309
	Ob pravem času na pravem mestu (Lenart Levičar Bahtijari)	223
	Obvestilo in prošnja za sodelovanje (Marian Gaber)	202
	Obvestilo RD Tržič (RD Tržič)	199
	Ocvrt file krapa v kefirju in file tolstolobika v zeliščni omaki (Borut Jerše)	78
	Od aprila do sredine maja (Lenart Levičar Bahtijari)	177
	Od pekla do soške postrvi in lipana (Blaz Močnik)	100
	Odličen nastop Tine Pikelj in Aleksa Mesariča (Jože Šmejc)	228
	Ogrice, ogrice (Lenart Levičar Bahtijari)	334
	Ogroženost sulca – pokazatelj kritičnega stanja ribjih populacij v porečju Donave (Borut Jerše)	162
	Organizacija in vrednotenje elektroribolov (Milan Štraus)	126
	Organizirali tretji tabor mladih ribičev (Nejc Weiss)	313
P	Palamide in strelke (Rajko Zajc)	107
	Pestra predstavitev naše ribičije (Borut Jerše)	42
	Podvodno opazovanje krapov (Radek Filip)	235
	Poleg koncesnin še vodna povračila? (Peter Solar)	5
	Poletje in zgodnja jesen (Tomaž Modic)	277
	Poletna šola ribolova (Peter Solar)	288
	Pomen epidemiologije v zdravstvenem varstvu vodnih živali (prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.)	329
	Pomlad v RD Barje (Jure Ušeničnik)	186
	Pomladanski in poletni ribolov navadnih ostrižev (Radek Filip)	194
	Pomladna pot navzgor (Tomaž Modic)	151
	Ponudba zaroda in mladic potočne postrvi za leti 2015/2016 (RD Tržič)	38
	Popara iz soma in somova sarma z ohrovtovimi listi (Borut Jerše)	198
	Posebna naveza (Radek Filip)	73
	Poseganje lokalne skupnosti v ribiško upravljanje (Peter Solar)	6
	Poslovnik o delu izpitnih komisij	182
	Postrv, kuhana na modro, in polpeti iz prekajene postrvi (Borut Jerše)	38

Posvet o boleznih in zdravstvenem stanju salmonidnih ribjih vrst (<i>Igor Holy</i>)	84	Slivniško jezero (1. del) (<i>Milan Štraus</i>)	286	Večji poudarek na športnem ribištvu (<i>Borut Jerše</i>)	386
Posvet s predsedniki ribiških družin (<i>Jure Ušeničnik</i>)	44	Slivniško jezero (2. del) (<i>Milan Štraus</i>)	286	Veslači za ohranitev balkanskih rek (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	135
Potočnica iz Ribnice (<i>Vojko Štamfelj</i>)	24	Slovenska reprezentanca na devetem mestu (<i>Aleksander Kolar</i>)	345	Veter v lice (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	62
Pravilnik o usposabljanju ribiških pripravnikov in opravljanju ribiških izpitov	181	Slovenski muharji še enkrat uspešni (<i>Drago Ornik</i>)	266	Vider je vedno več (<i>Helmut Belanyecz</i>)	46
Pravilnik RZS o priznanjih	139	Slovenski muharji še enkrat uspešni (<i>Drago Ornik</i>)	269	Visoko priznanje za dolgoletno prostovoljno delo (<i>Igor Holy</i>)	2
Predan ribičiji in petju (<i>Jože Šmejc</i>)	147	Soliden nastop naših mladincev (<i>Tomo Sotensek</i>)	344	V kanjon po postrvi in lipane (<i>Jure Ušeničnik</i>)	253
Priznanje za prizadevno delo (<i>dr. Tomaž Lavrič</i>)	230	Som je tehtal kar 107 kg (<i>Nace Nouvel</i>)	338	Vključevanje mladih v ribiške vrste (1. del) (<i>dr. Romana Erhatic Širnik</i>)	372
Problematico dvojnih finančnih obremenitev RD bo obravnaval Odbor DZ za kmetijstvo (<i>Igor Miličič</i>)	204	Sporazum o ribolovu v reki Muri (<i>Anton Kosi</i>)	199	Vpliv gojenih rib na zdravje rib v naravi in obratno (<i>prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.</i>)	12
Profesorica iz Mure (<i>Aleš Mir</i>)	68	S potezanko na postrvi (<i>Jure Ušeničnik</i>)	331	Vplivi gradnje in obratovanja velikih hidroenergetskih objektov na ribe (<i>Milan Štraus</i>)	8
Protestno pismo Ribiške zveze Slovenije (<i>dr. Miroslav Žaberl</i>)	364	Sprejet je Program upravljanja rib v celinskih vodah R Slovenije za obdobje do leta 2021 (<i>Peter Solar</i>)	7	Vplivi človeka (ribičev) na stanje domordnih vrst rib in drugih vodnih organizmov (<i>Milan Štraus</i>)	84
Protipoplavni ukrepi na Voglajni in vzhodni Ložnici (<i>Milan Štraus</i>)	164	Spremenjen ribolovni režim na vodah posebnega pomena (<i>Lucija Ramšak in dr. Kaja Pliberšek</i>)	23	Vredno je poskusiti kaj novega (<i>Radek Filip</i>)	110
Prvo srečanje (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	69	Spustna naveza (<i>Radek Filip</i>)	33	Vrše, ribji koši, bobni, perotnjaki in podobne priprave (<i>dr. Romana Erhatic Širnik</i>)	131
R		Srabežljiv začetek, a dobri obeti v RD Tolmin (<i>Blaž Močnik</i>)	146	V spomin – Anton Lesar	37
Razpis za delovno mesto poslovni tajnik RZS (<i>dr. Miroslav Žaberl</i>)	318	Srebrna medalja Dušana Stevanovića (<i>Tomo Sotensek</i>)	343	V spomin – Božidar Rustja	395
Razpis natečaja 30. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho in 19. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh (<i>Luka Hojnik, dr. Miroslav Žaberl</i>)	397	Srečanje na Rudnem (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	350	V spomin – Božo Bašelj	77
Razpis XXIII. tabora mladih muharjev Osilnica 2016)	116	Srečanje z sulčarjev (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	25	V spomin – Borislav Zelnulović	354
Riba je le ena – ščuka (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	214	Srečanje z ribiški prijatelji (<i>Igor Holy</i>)	99	V spomin – Drago Hribar	395
»Ribičija me osrečuje« (<i>Jože Šmejc</i>)	229	Stare in nove virusne bolezni krapov (<i>prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.</i>)	129	V spomin – Evgen Vida	318
Ribiške mreže – nekoč vsakdanji ribolovni pripomoček (<i>dr. Romana Erhatic Širnik</i>)	53	Sulec in sulcelov v Sloveniji (<i>Aljoša Savič</i>)	385	V spomin – Geza Šinkec	37
Ribiški car RD Ptuj je postal Roman Planec (<i>Stane Žitnik</i>)	308	Sulec, kralj Kolpe (<i>Andrej Jarni</i>)	391	V spomin – Iztok Oražem	197
Ribiški car Voglajna 2016	188	Sulčarski raj na Zemlji (<i>Radek Filip</i>)	374	V spomin – Ludvik Gomboc	354
Ribiški sejmi in letu 2017 (<i>Borut Jerše</i>)	387	Svetovni dan vode v Minicityju (<i>Nuša Božičnik</i>)	138	V spomin – Marjan Ahčan	197
Ribiško tekmovanje vojnih veterancev Ptuj 2016 (<i>Stane Žitnik</i>)	309	Š		V spomin – Marjan Korže	318
Ribji brodet in postrv s parmezanom (<i>Borut Jerše</i>)	319	Še en uspeh slovenskega muharja (<i>Drago Ornik</i>)	307	V spomin – Martin Nemanič	354
Ribo sem poimenoval Dinamit (<i>Krištof Cuderman</i>)	220	Še nekaj jedi iz postrvi (<i>Borut Jerše</i>)	279	V spomin – Miran Kožman	157
Ribolov na Južnem otoku Nove Zelandije (<i>Kristijan Štravs, Luka Serianz</i>)	54	Šmartinsko jezero (<i>Milan Štraus</i>)	366	V spomin – Miran Torkar	197
Ribolov ščuke z Božičkom (<i>RD Bled</i>)	68	Štiri ribiške generacije družine Lampič (<i>Jože Šmejc</i>)	102	V spomin – Stanislav Vrčkovnik	37
Ribolov z ostmi (<i>dr. Romana Erhatic Širnik</i>)	210	T		V spomin – Zvone Ulcej	37
RISE – festival muharskega filma 2016	97	Tekmovanje v lovu rib s plovcem za pokal Občine Dravograd (<i>Robert Preglau</i>)	272	Z	
Rozeta (<i>Nadica in Igor Stancev</i>)	28	Tekmovanje za pokal Alpe–Jadran in glasila Ribič (<i>Drago Ornik</i>)	347	Za konec leta (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	381
S		Tekmovanje za ribiškega carja (<i>Robert Preglau</i>)	308	Za reke gre – stopimo skupaj! (<i>Rok Rozman</i>)	86
Sak – simbol nekdanjega ribolova na Cerkniškem jezeru (<i>dr. Romana Erhatic Širnik</i>)	90	Tinkanje (<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>)	256	Zadrževalniki niso nadomestek izgubljenih tekočih voda (<i>Milan Štraus</i>)	244
Sedemdeset let organiziranega ribištva v Velenju (<i>Milena Krstič - Planinc</i>)	294	Tradicionalni lov na najtežjo postrv (<i>Iztok Grlj</i>)	146	Zakaj puhovka (<i>Tomaž Modic</i>)	234
70 let RD Brestanica - Krško (<i>Nuša Božičnik</i>)	252	Tridnevno muharsko uživanje v Idriji (<i>Miha Lenič</i>)	175	Zakladi muharjenja s suho muho (<i>Jure Ušeničnik</i>)	169
Selekcija krapov, odpornih proti boleznim (<i>prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.</i>)	166	Trofejna arapajma, ujeta z muharico (<i>fishing-worldrecords.com</i>)	36	Zaključek lige ZRD Ljubljana 2015 (<i>Bogdan Kulić - Ležimirac</i>)	24
Sestanek z zamejskimi slovenskimi ribiči (<i>Nuša Božičnik</i>)	204	V		Začetek projekta Ujemite naravo! (<i>Marijan Govedič, dr. Miroslav Žaberl, Aleksandra Lešnik, Zvonko Furman, Igor Miličič in Mladen Kotarac</i>)	292
Simbolično spuščanje kečig in sulcev v Savo in Muro (<i>dr. Meta Povž, prof. biol.</i>)	242	Vabilo na mladinski muharski tabor Iška 2016 (<i>RD Barje</i>)	138	Zbiranje podatkov v projektu Ujemite naravo! (<i>Mladen Kotarac, Branko Ivanek, Aleksandra Lešnik, Zvonko Furman, Igor Miličič, Marijan Govedič</i>)	326
Simbolično spuščanje kečig in sulcev v Savo in Muro (<i>Dušan Pečnik</i>)	282	Vabilo RD Barje (<i>RD Barje</i>)	157	Zdravstveno varstvo sladkovodnih rakov v državi Evropske skupnosti (<i>prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.</i>)	370
Sindrom zaroda šarenke (<i>prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.</i>)	248	Vabilo RD Celje (<i>Srečko Lah, Štefan Zidanšek</i>)	157	Zimsko beličarjenje na Krmskem jezeru (<i>Jure Ušeničnik</i>)	30
		Vabilo RD Celje (<i>UO RD Celje</i>)	233	Zlata medalja za trud in predanost (<i>Nace Nouvel</i>)	103
		V deželi Petra Klepca (<i>Jure Ušeničnik</i>)	132	Ž	
		Velika jezera (<i>Krištof Cuderman</i>)	153	Življenjska pot puhovke Sivke (<i>Nace Nouvel</i>)	76
		Veliko zanimanje za ribolov v Sloveniji (<i>Borut Jerše</i>)	82	Žličniki iz ščuke in ščukin file v mrežici s paradižnikom in panceto (<i>Borut Jerše</i>)	158

Zimsko jutro na Savi (foto Hany Bany)